

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Politické aspekty územní samosprávy města Jistebnice

Bc. Diana Bálková

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bálková Diana

Veřejná správa a regionální rozvoj Sezimovo Ústí - Tábor

Název práce

Politické aspekty územní samosprávy města Jistebnice

Anglický název

Political Aspect of Local Government of Town Jistebnice

Cíle práce

Cílem práce je ověřit uplatnitelnost teorie stranických systémů k interpretaci vývoje systému stran na komunální úrovni politiky. Dílčím cílem bude deskripce stranických subjektů vybrané obce a identifikace klíčových faktorů, které místní stranický systém formují.

Metodika

Práce bude pojata jako případová studie. Subjekty analytického zájmu budou volební strany kandidující v komunálních volbách ve městě Jistebnice. Práce vyjde zejména z analýzy volebních dat. Technikou sběru dat bude taktéž studium dokumentů (především formálních – zápisy z jednání zastupitelstva, materiály politických stran, apod.). Další technikou sběru dat využitou k naplnění cíle práce budou rozhovory s vrcholnými představiteli místní politiky.

Harmonogram zpracování

duben – červen 2013 – shromáždění literatury, konzultace DP

červenec – říjen 2013 – zpracovávání zadané části

říjen 2013 – konzultace DP

listopad – prosinec 2013 – zpracovávání zadané části

leden – březen 2014 – konečné zpracování a úprava diplomové práce

březen 2014 – odevzdání diplomové práce

Rozsah textové části

60-80 stran

Klíčová slova

stranický systém, komunální politika, obecní zastupitelstvo, orgány obce, politická strana, starosta, volby

Doporučené zdroje informací

Balík, S. Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2009.

Čmejrek, J, Bubeníček V., a Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010.

Čmejrek, J. Obce a regiony jako politický prostor. Praha: Alfa nakladatelství, 2008.

Fiala, P. Strmiska, M. Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody: Brno: CDK, 2005.

Hudák, J. Juptner, P. Svoboda J. Komunální politické systémy. Praha: Filosofická fakulta UK, 2003.

Vedoucí práce

Kopřiva Radek, Ing., Ph.D.

Termín odevzdání

březen 2014

prof. Ing. PhDr. Věra Majerová, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr. h. c.

Děkan fakulty

V Praze dne 5.12.2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Politické aspekty územní samosprávy města Jistebnice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 23. 3. 2014

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Radku Kopřivovi, Ph.D. za pomoc při vedení diplomové práce.

Politické aspekty územní samosprávy města Jistebnice

Political process in the municipality of Jistebnice

Souhrn

Diplomová práce je pojata jako případová studie a orientuje se na vývoj stranického systému na lokální úrovni. Hlavním cílem práce bude ověřit, zda se teorie stranických systémů dají uplatnit i v komunální politice. Teoretická část vysvětluje a definuje základní pojmy, které se týkají stranických systémů, komunální politiky a politickým procesem v obecné rovině. Vysvětluje též problematiku volebních systémů, teorii koalic v oblasti komunální politiky a funkce politických stran a uskupení.

V teoretické části jsou definovány i orgány územní samosprávy. Praktická část diplomové práce zahrnuje případovou studii města Jistebnice. Studium je zaměřeno na místní politické strany a další subjekty komunálního stranického systému. Bude ověřena teorie stranických systémů na místní úrovni a její uplatnění v komunální politice. Na závěr práce budou shrnuty výsledky zkoumání případové studie města a zároveň bude provedeno jejich celkové zobecnění.

Klíčová slova: stranický systém, komunální politika, obecní zastupitelstvo, orgány obce, politická strana, starosta, volby

Summary

The thesis is conceived as a case study and focus on the development of the party's system at the local level. The main objective is going be to verify whether the theory of party's systems can be applied even in local politics or not . The theoretical part explain and define the basic concepts related to party's systems , local politics and the political process in general. It also explains also the issue of electoral systems , theory of coalitions

in local politics and functions of political parties and groupings. Theoretical part of the work defines the self-governing bodies.

The practical part includes a case study of Jistebnice. The study is focuses on local political parties and another subjects of municipal party system. There is going to be verified theory of party systems at the local level and its application in municipal politics.

An the end of this work I am going to summarize the results of a case study exploring the city and at the same time their overall generalization to be made.

Keywords: party system, municipality policy, municipal board, municipal authorities, political party, mayor, elections

OBSAH

1. Úvod.....	12
2. Cíl práce a metodika.....	13
3. Samospráva a obec.....	14
3.1 Model veřejné správy a samosprávy.....	14
3.2 Obnovení obecní samosprávy.....	15
3.3 Obec.....	15
3.3.1 Působnost obcí.....	18
3.3.2 Samostatná působnost.....	18
3.3.3 Přenesená působnost.....	19
3.4 Orgány obce.....	19
4. Lokální demokracie.....	24
4.1 Lokální demokracie - normativní přístup.....	24
4.2 Lokální demokracie - deskriptivní přístup.....	25
4.3 Demokracie.....	25
4.3.1 Typy demokracie.....	25
4.3.2 Typologie lokálních modelů demokracie.....	26
5. Obecní volby.....	29
5.1 Funkce voleb.....	29
5.2 Volební systémy.....	29
6. Strany a stranické systémy.....	32
6.1 Politické strany.....	32
6.2 Klasifikace politických stran.....	33
6.3 Stranické systémy.....	35
6.3.1 Typologie systémů politických stran.....	36
6.3.2 Stranický systém v České republice.....	40
6.4 Způsoby výzkumu stranických systémů.....	41
6.4.1 Kvantitativní výzkum stability stranických systémů.....	41
6.4.2 Fragmentace stranického systému.....	42
6.4.3 Výzkum personalizace ve stranických systémech.....	43

6.4.4 Měření plurality	44
7. Socioekonomická a historická charakteristika obce Jistebnice	45
7.1 Obecné údaje o obci	45
7.2 Historie Jistebnice	46
7.3 Demografický vývoj	47
7.3.1 Vývoj počtu obyvatel	47
7.3.2 Věková struktura	50
7.3.3 Bytová situace	50
7.3.4 Zaměstnanost	51
7.3.5 Technická infrastruktura	52
7.3.6 Občanská vybavenost a kultura	54
7.4 Územní správa a samospráva	55
8. Rozhodující politické subjekty stranického systému v Jistebnici	57
9. Volby a volební výsledky v Jistebnici	60
9.1 Volby do zastupitelstva v roce 1994	60
9.2 Volby do zastupitelstva v roce 1998	65
9.3 Volby do zastupitelstva v roce 2002	70
9.4 Volby do zastupitelstva v roce 2006	75
9.5 Volby do zastupitelstva v roce 2010	80
10 Zhodnocení výsledků a diskuse	86
10.1 Vývoj stranického systému v Jistebnici	86
10.2 Porovnání věkové struktury zastupitelů	87
10.3 Porovnání přítomnosti žen v zastupitelstvu v období 1994 - 2010	87
10.4 Souhrn statistických údajů stranického systému v Jistebnici	88
10.5 Teorie stranických systémů a její aplikace	93
10.6 Teorie Jüptnerovy typologie a její aplikace	93
11 Závěr	95
12 Seznam použitých zdrojů	97
13 Přílohy	103

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 2 Bilance obyvatelstva Jistebnice 1989 - 2012.....	48
Tabulka 3 Vývoj počtu obyvatel v místních částech města Jistebnice.....	49
Tabulka 4 Stav obyvatelstva a průměrný věk k 31. 12. 2008.....	50
Tabulka 5 Změna trvale obydlených domů od r. 1991 - 2011.....	51
Tabulka 6 Změna trvale obydlených bytů od r. 1991 - 2011.....	51
Tabulka 7 Největší zaměstnavatelé v prosinci 2012.....	52
Tabulka 8 Základní technická infrastruktura.....	54
Tabulka 9 Základní občanská vybavenost města Jistebnice.....	55
Tabulka 10 Volební výsledky do zastupitelstva Jistebnice v roce 1994.....	61
Tabulka 11 Zastupitelé dle volební strany v Jistebnici v roce 1994.....	61
Tabulka 12 Míra personalizace volby v roce 1994.....	62
Tabulka 13 Volební účast v roce 1994.....	63
Tabulka 14 Volební výsledky do zastupitelstva Jistebnice v roce 1998.....	66
Tabulka 15 Zastupitelé města Jistebnice dle volebních stran v roce 1998.....	67
Tabulka 16 Míra personalizace volby v roce 1998.....	68
Tabulka 17 Volební účast v roce 1998.....	68
Tabulka 18 Volební výsledky do zastupitelstva Jistebnice v roce 2002.....	71
Tabulka 19 Zastupitelé dle volebních stran v roce 2002.....	71
Tabulka 20 Míra personalizace volby v roce 2002.....	73
Tabulka 21 Volební účast v roce 2002.....	73
Tabulka 22 Volební výsledky do zastupitelstva Jistebnice v roce 2006.....	76
Tabulka 23 Zastupitelé dle volebních stran v roce 2006.....	77
Tabulka 24 Míra personalizace volby v roce 2006.....	78
Tabulka 25 Volební účast v roce 2006.....	78
Tabulka 26 Volební výsledky do zastupitelstva Jistebnice v roce 2010.....	81
Tabulka 27 Zastupitelé dle volební strany v roce 2010.....	82
Tabulka 28 Míra personalizace volby v roce 2010.....	83
Tabulka 29 Volební účast v roce 2010.....	83
Tabulka 30 Přehled personalizace volby 1994 - 2010.....	90
Tabulka 31 Základní statistiky Jistebnických komunálních voleb 1994 - 2010.....	92

Graf 1 Zastupitelé města dle volební strany v roce 1994	64
Graf 2 Zastupitelé v Jistebnici dle politické příslušnosti v roce 1994	64
Graf 3 Porovnání volebních zisků parlamentních stran v parlamentních volbách v roce 1996 a komunálních volbách v roce 1994 v Jistebnici	65
Graf 4 Zastupitelé města dle volební strany v roce 1998	69
Graf 5 Zastupitelé v Jistebnici dle politické příslušnosti v roce 1998	69
Graf 6 Porovnání volebních zisků parlamentních stran v parlamentních a komunálních volbách v roce 1998 v Jistebnici.....	70
Graf 7 Zastupitelé města dle volební strany v roce 2002	74
Graf 8 Zastupitelé v Jistebnici dle politické příslušnosti v roce 2002	74
Graf 9 Porovnání volebních zisků parlamentních stran v parlamentních a komunálních volbách v roce 2002	75
Graf 10 Zastupitelé města dle volební strany v roce 2006	79
Graf 11 Zastupitelé v Jistebnici dle politické příslušnosti v roce 2006	79
Graf 12 Porovnání volebních zisků parlamentních stran v parlamentních a komunálních volbách v Jistebnici v roce 2006.....	80
Graf 13 Zastupitelé města dle volební strany v roce 2010	84
Graf 14 Zastupitelé v Jistebnici dle politické příslušnosti v roce 2010.....	84
Graf 15 Porovnání volebních zisků parlamentních stran v parlamentních volbách a komunálních volbách v roce 2010	85
Graf 16 Přehled nejmladšího a nejstaršího zastupitele v Jistebnici za období voleb 1994 - 2010	87
Graf 17 Porovnání zastoupení žen na kandidátkách a v zastupitelstvu v období 1994 -2010	86

1. Úvod

Tématem diplomové práce jsou „**Politické aspekty územní samosprávy města Jistebnice**“. Po pádu komunistického režimu v roce 1989 se v České republice obnovil demokratický proces a konají se svobodné volby. V následném období vznikají nové politické strany a některé dřívější strany obnovují svou činnost. Až šest desítek nových politických stran vzniklo během pouhého roku po listopadu 1989. Politické strany vytváří svým jednáním a vzájemným působením stranický systém. V České republice je takto formován klasický parlamentní systém a politické strany v něm mají klíčovou roli. Stranické systémy jsou vysvětlovány v celé řadě politologických prací, avšak tyto práce se zaměřují hlavně na jejich zkoumání na národní úrovni. Výzkum lokálních stranických systémů oproti národním nevzbuzuje příliš velkou pozornost.

V současnosti jsou na stranické systémy dva pohledy.¹ První je „pohled shora“, který se neorientuje na výzkum místních specifických faktorů, ale uvažuje o místní komunální politice jako o jednom celku. Druhý pohled je založen na tvrzení, že kolik existuje obcí, tolik je i komunálních politik. Používají se metody jednotlivých případových studií. Z tohoto výzkumu se mohou sestavit celková obecná tvrzení.

Každá obec má rozdílnou charakteristiku a taktéž i jiný charakter místního stranického systému. Mezi faktory, které jej ovlivňují patří velikost obce a struktura místního obyvatelstva, ale také vztahy mezi místními politickými subjekty. Subjektem výzkumu předkládané diplomové práce je město Jistebnice. Objektem je pak její stranický systém. Smyslem práce je ověřit, do jaké míry je stávající teorie stranických systémů (využívaná interpretativně zejména v kontextu stranických systémů na národní úrovni politického rozhodování) využitelná pro popis stranických systémů a jejich vývoje na lokální úrovni politiky.

¹ HLOUŠEK, V., Kopeček, L., Šedo, J.: *Politické systémy*, s. 15-68

2. Cíl práce a metodika

Cílem diplomové práce je deskripce komunálního politického procesu města Jistebnice a ověření uplatnitelnosti teorie stranických systémů na lokální úrovni komunální politiky. Problematika stranických systémů je předmětem zájmu sociální věd zejména v perspektivě interpretace charakteru národní úrovně politiky. Subnacionální úroveň politického rozhodování zůstává nadále částečně ve stínu. Cíl práce tedy pramení z otázky, zda je stávající teorie využitelná při interpretaci charakteru místních stranických systémů.

Práce je pojata jako případová studie. Předmětem výzkumu je město Jistebnice. Práce je zaměřena na studium místních politických stran a dalších politických subjektů komunálního stranického systému. Sběr dat je založen na studiu dokumentů s různou mírou standardizace. Jsou využity volně dostupné informace, např. materiály politických stran, zápisy z jednání zastupitelstva, místní tisk, internetové stránky města a volně dostupné materiály z databáze městského úřadu. Dále jsou použita data Českého statistického úřadu. Ostatní informace jsou získány z volebních novin a propagačních materiálů volebních stran ve městě. Další technikou sběru dat jsou semistrukturované rozhovory s představiteli územní samosprávy (Záznamový arch rozhovoru je součástí Přílohy č. 8).

3. Samospráva a obec

3.1 Model veřejné správy a samosprávy

Komunální politika je uskutečňovaná v prostředí místní samosprávy, která ale není zcela samostatnou strukturou. Uskutečňuje se v prostředí státu, jakožto suveréna, monopolem mocenského donucení.

Se státem je těsně propojena veřejná moc, která je definována jako "schopnost autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech subjektů".

Veřejnou moc vykonávají subjekty, které své oprávnění odvozují od státu, který je prvotním nositelem moci. Stát uskutečňuje svou moc orgány moci zákonodárné, výkonné a soudní nebo skrze jiné subjekty. Veřejná moc vykonávaná mimo moc zákonodárnou či soudní, je prováděna jako tzv. veřejná správa, kterou je možné realizovat ve třech podobách: státní moc, samospráva (územní, profesní) a jiné veřejnoprávní korporace.²

Stát, jako nositel veškeré veřejné moci, může část moci přenechat jiným subjektům nestátního charakteru. Územní samospráva se tedy v tomto pojetí podílí na výkonu tzv. zbývající veřejné moci, která je v příslušném rozsahu svěřena subjektům nestátního charakteru k samosprávnému obhospodařování.

K subjektům nestátního charakteru patří veřejnoprávní korporace, které svou subjektivitu v jistém smyslu odvozují od státu. Obvykle se tyto korporace člení dle kritéria územního a zájmového. Územní veřejnoprávní korporace jsou v ČR obce a kraje (dále to mohou být např. okresy, země apod.), zájmové veřejnoprávní korporace jsou především profesní komory, nejrůznější svazky, grémia apod.

Základním prvkem samosprávy je:

- území,
- osoby, které jsou podřazené samosprávě,
- existence samosprávy jako právnické osoby veřejného práva se soustavou samosprávných orgánů,
- vlastní hospodaření a rozpočet.³

² BALÍK, S. *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 11

³ BALÍK, S. *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 11-12

3.2 Obnovení obecní samosprávy

V roce 1990 se zásadně změnil systém územní veřejné správy. Došlo k odstranění jednokolejného systému veřejné správy, kde veškerá veřejná správa byla vykonávána jako státní správa, a nahradil se systémem dvoukolejným. Tato zákonná změna se v zásadě vrátila k prvorepublikovému rozlišení dvou působností obce a k tehdejší organizaci obecních orgánů. Jejich vymezení se od té doby v zásadě nezměnilo.⁴

V České republice na začátku roku 1990 všechny velké politické strany a hnutí podporovaly teritoriální decentralizaci. Politické strany kladly důraz na důležitost silných demokratických municipalit a zaměřovali se na podporu uskutečnění místní samosprávy. Takové cíle byly zahrnuty ve volebních programech politických stran a hnutí na jaře roku 1990.

Avšak změny nebyly rovnoměrné. Na úrovni obcí byly ze začátku viditelné v první řadě pouze změny institucionálního charakteru. Nicméně se vedle těchto změn setrvačně udržovala zaběhnutá praxe podřízenosti místní správy ústřední státní moci. Obnovená místní samospráva setrvala po určitý čas v zárodečné podobě a byla absence skutečného politického a ekonomického rozhodovacího mechanismu. I když došlo k drobným změnám v sídelní struktuře, přesto existence velkého počtu příliš malých obcí s problematickou soběstačností zůstal stále limitujícím faktorem lokální politiky a správy v ČR. Ačkoliv byl upraven systém financování územní veřejné správy a nejmenší obce jsou na tom od roku 2008 lépe, kapacita místní samosprávy venkovských obcí je stále nízká.⁵

3.3 Obec

„Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) definuje v duchu ústavy obec jako základní územní samosprávné společenství občanů a jako veřejnoprávní korporaci. Obec má vlastní majetek, v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost, jež vyplývá z těchto vztahů“.⁶

Obec se stará o všestranný rozvoj svého území a pečuje o potřeby svých občanů. Mimo jiné chrání též veřejný zájem uvedený v zákonech a jiných právních předpisech. Ačkoliv dle obecního zřízení je za obec pokládáno jakékoliv sídlo, které má vlastní samosprávu, tedy i město, v běžné mluvě je obec chápána jako vesnice a protiklad města.

⁴ BALÍK, S. *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 61

⁵ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 37

⁶ ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*, s. 28

V obecním zřízení je jako protiklad města používáno označení neměstská obec, případně venkovská či malá obec.

Primárním znakem obce je její území - prostor celého státu je součástí obcí (kromě vojenských újezdů). Území obce zpravidla tvoří navzájem sousedící katastrální území, nicméně existují i obce, jejichž území není souvislé a některá část obce nesousedí se zbylým územím.

„Katastrálním územím se rozumí technická jednotka, kterou tvoří místopisně uzavřený a v katastru nemovitostí společně evidovaný soubor nemovitostí (dle zákona Česká národní rady č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), § 27 písm. h), ve znění zákona č. 53/2004 Sb.)".⁷

Území obce je možné změnit, pokud vysloví souhlas zastupitelstva všech dotčených obcí. Změna území obce nemá žádný vliv na vlastnictví nemovitostí. Stává se, že jedna obec může vlastnit nemovitost na území jiné obce. Změnit hranici obce, která je zároveň hranicí kraje, je možné pouze zákonem (v této situaci není nutný souhlas zastupitelstva).

Území České republiky je rozděleno mezi obce a vojenské území, a proto nová obec může vzniknout pouze oddělením od již existující obce nebo změnou či zrušením vojenského újezdu. Aby mohla vzniknout nová obec, musí mít samostatný katastr - z toho vyplývá, že obce s jediným katastrálním územím se nemohou dělit - jedná se o obranu zákonodárce před další fragmentací místní samosprávy. Musí sousedit přinejmenším se dvěma obcemi, nebo s jednou obcí a cizím státem. Po vzniku nové obce musí tvořit území nové i zbytkové obce utvořit souvislý územní celek a obě obce (nová i zbytková) musí mít alespoň 1 000 obyvatel. Vznik nové obce je vždy k 1. lednu. Přesné a podrobné podmínky, které se týkají celého procesu obce jsou uvedeny v zákonu č. 128/2000 Sb. Výjimkou je vojenský újezd, z jehož území vznikne obec pouze ustanovením zákona a v tomto případě nemusí mít nově vzniklá obec 1 000 obyvatel.

Obce je také k 1. lednu možné sloučit nebo připojit jednu obec k druhé. Pokud se obce sloučí, tak všechny orgány obce zaniknou a obec je do nových voleb spravována obecním správcem. V případě, že se obec připojí, dojde pouze k zániku orgánů připojované obce.

O slučování i připojování obcí rozhodují výhradně členové zastupitelstev

⁷ Český statistický úřad [online]. [cit. 2013-11-11]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/rso.nsf/i/katastralni_uzemi_rso>

zainteresovaných obcí - ovšem jen tehdy, pokud není do 30 dnů od zveřejnění rozhodnutí podán návrh na referendum. Pokud je návrh podán, je nezbytně nutné, aby byl výsledek referenda kladný (nadpoloviční většina všech voličů).

Obec je možné rozdělovat na místní části. Tyto části obce jsou evidenčními jednotkami a zastupitelstvo pro ně může zřizovat vlastní poradní orgány v podobě osadních výborů.

Za občana obce je považována každá fyzická osoba, která má státní občanství České republiky a má v obci trvalý pobyt. Po dosažení 18 let mají občané obce právo volit a být voleni v komunálních volbách, hlasovat v místním referendu, vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva a nahlížet do obecního rozpočtu, stejně jako nahlížet do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva a rady, výborů a komisí. Občané obce také mají právo podávat orgánům obce návrhy a připomínky, žádat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou nebo zastupitelstvem (je-li žádost podepsána alespoň 0,5 % občanů obce, musí ji rada projednat do 60 dnů, zastupitelstvo do 90 dnů). Všechna tato práva mají i plnoletí občané, kteří nejsou přímo občany dané obce, ale vlastní na území obce nemovitost. Přestože se občanství obce týká pouze občanů ČR, všechna práva spojená s občanstvím obce se vztahují i na občany jiných zemí EU, kteří mají trvalý pobyt v obci.⁸

Obec má právo udělit čestné občanství jak svým občanům, občanům jiných obcí, tak cizincům nebo i posmrtně (in memoriam).

Každá obec musí mít svůj název. Změna musí být po jejím návrhu schválena Ministerstvem vnitra. Název mají i části obce, ulice a další veřejné prostranství, jejich pojmenování je v plné kompetenci obce. Jediné omezení, které platí pro pojmenování obcí a jejich částí je, že se nepojmenovávají dle jmen žijících osobností. (§ 27 - 34 zákona č. 128/2000 Sb.)

Obce mohou používat vlastní symboly. Mezi hlavní symboly patří: znak, vlajka a razítko (pečeť). Symbolem je samotné jméno obce. Předseda Poslanecké sněmovny uděluje na návrh nové znaky a vlajky. K zvláštní kategorii symbolů patří ceny obce, které může obec udělovat za významná umělecká díla či jiná díla, která mají vztah k obci.⁹

⁸ BALÍK, S. *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 61-63

⁹ BALÍK, S. *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 64

3.3.1 Působnost obcí

Působnost obce je institutem, kterým se rozumí právně vymezený okruh společenských vztahů, předmět, obsah a rozsah činností, ve kterých obec realizuje svou pravomoc. Dle platné právní úpravy rozlišujeme u obcí působnost dvojího druhu, a to tzv. působnost samostatnou a tzv. působnost přenesenou.

Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí pouze právním řádem a není vázána interními akty (usnesení, směrnice, instrukce) kraje ani státu. Pro obce mají tyto akty pouze doporučující charakter. Obce se při vydávání obecně závazných vyhlášek řídí pouze ústavou a zákony. Samostatná působnost obce zahrnuje záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, nejsou-li zákonem svěřeny státu, krajům nebo pokud se nejedná o přenesenou působnost orgánů obce.¹⁰

3.3.2 Samostatná působnost

Zákon o obcích vymezuje následující záležitosti, které patří do samostatné působnosti obce:

- hospodaření obce - hospodaření s financemi, nabývání, zcizení a zatěžování majetku obce,
- vydávání komunálních dluhopisů - v praxi využívají pouze velká města,
- rozpočet obce - obsahuje příjmy (z vlastního majetku a hospodářské činnosti, výnosy z místních poplatků a daní, dotace, peněžní dary) a výdaje (výdaje na vlastní činnost, výdaje na úhradu půjček a úvěrů),
- program rozvoje územního obvodu obce,
- závěrečný účet - zpracovává údaje po skončení kalendářního roku o hospodaření obce,
- přezkoumání hospodaření - je na uvážení obce, zda zadá přezkoumání svého hospodaření auditorovi nebo se obrátí na krajský úřad,
- trvalé a dočasné peněžní fondy obce,
- vydávání obecně závažných vyhlášek,
- místní referendum,
- obecní policie,

¹⁰ KOUDELKA, Z. *Samospráva*, s. 122-124

- spolupráce s jinými obcemi.

Na základě zvláštních zákonů do samostatné působnosti dále patří:

- územně plánovací dokumentace (územní a regulační plán),
- zřizování a správa předškolních zařízení, ZŠ, ZUŠ a zařízení jim sloužících,
- zabezpečení požární ochrany a zřizování jednotky dobrovolných hasičů,
- ochrana před alkoholismem a jinými toxikomaniemi,
- místní poplatky,
- ochrana veřejného zdraví ve věcech dezinfekce, deratizace a ochrana nočního klidu,
- provozování veřejného pohřebiště,
- pracovněprávní působnost zaměstnavatele,
- obecní kronika.¹¹

3.3.3 Přenesená působnost

O přenesené působnosti územní samosprávy hovoříme tehdy, když je obsah výkonu státní správy v určitém rozsahu státem delegován na územní samosprávu. Stát vykonává státní správu v přenesené působnosti prostřednictvím úředníků, kteří jsou zaměstnanci obcí a krajů, nikoli státu.

Při vykonávání činností týkajících se přenesené působnosti se obec řídí právním řádem, ale také usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů. Výjimku tvoří vydávání nařízení obce a rozhodování o právech, právem chráněných zájmech a povinnostech osob, kdy se řídí jen právním řádem. Směrnice ústředních orgánů musí být publikované ve Věstníku vlády, aby byly závazné. Vykonávat přenesenou působnost není jen právem, ale i povinností obce. Za výkon přenesené působnosti je obec odpovědná státu.

3.4 Orgány obce

Obec je veřejnoprávní korporace a má právo navenek jednat prostřednictvím svých orgánů. Zákon uvádí za orgány obce zastupitelstvo, radu, starostu, obecní úřad a zvláštní orgán obce.¹²

¹¹ KOUDELKA, Z. *Samospráva*, s. 132-146

¹² HENDRYCH, D. *Správní úřad a správní orgán v českém právu*, s. 197-201

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo je jediným orgánem obce, který je ústavně zakotven. Ústava stanovuje jeho název, názvy jeho členů, délku jeho funkčního období a právo tvorbu. Zastupitelstvo je hlavním orgánem samosprávy obce a je nadřazeno všem ostatním orgánům. Rozhoduje o věcech, které patří do samostatné působnosti obce. Pokud není v obci zřízena rada obce, tak vydává nařízení obce. Zastupitelstvo má právo volit z řad svých členů starostu, místostarostu a další členy rady obce a odvolávat je ze svých funkcí. Dále zřizuje nebo ruší výbory, volí jejich předsedy a další členy a taktéž je odvolává z funkce.

Zastupitelstvo je voleno na čtyři roky obyvateli obce, kteří mají volební právo a jsou starší 18 let. Aktivní volební právo volit a pasivní právo být volen mají všichni občané EU s trvalým pobytem v obci. Volby vyhlašuje prezident republiky. Zastupitelstvo se vždy volí jako celek, není možné volit pouze jednoho doplňujícího člena. Náklady na volby jsou hrazeny ze státního rozpočtu.

Zastupitelstvo se skládá nejméně z pěti a nejvíce z padesáti pěti členů. Počet členů musí být stanoven zastupitelstvem nejpozději do 85 dnů před volbami do zastupitelstev v obcích. Určený počet členů se oznámí nejpozději do 2 dnů po jeho stanovení na úřední desce. Počet členů zastupitelstva se odvíjí od počtu obyvatel v obci. Obce, které mají do 500 obyvatel mohou mít pět až patnáct členů zastupitelstva. Obce od 501 do 3000 obyvatel mohou mít sedm až patnáct členů zastupitelstva. V obcích, kde je počet obyvatel od 10 001 do 50 000 může být počet členů zastupitelstva od dvaceti pěti do čtyřiceti pěti členů. A obce, které mají nad 150 000 obyvatel mají třicet pět až padesát pět členů v zastupitelstvu.¹³

Rada obce

Rada obce je výkonný orgán v oblasti samostatné působnosti a za své činnosti se odpovídá zastupitelstvu. Nemá příslušnost rozhodovat v oblasti přenesené působnosti, s výjimkou vydávání obecně závazných vyhlášek. Při tomto výkonu je odpovědná krajskému úřadu. Rada obce se skládá ze starosty, místostarostů a dalších radních, kteří jsou voleni zastupitelstvem obce z řad jeho členů. Počet členů rady musí být vždy lichý a

¹³ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 39-43

musí mít nejméně pět a nejvýše jedenáct členů. Tento počet nesmí být vyšší než je jedna třetina členů zastupitelstva. Obce, které mají méně než patnáct členů v zastupitelstvu se obecní rada nevolí a její úkoly vykonává starosta. Schůze rady nejsou vymezené v zákoně, je svolávána dle potřeby starostou obce. Schůze rady jsou na rozdíl od zastupitelstva neveřejné.

Do působnosti starosty obce patří například příprava návrhů pro jednání zastupitelstva a zabezpečování plnění jeho usnesení, zabezpečování hospodaření obce dle schváleného rozpočtu, plnění úkolů zakladatele či zastupitele vůči právnickým osobám a organizačním složkám obce (pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu s výjimkou obecní policie). Starosta také rozhoduje v obecních záležitostech, vydává nařízení obce, zřizuje a ruší odbory a oddělení na obecním úřadě, má právo užívat závěsný odznak (primátoři místo něj užívají primátorské insignie).¹⁴

Starosta a místostarosta obce

Starosta je název funkce osoby, která je zvolená do čela obce a zastupuje ji navenek. Sám o sobě nemá povahu statutárního orgánu. Na rozdíl od člena zastupitelstva, musí být starosta vždy občanem České republiky. Je volen zastupitelstvem obce, kterému se zodpovídá za výkon své funkce a zastupuje ho jeden či více místostarostů. Starosta je členem rady obce a zároveň stojí v čele obecního úřadu.

Starosta informuje veřejnost o činnostech obce, svolává a řídí zasedání zastupitelstva obce a rady. Spolu s místostarostou nebo jiným radním podepisuje právní předpisy obce, může požadovat po Policii ČR spolupráci při zabezpečení veřejného pořádku. Starosta je také odpovědný za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za minulý kalendářní rok. Pokud v obci není zřízen tajemník, tak vykonává jeho povinnosti starosta.¹⁵

Obecní úřad a tajemník

Obecní úřad je orgán obce. Ve městech je nazýván městský úřad, ve statutárních městech pak magistrát. Obecní úřad se skládá ze starosty, místostarosty/místostarostů, tajemníka obecního úřadu a zaměstnanci obce. Vykonává úkoly samostatné působnosti

¹⁴ KOUDELKA, Z. *Samospráva*, s. 195-197

¹⁵ BALÍK, S. *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 74-77

obce, které mu může uložit zastupitelstvo nebo rada obce a pomáhá výborům a komisím s jejich činnostmi. Dále také vykonává přenesenou působnost obce.

Mezi povinnosti, které náleží obecnímu úřadu patří podávání informací žadatelům, plnění úkolů uložených radou nebo zastupitelstvem obce. Obecní úřad pomáhá výborům a komisím v jejich činnostech a také vykonává státní správu s výjimkou věcí, které zasahují do pravomocí rady obce, zastupitelstva nebo obecních komisí. Obecní úřad zřizuje na veřejně dostupném místě úřední desku.¹⁶

Tajemník

Tato funkce je zřizována povinně v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností. Ostatní obce mohou tuto funkci zřídit, ale není to povinnost.

Tajemník odpovídá starostovi za plnění úkolů na Obecním úřadu v obou působnostech obce. Vykonává úkoly, které mu uloží zastupitelstvo, rada nebo starosta obce. Stanovuje platy všem zaměstnancům obce zařazených do Obecního úřadu. Má na starosti vydávání spisového, skartačního a pracovního řádu OÚ a dalších vnitřních směrnic, pokud je nevydává rada. Tajemník se účastní schůzí zastupitelstva a rady s hlasem poradním. Může být členem politických stran, ale nesmí vykonávat jejich funkce.¹⁷

Výbory zastupitelstva

Zastupitelstvo může zvolit výbory jako své pomocné orgány. Povinně vždy zřizuje dva - finanční a kontrolní. Pokud v dané obci žije více než 10 % obyvatel jiné národnosti než české, musí zřídit povinně i výbor pro národnostní menšiny.

Počet členů výboru je vždy lichý a předsedou výboru musí být člen zastupitelstva. Výbor se schází dle potřeby, jeho usnesení je písemné a musí být podepsané jeho předsedou. Usnesení je platné, pokud s ním vyslovila souhlas nadpoloviční většina všech členů výboru.

¹⁶ ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*, s. 39-40

¹⁷ ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*, s. 41

Finanční výbor

Kontroluje hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Provádí kontrolu hospodaření právnických osob a zařízení založených nebo zřízených obcí. Plní další úkoly ve finanční oblasti, kterými jej pověřilo zastupitelstvo obce.

Kontrolní výbor

Kontrolní výbor plní úkoly spojené s kontrolou plnění usnesení zastupitelstva a rady obce, kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem v samostatné působnosti a plní další úkoly, jimiž jej pověří zastupitelstvo obce.

Finanční a kontrolní výbor má nejméně tři členy. Členem nemůže být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby, které zabezpečují rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.¹⁸

Správce obce

Správce obce (někdy také nazývaný jako protektor obce) je úředník, který vede obec po dobu, kdy nemá volený zastupitelský orgán. Přebírá působnost všech hlavních obecních orgánů. Od roku 2006 ho jmenuje Ministerstvo vnitra z řad svých zaměstnanců.

Správce obce je jmenován pokud se nepřihlásí v obci dostatečný počet kandidátů do obecních voleb nebo pokud je rozpuštěno obecní zastupitelstvo. Může být také jmenován pokud po dobu šesti měsíců není obsazena funkce starosty nebo pokud dojde ke sloučení obcí nebo k oddělení části obce k prvnímu lednu.

Správce obce vykonává zákonem vymezené pravomoci zastupitelstva obce, rady obce a starosty. Schvaluje rozpočet obce, závěrečný účet a hospodaří dle schváleného rozpočtu. Spravuje majetek obce, ale nemůže ho prodávat, zastavovat. Správce obce nemá právo sjednávat smlouvy, které zavazují obec (např. sjednat smlouvu o úvěru) a nemůže rozhodovat o investicích pro rozvoj obce.

Činnost správce obce končí dnem, kdy zasedá zastupitelstvo nebo je zvolen starosta.¹⁹

¹⁸ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPIK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 48-49

¹⁹ BALÍK, S. *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 77-80

4. Lokální demokracie

Lokální demokracie souvisí s činností a zájmů politických stran na komunální úrovni. Jedná se o více demokratickou účast občanů v procesu rozhodování a hledání nových způsobů kolektivní činnosti a solidarity. Tato demokracie je spojena se zájmy občanů v dané lokalitě. Svým postojem se může dostat do konfliktu s politikou demokracie koncipovanou na národní úrovni.²⁰

Lokální demokracie má dva přístupy - normativní a deskriptivní.

4.1 Lokální demokracie - normativní přístup

První vymezení pojmu lokální demokracie se zabývá publikace *Democracy At The Local Level*. Je v ní uvedeno, že nové výzvy pro reformu demokratických institucí na lokální úrovni s sebou přináší zvláště jejich konfrontace s celosvětovými globalizačními procesy. Lokální vládnutí (local governance) pak vnímá jako „řízení konfliktních situací“ (conflict management) a lokální demokracii rozděluje ve dvou rovinách - jako instituce místní vlády (obecní rada, zastupitelstvo, starosta) a jako organizace občanské společnosti. Je tedy pravděpodobné, že lokální demokracie předpokládá s úzkým a vzájemně se posilujícím vztahem mezi místní vládou a občanskou společností. Hlavním předpokladem lokální demokracie je rozdělení rozhodovacích pravomocí mezi místní administrativu a občany.

K základním a obecně aplikovaným demokratickým procesům patří:

- pravidelně se opakující volby,
- právo politické opozice a menšin na vyjádření svých názorů a možnost ovlivnit rozhodovací proces,
- alternace vlád,
- ochrana základních občanských a politických práv,
- ekologická práva, ekonomická práva, právo na osobní rozvoj.²¹

²⁰ ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*, s. 24-26

²¹ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPIK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 44-45

4.2 Lokální demokracie - deskriptivní přístup

Lokální demokracie z hlediska deskriptivního přístupu slouží k odlišení politického prostředí, na kterém demokratické instituce působí. Mnohdy se s ním můžeme setkat ve studiích, které se modely lokální demokracie přímo nezabývají, avšak daným pojmem naznačují, že místní samospráva má demokratický charakter.

Jako příklad je možné uvést článek Michalla Illnera, který popisuje dopady velikosti obce na místní sociální, kulturní, ekonomický a politický život. Článek udává přehled argumentů pro a proti integraci obcí do větších samosprávných jednotek na základě čtyř hledisek, které jsou adaptovány na podmínky českého komunálního prostředí. Jedno z hledisek se zabývá kvalitou lokální demokracie. Souvislost mezi velikostí obce a demokratickým charakterem je hodnocen z hlediska občanské participace a vykazatelnosti místní vlády. Nicméně deskriptivní přístup neurčuje ideální podobu lokální demokracie, ale uvažuje o možné povaze demokratické lokální politiky v obcích různé velikosti. Porovnává výhody a nevýhody demografické velikosti obcí, ale také potenciální nebezpečí pro lokální demokracii, které vychází z velikosti obcí.²²

4.3 Demokracie

Slovo původně vzniklo z řeckých slov *demos* - lid, a *kratos* - moc, panství. Demokracie je forma vlády, ve které lid, nebo-li společenství všech plnoprávných občanů vykonává správu věcí veřejných včetně vládnutí. V demokracii je vždy kladen důraz na zachování moci v rukou lidu, který tohoto privilegia využívá k řízení dané země.²³

4.3.1 Typy demokracie

Přímá demokracie

Historicky první forma demokracie, která se zrodila v řeckých obcích jako metoda rozhodování o záležitostech městského státu. Přímá demokracie byla například ve starých Athénách, kde se všichni občané přímo podíleli na rozhodování. Demokracie se vztahovala jen na svobodné občany, rodilé Athéňany, netýkala se nerodilých Athéňanů, cizinců, žen

²² VAJDOVÁ, Z., ČERMÁK, D., ILLNER, Z. *Autonomie a spolupráce: důsledky ustavení obecního zřízení v roce 1990*, s. 19-24

²³ HLOUŠEK, V., KOPEČEK, L., ŠEDO, J. *Politické systémy*, s. 15-17

a otroků. Ani muži si nebyli úplně rovni - majetní měli lepší hmotné podmínky než nemajetní.

Přímá demokracie se zachovala do současné doby v podobě referenda. Občané v něm přímo rozhodují hlasováním o závažném politickém problému. Pokud se hlasuje o suverenitě, hovoříme o plebiscitu. Existují různě stupně závaznosti referenda - může být pouze konzultativní, ale může plnit funkci veta. Prvky přímé demokracie můžeme vidět v malých obcích v souvislosti s její samosprávou. Problémy obce jsou řešeny na veřejných schůzích, kde se přímo hlasuje.²⁴

Zastupitelská demokracie

Je považována za moderní demokracii. Přímá demokracie je v podmínkách moderní společnosti neuskutečnitelná. V dnešní době mají státy velké území a masy občanů. V takové situaci se již jednotlivec nemůže osobně přímo podílet na rozhodování o celospolečenských záležitostech. Svou vůli občan deleguje na zvolené zástupce. Ti potom reprezentují a naplňují vůli občanů v zastupitelských orgánech. Zastupitelská demokracie může fungovat jen v ekonomicky rozvinutých zemích, které mají určitý stupeň rozvoje tržních vztahů a sociální strukturu společnosti.²⁵

4.3.2 Typologie lokálních modelů demokracie

Za základní určující kritérium pro typologizaci venkovských obcí z pohledu lokálních modelů demokracie je lze použít způsob sestavování kandidátních listin. Vychází se z předpokladu, že způsob sestavování kandidátních listin je určen zavedenými vzorci chování a mechanismem stranického systému v konkrétním komunálním politickém prostředí. Patří mezi hlavní předvolební aktivity zejména v malých obcích. Předvolební sestavování kandidátních listin je závislé na formátu lokálního stranického systému na volební úrovni a z charakteru soutěžení o volební hlasy. Úroveň rivality a formát stranického systému tak patří k hlavním kritériím, která vymezují modely sestavování kandidátních listin, které slouží k typologizaci lokálních modelů demokracie v malých

²⁴ ČMEJREK, J. a kol. *Moderní společnost a problém politiky*, s. 98

²⁵ ČMEJREK, J. a kol. *Moderní společnost a problém politiky*, s. 98-101

obcích. Lokální systém stran lze z hlediska stranického systému vymezit na pluralitní a nepluralitní.

Určujícím faktorem plurality systému je celkový počet kandidátů na kandidátních listinách všech volebních stran. Za pluralitní systém označujeme i systém, kde je pouze jedna strana, což je z hlediska obecné teorie stranických systémů nepřijatelné. Protože jediná volební strana obvykle neplní úlohy klasického politického subjektu. Z výše uvedeného vychází, že určitý systém je prohlášen za pluralitní vždy, když počet kandidátů převyšuje počet rozdělovaných zastupitelských křesel.²⁶

Typologie modelů lokální demokracie je určena dle indexu plurality, který rozděluje obce do čtyř kvalitativně odlišných skupin:

- nepluralitní systém + nekooperativní model,
- nepluralitní systém + kooperativní model,
- pluralitní systém + kooperativní model,
- pluralitní systém + nekooperativní model.²⁷

a) Nepatřičivý model

Objevuje se ve skupině obcí, kde se setkává nepluralitní stranický systém a nekooperativní strategie místních politických aktérů. Vyskytuje se v obcích, kde lhostejnost a nezájem místních občanů o lokální politiku je v takové míře, že ohrožuje trvání vlastní autonomie municipality.²⁸

b) Apoliticko - demarchistický model

Do této skupiny řadíme obce, kde kandiduje pouze jeden politický subjekt. Počet kandidátů, kteří jsou uvedeni na jediné kandidátní listině nepřevyšuje počet volených zastupitelů. Volební výsledky jsou tedy předem známé. Sestavování kandidátních listin probíhá spíše jako nábor členů do zastupitelstva obce. Cílem voleb je obsadit zastupitelská křesla za účelem zachování existence místní vlády. Do této skupiny patří zejména nově vzniklé obce.

²⁶ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 155

²⁷ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 156

²⁸ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 157

c) Konsenzuální model

Zahrnuje obce, ve kterých se objevuje pluralitní stranický systém s kooperativní strategií. Svými kritérii je tento model podobný modelu apoliticko - demarchistickému. Cílem voleb je také obsazení zastupitelských křesel a zachování samostatnosti obce.

Ačkoli je stranický systém vyznačován pluralitním prostředím (počet kandidátů je vyšší než počet rozdělovaných mandátů), typ volebního boje je v tomto modelu označován spíše za kvazikonkurenční než kompetitivní. Tento model se objevuje zejména v malých venkovských obcích. V politickém prostoru se vyznačuje vysokou volební účastí. Ve většině obcí tohoto modelu kandidují pouze samostatně nezávislí kandidáti. Obce mají rozšířený spolkový život a převládá v nich participativní politická kultura.²⁹

d) Kompetitivní model

Zahrnuje obce, ve kterých se mísí různé mechanismy stranických systémů, utváření kandidátních listin a způsoby vedení předvolebního boje. Na rozdíl od předchozích obcí má tato skupina vyšší úroveň rivality, která se projevuje v průběhu volební kampaně. Cílem voleb není pouhé dosažení členů do zastupitelstva, ale získání kontroly nad vedením obce. Tomu odpovídá typ volebního boje, který má většinou kompetitivní či semikonkurenční charakter. Nutností je kandidatura více politických subjektů. Tento model ukazuje, že se místní mechanismy politických systémů velmi přibližují politickým systémům větších obcí.

Působení lokálních modelů demokracie na efektivitu místní samosprávy můžeme chápat dvěma způsoby. První způsob se zaměřuje na ekonomickou efektivitu místní vlády, která je definovaná jako účinnost. Účinností je na mysli schopnost vedení obce zvládat sociálně ekonomické úkoly. A druhý způsob chápání efektivnosti spočívá v politické efektivitě nebo-li akceschopnosti lokální vlády spočívající v dosažení stanovených cílů s co nejnižšími náklady.³⁰

²⁹ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 159

³⁰ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 158-163

5. Obecní volby

5.1 Funkce voleb

Pravidelně pořádané svobodné volby patří k základním pilířům zastupitelské demokracie. Občané si díky volbám mohou vybrat mezi politickými alternativami, které představují jednotlivé politické strany a kandidáty, a umožňují sestavit legitimní politické a správní orgány. Nejdůležitější funkcí voleb je zjistit aktuální rozložení politických sil v určitém politickém prostoru a obstarat jim odpovídající reprezentaci. Z volebních výsledků se pak odvozuje počet mandátů, vytvoření většiny a exekutivy, sestavení opozice, která většinu a exekutivu bude kontrolovat. Spolu s výše uvedeným volby také pomáhají zjistit aktuální potřeby a priority společnosti.

Volby mají kontrolní funkci. Dochází při nich k pravidelně se opakujícímu výběru mezi politickými alternativami a v případě nespokojenosti s politickou reprezentací ji občané mohou vyměnit. S kontrolní funkcí voleb je těsně spojena legitimizační funkce. Volbami totiž nezískává legitimitu jen zvolený orgán, ale i další, které svou podobu odvozují od zastupitelského orgánu přímo voleného občany. Další funkcí voleb je funkce integrační. Ve volbách se střetávají odlišné priority, cíle a zájmy. Volbami dochází k jejich integraci a současně ke sjednocení celé společnosti.³¹

5.2 Volební systémy

Volby mohou probíhat pouze pokud jsou splněna předem stanovená pravidla, která jsou určujícím faktorem ovlivňující míru svobodnosti a soutěživosti voleb. Tato pravidla představuje volební systém. V širším smyslu volební systém zahrnuje všechny faktory, které regulují konání voleb. Rozdělují se do tří hlavních skupin:

- volební proces,
- principy volebního práva ve smyslu podmínek účasti občanů ve volbách,
- volební procedura.³²

V užším smyslu je volební systém konkrétní způsob, kterým se ve volbách určuje obsazení jednotlivých funkcí, které jsou voleny, na základě hlasů voličů. Obsahuje způsob

³¹ ČMEJREK, J., BUBENIČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 51

³² CABADA, L., KUBÁT, M. *Úvod do studia politické vědy*, s. 271

jakým smí volič volit a způsob přidělování volených funkcí kandidátům na základě přidělených hlasů voliči.

Volební proces

Volby představují organizačně náročný akt, který potřebuje časové fázování a ve kterém mají jednotlivé subjekty vymezeny úkoly a kompetence s cílem zabezpečit jejich průběh. Volební proces se skládá ze čtyř hlavních částí. První etapa je etapa volebního procesu z hlediska voličů, druhá etapa se týká volebního procesu z hlediska kandidátů, třetí je etapa volebního procesu z hlediska organizátorů voleb a poslední etapa, čtvrtá, se zaměřuje na volební proces z hlediska stanovení výsledků voleb.

První etapa - etapa volebního procesu z hlediska voličů se zabývá vyhlášením voleb a stanovení data jejich uskutečnění a hlasování. Hledisko kandidátů se týká určení kandidátů, registrace kandidatur, volebních kampaní včetně finančního zajištění a hlasování. Z hlediska organizátorů voleb je možné vymezit vytvoření seznamů voličů, vytvoření časového harmonogramu voleb, sestavení volebních komisí, dohled nad průběhem voleb a řešení případných stížností. Z hlediska stanovení výsledků voleb jde o zjištění počtu hlasů a převedení hlasů na mandáty³³

Volební právo

Volební právo na jedné straně stanovuje prostřednictvím právních předpisů (ústava, zákony) způsob a postup výběru reprezentativních orgánů. A na straně druhé pak určuje podmínky na základě kterých se občané mohou účastnit voleb.

Volební právo lze tedy chápat jako souhrn norem a zásad, které upravují volební proces. Dělí se dělí na objektivní a subjektivní. Objektivní volební právo představuje organizační pravidla a subjektivní zahrnuje politické a právní principy voleb. Občanské volební právo se dělí na aktivní (právo volit) a pasivní (právo být zvolen).³⁴

³³ ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*, s. 48-51

³⁴ CABADA, L., KUBÁT, M. *Úvod do studia politické vědy*, s. 273

Volební procedura

Volební procedura představuje užší chápání volebního systému. Tedy způsob vykonávání voleb a přepočítání hlasů na mandáty. Na základě vlastností a technologií rozlišujeme tři základní typy volebních systémů - většinové, proporční a smíšené.³⁵

a) Většinový volební systém

Hlavním principem tohoto systému je, že mandáty získává pouze vítězná politická strana nebo kandidát. Strana získává ve volebním obvodu danou většinu hlasů a podle toho obdrží všechny mandáty, které jsou ve volebním obvodu k dispozici. Volební obvody bývají nejčastěji jednomandátové. Strana, která má většinu hlasů získá jeden mandát a rovněž nominuje jen jednoho kandidáta.

Většinové volební systémy se rozdělují na několik druhů. Mezi základní druhy patří volební systém prosté většiny a volební systém absolutní většiny. Většinové volební systémy se nejčastěji používají při volbě jednohlavých orgánů - prezident, starosta apod.³⁶

b) Proporční volební systém

Proporční neboli poměrný volební systém je typ volebního systému, kde jsou mandáty na úrovni volebního obvodu rozdělovány poměrně. Při volbách do zastupitelských orgánů kandidáti či strany dostávají počet mandátů či křesel v poměru, který je závislý na poměru počtu hlasů získaných od voličů. V České republice se poměrný volební systém používá při volbách do Poslanecké sněmovny a krajských a volebních zastupitelstev. K rozdělení mandátů se používá D'Hondtova metoda, která zvýhodňuje strany s velkým počtem hlasů.

Výhodou poměrného volebního systému je, že zásluhou zastoupení více politických stran v orgánu napodobuje rozložení zájmů ve společnosti. Nevýhodou je fakt, že se do zastupitelského orgánu dostane více stran a to může vést k problémům při schvalování zákonů, vládnutí a k politické nestabilitě.³⁷

³⁵ ČMEJREK, J. a kol. *Moderní společnost a problém politiky*, s. 161

³⁶ ČMEJREK, J. a kol. *Moderní společnost a problém politiky*, s. 161-165

³⁷ CABADA, L., KUBÁT, M. *Úvod do studia politické vědy*, s. 281

6. Strany a stranické systémy

6.1 Politické strany

Dle Webera je definice politických stran následující: „Politické strany jsou společenské organizace s dobrovolným členstvím, které se snaží získat moc ve státě pro své vedení, čímž by aktivní členové měli různé možnosti (nehmotné i hmotné), jak dosáhnout materiálních cílů nebo osobních výsad či obojího zároveň.“³⁸

Politické strany slouží jako nástroj k získání či udržení moci. Nicméně funkce politických stran jsou daleko širší. Jsou neodmyslitelnou součástí demokratického politického systému a napomáhají k jeho fungování. Politické strany fungují jako zprostředkující článek mezi společností a státem. V jednotlivých politických stranách se spojují politicky aktivní občané, kteří mají společné zájmy, cíle a názory. Strany odráží politickou vůli společnosti. Za pomoci voleb se strany snaží získat co největší podíl na státní moci a snaží se obhájit zájmy svých stoupenců a realizovat jejich cíle. Politické strany jsou důležitým nástrojem integrace společnosti.

V lokálním politickém stranictví se rozlišují základní typy subjektů, které tvoří lokální politické systémy. Těsně to souvisí s formou kandidatury v obecních volbách. Volební stranou podle § 20 zákona č. 491/2001 Sb. mohou být „registrované politické strany a politická hnutí, jejichž činnost nebyla pozastavena, a jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů.“³⁹

Moderní evropské politické strany mají množství charakteristických znaků. Mají vlastní program, ve kterém jsou popsány základní cíle a zájmy, kterých ve své činnosti chtějí dosáhnout. Programové prohlášení představuje připravenost stran na převzetí odpovědnosti za správu země a dále účast ve volbách do nejvyšších zákonodárných orgánů a do orgánů lokální samosprávy. Jejich hlavní prioritou je působení na veřejnost a získávání voličů a členů. Evropské politické strany jsou charakteristické tím, že disponují stálou a demokraticky volenou organizační strukturou.⁴⁰

Z hlediska organizace lze politickou stranu chápat jako společenství podobně smýšlejících lidí, které je vnitřně strukturováno. Tvoří ho souhrn menších skupin, které se

³⁸ ČMEJREK, J. a kol. *Moderní společnost a problém politiky*, s. 131

³⁹ ČMEJREK, J., BUBENIČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 67

⁴⁰ ČMEJREK, J. a kol. *Moderní společnost a problém politiky*, s. 132-133

vytváří na území celého státu a jsou vzájemně propojeny řídicími orgány. V politických stranách se rozlišuje určité vnitřní členění a dělba moci na úrovni vertikální a horizontální. Vertikální organizační strukturu určuje územně správní princip. V zemi se podle situace vytváří dvou až čtyřstupňová soustava stranických orgánů: místní, okresní, regionální a celostátní. Vertikální struktura souvisí nejen s územně správním členěním státu, ale i s volebním systémem a s četností jednotlivých stran.

Na horizontální úrovni je dělba moci založena na zastupitelských, výkonných, soudních a kontrolních orgánech. Zastupitelskými orgány jsou delegáti na všech úrovních vertikální organizační struktury. Výkonná složka zahrnuje volené (předseda, předsednictvo, výbor) a jmenované (stranický aparát) orgány. Soudní moc ve straně jsou rozhodčí organizace. Kontrolní činnosti stranického hospodaření vykonává revizní komise.⁴¹

Strany vytvářejí své organizační jednotky po celém státním území, aby mohly udržovat styky se svými příznivci v dané lokalitě a pro potřeby mobilizace voličů. Místní organizace participují na výběru kandidátů pro volby všech stupňů (komunální, regionální, parlamentní). Vysílají se delegáti na výroční stranické konference a sjezdy, kde jsou voleny nejvyšší výkonné orgány, které řídí stranu v době mezi konferencemi. Výkonné orgány strany spolupracují se sekretariátem, který je tvořen vlastními stranickými zaměstnanci. Mimo jiné zde působí velmi vlivná parlamentní skupina, kterou tvoří zvolení poslanci (poslanecký klub).⁴²

6.2 Klasifikace politických stran

Klasifikace politických stran lze provést dle různých kritérií. Z hlediska vnitřní organizační struktury se strany třídí podle šíře sociální podpory, přístupu k členské základně, výběru vůdců - vedení strany, výběr kandidátů pro volební účely, způsob financování a politických cílů. Z hlediska dílčích organizačních složek se strany dělí dle čtyř kritérií:

- sociální podpora - zahrnuje strany, orientující se na omezenou etnickou nebo národnostní skupinu občanů; komunistické nebo částečně křesťanské strany,
- členská základna - podle požadavků na členy lze strany rozdělit na uzavřené nebo otevřené. *Uzavřené strany* se vyznačují silně ideologickým nábojem a značným

⁴¹ KLÍMA, M. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*, s. 19-20

⁴² NOVOTNÝ, L., *Politologie*, s. 138-139

organizačním centralismem. (strany komunistického typu) *Strany otevřené všem zájemcům* jsou většinou široce založené.,

- výběr kandidátů - souvisí s tvorbou nejvyšších stranických orgánů, jakož i kandidátních listin pro volební účely a výběrem kandidátů pro obsazování míst ve vládních úřadech. Může se konat v úzkém kruhu stranické elity nebo za účasti co nejširší členské základny.,
- stranické cíle - převážná část politických stran chce získat podíl na moci a kontrolovat vládu, ale existují i tzv. revoluční strany (komunistické), které nechtějí pouze získat politickou moc, ale i prosadit jistý druh světonázorové vize společnosti.⁴³

Typy politických stran

Podle vývinu politických stran rozlišujeme elitní strany, masové strany, univerzální strany (catch all) a strany kartelu.

Elitní strany vznikaly jako první, úzce elitní strany. Nejedná se o strany v pravém slova smyslu. Masové strany mají velký počet členů, kteří usilují o voličské jádro. Strany neznají své voliče a oslovují anonymní voliče pomocí billboardů apod.

Třetím typem politických stran jsou Univerzální strany (catch all). Tyto politické strany se snaží získat co nejvíce voličů a jsou charakteristické tím, že se neustále mění sociologické složení. Prakticky neexistuje pevná voličská základna a voliči se rozhodují až těsně před volbami podle svých současných potřeb. Strany tak nemají vyhraněný směr, přizpůsobují se trendům.

Čtvrtým typem politických stran jsou Strany kartelu. Tyto strany patří k nejnovějším typologiím politických stran dle Petera Maira a Richarda S. Katze. Typologie se orientuje na evoluční vývoj politických stran v závislosti na politických, ekonomických, sociálních a organizačních změnách ve vývoji moderní demokracie. Kartelová spolupráce politických stran vytváří řadu preventivních opatření.⁴⁴

⁴³ KLÍMA, M. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*, s. 35-37

⁴⁴ NOVOTNÝ, L., *Politologie*, s. 141-144

Kriteria třídění stran

Politické strany můžeme rozdělit podle mnoha kritérií. Podle množství členů, ze sociologického hlediska, podle vztahu k politické moci, zastoupení v parlamentu, zastoupení ve vládě nebo ideové orientace. Podrobné vysvětlení kritérií třídění stran je v tabulce 1.

Tabulka 1 **Třídění stran**

množství členů v členské základně, vztah mezi množstvím členů a voličů	masové voličské	masová členská základna důraz na počet voličů
sociologické hledisko	stavovské a třídní všelidové	představují zájmy určité skupiny či třídy zaměřují se na celou společnost
vztah k politické moci	monopolní (totalitní) demokratické	snaha ovládnout veškeré dění v zemi uznávají princip plurality a dělby moci
zastoupení v parlamentu	parlamentní mimoparlamentní	působí v rámci parlamentu působí mimo parlament
zastoupení ve vládě	vládní (koaliční) opoziční	tvoří vládu či vl. koalici tvoří parlamentní opozici
ideová orientace	levice střed pravice	sociální demokraté, komunisté liberálové konzervativci, klerikálové

Zdroj: ČMEJREK, J. a kol. Moderní společnost a problém politiky.

6.3 Stranické systémy

„Stranické systémy byly dlouho klasifikovány pomocí kritéria počtu stran - jedné, dvou nebo více než dvou. V současnosti však panuje téměř dokonalá shoda, že rozlišování

mezi jednostranickými, dvoustranickými a vícestranickými systémy není zdaleka dostačující."⁴⁵

6.3.1 Typologie systémů politických stran

Typy systémů lze rozdělit na základě mnoha kritérií. Nejčastěji se rozdělují dle šesti kritérií, mezi které patří: počet stran, organizační uspořádání, model opozice, síla stran, ideologie a sociální původ stran.⁴⁶

Stranické systémy lze rozdělit podle počtu politických stran na systém jedné strany (one part system), kde existuje pouze jedna strana nebo pouze jedna strana má možnost ucházet se o politickou moc. Tato strana se označuje jako státostrana a má mocenský monopol. Systém s jednou stranou je nesoutěživý nebo-li nedemokratický systém. Tento typ se vyskytuje v diktaturách, které násilně vylučují existenci jiných politických stran.

Dále se stranické systémy mohou rozlišovat na systémy dvou stran (two part system), ve kterých se u moci střídají dvě politické strany. Ostatní strany mohou také existovat, ale nemají reálnou šanci dostat se k vládní moci. Obvykle vládne větší strana a druhá strana zaujímá místo opozice. Tento systém funguje na střídání stran u moci, je vyvážený a stabilní.

Třetí rozlišení stranických systémů je systém více stran (multiparty system). V tomto systému je více stran, které se účastní voleb a podílí se na výkonu státní moci. Vlády vznikají na základě koalic. Tento systém je v České republice. Multipartajní systém se dále dělí na umírněný a extrémní. V umírněném multipartismu je méně stran (max 5 až 6 stran), v extrémním multipartismu se jich objevuje více. Umírněný multipartismus je charakteristický tím, že v něm zůstává malá ideologická vzdálenost (polarizace) mezi stranami. To umožňuje provádět konsensuální politiku. V extrémním multipartismu je typická multipolarita a značné ideologické napětí mezi stranami.⁴⁷

⁴⁵ SARTORI, G. *Strany a stranické systémy: schéma pro analýzu*, s. 123

⁴⁶ NOVÁK, M. *Systémy politických stran. Úvod do jejich srovnávacího studia*, s. 198-199

⁴⁷ NOVOTNÝ, L., *Politologie*, s. 147-148

Typologie dle Rokkana a Lipseta

Rokkan a Lipset vysvětlili způsob vytváření jednotlivých modelů stranických systémů v západní Evropě na základě podobností a zvláštností v historické souslednosti sociálních a politických rozporů. V komparativní analýze stranických systémů vysvětlili model alternativních aliancí a opozic. Lipset a Rokkan sestavili rámcovou klasifikaci potenciálních stranických systémů. Za základ stranického systému považovali sociální původ stran. Systémy tedy dle Rokkana a Lipseta vznikají na základě rozporů ve společnosti a na těchto základech vznikají politické strany.

Čtyři hlavní rozdělení:

- město a venkov - agrární strany,
- stát a církev - křesťanské strany,
- centrum a periferie - regionální strany,
- vlastníci a pracující - sociálně demokratické strany.⁴⁸

Typologie dle Maurice Duvergera

Duverger rozlišil stranické systémy podle počtu politických stran. Stavěl na názoru, že dvoustranický systém je nejdokonalším nástrojem demokracie. Vymezil tak stranické systémy na dvoustranické a multipartijní. U dvoustranického systému dochází při volbách k výběru mezi dvěma stranami a s tím i k alternaci mezi těmito stranami. Oproti tomu v multipartijním systému se kvůli dostředivým tendencím nedaří prosadit dostatečnou alternaci.⁴⁹

Typologie dle J. Blondela

Blondel ve své typologii stranických systémů přesněji určil, které strany jsou důležité pro fungování stranického a politického systému. Zaměřoval se na dvě kritéria, a to na velikost stran a počet stran. Podle toho pak rozdělil stranické systémy na:

⁴⁸ KLÍMA, M. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*, s. 142

⁴⁹ KLÍMA, M. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*, s. 151-153

- Bipartismus - je systém, ve němž existují dvě politické strany, které se podílejí na moci a střídají se u ní.
- Systém dvou a půl stran - v tomto systému existují dvě velké a jedna malá politická strana, která je však na rozdíl od bipartismu důležitá, protože je potřebným partnerem velké strany k vytvoření vládní většiny. Je nazývána pivotální stranou, protože je ochotná spolupracovat s velkou stranou jak na levici, tak i na pravici. Pokud ani jedna z velkých stran nezíská takové postavení, aby mohla sestavit vládu, tak mezi tyto strany vstupuje malá strana, stává se nepostradatelnou a sestavuje vládu.
- Multipartismus bez dominující strany - žádná z politických stran nemá dominantní postavení. Volební výsledky jsou podobné a je možné sestavit několik možností koaličního vládnutí.
- Multipartismus s dominující stranou - systém více než dvou stran, kde jedna z velkých stran získává pravidelně okolo 40 % hlasů a výrazně převyšuje ostatní strany. Tato strana ale nemá absolutní většinu poslaneckých křesel a musí uzavírat vládní koalice.⁵⁰

Typologie dle Sartoriho

Nejpropracovanější a nejambicióznější typologii stranických systémů představil ve své práci Giovanni Sartori (1976). Začal numerickým kritériem, tj. počten stran operujících ve stranickém systému. Avšak na rozdíl od předchozích autorů se pokusil stanovit jasná pravidla pro počítání stran. Ne každá strana, která je zastoupená v parlamentu má stejnou váhu a vliv na interakce na stranické scéně. Sartori tvrdil, že k tomu, abychom mohli považovat politickou stranu v systému za relevantní, a tedy brát ji v úvahu při charakterizování stranického systému, musí tato strana disponovat koaličním potenciálem. Strana nemá koaliční potenciál, pokud není nikdy potřebná k vytvoření funkční většinové koaliční vlády. Nezáleží na tom, kolika poslanci v parlamentu disponuje, rozhodující je nepostradatelná účast poslanců na podpoře vlády koaliční většiny. Autor sám upozorňuje, že koaliční potenciál je deskriptivní pojem, který vytváříme na základě předchozích zkušeností, tj. zjišťujeme, zda někdy v předchozích obdobích byla strana nezbytnou pro sestavení vlády.

⁵⁰ KLÍMA, M. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*, s. 161-163

Ve více stranických systémech existovaly politické strany, které sice neměly koaliční potenciál, ale nebylo je možné z hlediska dynamiky stranické soutěže považovat za irelevantní. Například komunistické strany v poválečné Itálii a Francii se na vládní moci nepodílely, přesto měly v systému silné postavení a dokázali získat až kolem jedné čtvrtiny voličských hlasů. Sartori pro takové případy definoval kritérium relevance na základě potenciálů strany. Strany byly relevantní i bez koaličního potenciálu, pokud jejich přítomnost v systému ovlivňovala strategie politické soutěže ostatních relevantních stran. Např. zmiňovaní komunisté se sice na vládě nepodíleli, ale ostatní politické strany, hlavně socialisté a sociální demokraté se museli vyrovnávat s jejich existencí při oslovování voličů a uplatňováním alternativních koaličních strategií. Počet relevantních stran v systému (Sartori ho nazývá i formátem stranické soutěže) je podle Sartoriho sice důležitý, ale nestačí k vytvoření smysluplné typologie stranických systémů.

Druhým důležitým kritériem je podle něj ideologická vzdálenost mezi politickými stranami. Tuto dynamiku vztahů mezi stranami vymezuje míra ideologické polarizace mezi stranami, které se nacházejí na krajních pólech stranického spektra. Společně tyto znaky vytváří sedm typů stranických systémů. Ještě před jejich charakteristikou je třeba zmínit, že Sartori byl přesvědčen o vlivu formátu stranické soutěže na její mechaniku. Jinými slovy, čím více relevantních politických stran v systému působí, tím pravděpodobnější je vysoká ideologická polarizace. Pokud v systému dlouhodobě existuje větší počet stran, každá z nich musí svým voličům zdůrazňovat svou jedinečnost a nepostradatelnost, což podle Sartoriho dosáhnou ideologickou ortodoxií. Jedinou výjimkou byly tzv. segmentované stranické systémy. Ty existují v demokratických státech, jejichž společnosti jsou rozděleny do "táborů" (segmentů), např. na základě etniky, jazyka apod. Každý takový malý tábor podle Sartoriho podporuje svou politickou stranu. Počet stran je sice vysoký, ale nemusí se kvůli svému přežití ideologicky vymezovat. Stranické systémy v daných státech jsou fragmentované, ale ne polarizované.⁵¹

⁵¹ SARTORI, G. Strany a stranické systémy: schéma pro analýzu, s. 130-146

Typologie dle P. Jüptnera

Zkoumá politické systémy na subnacionální úrovni. Obce jsou rozděleny do čtyř kategorií:

1. Nejmenší obce - horní hranici počtu obyvatel mají stanovenou na 1 700 obyvatel, vyskytují se zde převážně nezávislí kandidáti nebo jsou zde jen dvě politické strany.
2. Obce menší střední velikosti - obce, kde je počet obyvatel od 1 701 až do 9 000 obyvatel; nastává zde přelom uplatňujícího vlivu mezi nezávislymi kandidáty a politickými stranami.
3. Obce větší střední velikosti - obce, které mají počet obyvatel od 9 001 až do 45 000 obyvatel. Nezávislá sdružení se příliš nevyskytují, jsou zde obtížné podmínky kandidatury.
4. Největší obce - představují obce s více než 45 000 obyvateli. Jedná se převážně o statutární města ve kterých hrají hlavní roli politické strany, sdružení a nezávislí kandidáti se zde objevují ojediněle.⁵²

6.3.2 Stranický systém v České republice

Česká republika patří k vícestranickým systémům, protože se zde nachází větší množství politických stran. Ve vládě dochází od roku 1996 ke střídání dvou parlamentních stran, vždy s alespoň jednou koaliční stranou. Hovoříme tak o otevřeném pluralismu a není možné uvažovat o bipartismu. Dosud nenastala situace, že by některá vítězná strana dosáhla nadpolovičního počtu mandátů, a mohla tak vládnout sama. Český stranický systém se řadí k nejvíce konsolidovaným systémům ze všech evropských zemí. Po roce 1996 působilo v České republice šest důležitých stran. Po volbách 1998, 2002, 2006 a 2010 se počet relevantních stran zmenšil na pět.

V českém stranickém systému se doposud neobjevily žádné nové strany, které by byly vytvořeny na základě evropeizace. Význam evropských témat ve stranickém soupeření poklesl a evropeizace více ovlivňuje fungování systému politických stran.⁵³

⁵² JÜPTNER, P. *Komunální koalice a politické modely*, s. 83-97

⁵³ PŠEJA, P. *Stranický systém České republiky: politické strany a jejich vývoj 1989 - 1998*, s. 11-21

6.4 Způsoby výzkumu stranických systémů

6.4.1 Kvantitativní výzkum stability stranických systémů

Kvantitativní výzkum stability stranických systémů je jedna z rozvinutých disciplín, které spojují otázky zaměřené na vývoj systémů politických stran, volebních soutěží a systémů a také vazeb společnosti k politickým stranám, které představují. Jako u každého kvantitativního výzkumu velmi záleží na kvalitě vstupních dat a schopnosti badatelů s těmito daty správně zacházet. Při snaze kvantitativně zachytit politické procesy také může dojít k problémům, jak redukovat velmi složitou realitu na číselné hodnoty. Badatelé postupně sledují tyto potenciální problémy výzkumu stability stranických systémů:

1. existence kandidátů a kandidátních listin, které nejsou ztotožňovány s určitou politickou stranou, ale jsou pouze zařazeny do kategorie „ostatní“.
2. Problémová diferenciací stran, které se účastnily minulých voleb.

Kvantitativní výzkum stability stranických systémů vychází z výpočtu volatility, respektive pokusů o jejich přizpůsobení. Při výpočtu volatility se používá tzv. Pedersenův index volatility (V):

$$V = \frac{1}{2} \sum |P_{it} - P_{it-1}|$$

P_{it} představuje zisk politické strany ve volbách t a P_{it-1} zisk této strany ve volbách minulých. Index má hodnoty od 0 (všechny strany mají v obou volbách stejný počet hlasů) do 100 (podporu mají pouze nové strany). Volatilita se sleduje na volební úrovni, operuje se s podíly hlasů, které strany měly ve volbách t a $t-1$. Výpočet volatility je důležitý pro sledování a výzkum změn ve stranických systémech. Určuje se díky ní míra probability, která vymezuje reprodukci podoby stranického systému.⁵⁴

⁵⁴ ŠEDO, J. *Vybrané problémy kvantitativního výzkumu stability stranických systémů a jejich možná řešení* [online]. Brno: Evropská volební studia, ISPO FSS MU, 2011 Vol. 6, No. 1, s. 64 [cit. 2014-01-05]. Dostupné z WWW: <http://ispo.fss.muni.cz/uploads/EVS/011/EVS_2011_04.pdf>

Komparativní volatilita (Vc)

Výpočtem komparativní volatility zjistíme podíl přesunů mezi stávajícími stranami a všemi přesuny, které se staly mezi volbami t a t -1.⁵⁵

$$Vc = \frac{1}{2} \sum |C_{it} - C_{it-1}|$$

6.4.2 Fragmentace stranického systému

Stranické systémy nejsou neměnné a neustále se vyvíjejí. Jedním z mnoha podnětů změny a vývoje stranického systému je jeho technický faktor - volební systém. Volební systém úzce souvisí se stranickým systémem a značně ovlivňuje jeho velikost. Velikost stranického systému lze zjistit mnoha způsoby. K nejznámějším patří index fragmentace, který sestavil Douglas Rae.

Míra fragmentace (F) stranického systému určuje jeho fungování a zjišťuje, zda nedochází k destabilizaci. Tato míra se měří indexem efektivního počtu stran na volební úrovni a v zastupitelstvu. Index fragmentace vyjadřuje ucelenost zastupitelstva. Čím více se hodnota indexu blíží k jedničce, tím více je systém fragmentovaný. V případě, že se míra fragmentace zvýší, může docházet k problémům při budování nadpoloviční většiny v zastupitelstvu obce, protože dojde k oslabení celistvosti zastupitelstva. Index fragmentace tedy vyjadřuje roztržitost stranického systému.⁵⁶

Míra fragmentace - zjišťuje jaká je pravděpodobnost, že dva náhodní poslanci patří odlišným politickým stranám

$$F = 1 - \sum_{i=1}^N p_i^2$$

F - index fragmentace, N - udává počet stran, p_i - % hlasů či mandátů, které získala strana i.

⁵⁵ ŠEDO, J. *Vybrané problémy kvantitativního výzkumu stability stranických systémů a jejich možná řešení* [online]. Brno: Evropská volební studia, ISPO FSS MU, 2011 Vol. 6, No. 1, s. 65 [cit. 2014-01-05]. Dostupné z WWW: <http://ispo.fss.muni.cz/uploads/EVS/011/EVS_2011_04.pdf>

⁵⁶ SARTORI, G. *Strany a stranické systémy: schéma pro analýzu*, s. 305-312

Hodnota indexu:

0,0 - 1,0- vyjadřuje jednostranický systém,

0,50 - 0,67- vyjadřuje bipartismus,

0,70 a více- vyjadřuje multipartismus.⁵⁷

Index efektivního počtu stran

Tento index měří velikost stranického systému podle toho, kolik má politických stran.

$$N = \frac{1}{\sum_{i=1}^n p_i^2}$$

N - označuje index efektivního počtu stran, **n** - je počet stran, **p_i** - % hlasů či mandátů, která získala strana *i*.

Index efektivního počtu stran uvádí stejné informace jako index fragmentace. Rozdíl spočívá v tom, že index efektivního počtu stran je jednodušší, pochopitelnější a snadněji představitelnější.

6.4.3 Výzkum personalizace ve stranických systémech

Při výzkumu personalizace stranických systémů se používá výpočet variability. Variabilita je vypočtena z hlasů, které mají jednotliví kandidáti na kandidátní listině. Data se čerpají z Českého statistického úřadu (ČSÚ).

Variační koeficient (V)

$$V = \frac{s_x}{x} * 100 [\%]$$

s_x - označuje směrodatnou odchylku průměru, **x** - je aritmetický průměr

⁵⁷ Politický časopis. [online]. [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: WWW: <<http://www.politologickycasopis.cz/userfiles/file/1998/3/1998-3-2-K1%C2%B0ma-Volby,%20fragmentace%20a%20polarizace%20stranick%C4%81ho%20syst%C4%81mu%20a%20politick%E2%80%A0nestabilita%20v%20C2%A8esk%C4%81%20republice.pdf>>

Hodnoty variačních koeficientů lze chápat jako ukazatele podpory volebního chování. Tyto hodnoty udávají, o kolik se množství preferenčních hlasů kandidátů na kandidátní listině odchyluje od průměru na jednoho kandidáta. Pokud jsou hodnoty variačního koeficientu nízké, lze hypoteticky uvažovat o podpoře strany jako celku. V případě, že je hodnota variačního koeficientu vysoká, je to náznak, že daná volební listina je podporována na základě jednotlivých kandidátů. Porovnájí-li se variační koeficienty jednotlivých stran mezi sebou, zjistíme, která strana je volena jako celek a která formou jednotlivých kandidátů.

Ve své práci Kopriva rozdělil hodnoty variačního koeficientu následujícím způsobem: hodnoty do výše 0,2 (20 %) se označují za variabilitu velmi nízkou, hodnoty větší než 0,2 (20 %) až 0,3 (30 %) se považují za variabilitu nízkou, hodnoty větší než 0,3 (30 %) až 0,4 (40 %) jsou považovány za variabilitu střední a hodnoty vyšší než 0,4 (40 %) jsou považovány za variabilitu vysokou.⁵⁸

6.4.4 Měření plurality

Pluralita lokálních politických prostředí se zjišťuje pomocí měření fragmentace stranického systému. V komunální úrovni se nejvíce používá Laakso - Taageperaův index efektivního počtu stran, kterým se zjistí velikost stranického systému dle velikosti volebních stran.

Index plurality se vypočítá podílem počtu kandidátů všech volebních stran a počtu volených zastupitelů. V případě, že hodnota indexu je větší než jedna, je tento systém pluralitní.

Míra plurality:

-semipluralitní - vzorec ($1 < i_p \leq 2$)

-pluralitní- vzorec ($i_p \geq 2$)⁵⁹

⁵⁸ KOPŘIVA, R. *Analytické možnosti využití preferenčních hlasů při výzkumu volebního chování ve volbách zastupitelstev obcí* [online]. Acta Politologica, 2012. Vol. 4, No. 3, s. 324. ISSN 1803-8220 [cit. 2014-01-12]. Dostupné z WWW: <<http://acpo.fsv.cuni.cz/ACPO-36.html>>

⁵⁹ ČMEJREK, J. BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 108 - 111

7. Socioekonomická a historická charakteristika obce Jistebnice

7.1 Obecné údaje o obci

Jistebnice se nachází v Jihočeském kraji a leží přibližně patnáct kilometrů od okresního města Tábor v nadmořské výšce 578 m. Je rozprostřena v údolí, kterým protéká potok s biblickým jménem Cedron, na dolním toku říčky Smutná.

Jistebnice se rozkládá na třinácti katastrálních územích a je součástí také dvacet osm osad. Jedná se o Aleninu Lhotu, Božejovice, Božejovice - nádraží, Cunkov, Drahnětice, Hodkov, Hůrku, Chlum, Javoří, Jezviny, Křivošín, Makov, Nehonín, Orlov, Ostrý, Ounuz, Padařov, Plechov, Podol, Pohoří, Dolní Smrkov, Horní Smrkov, Stružinec, Svoříž, Třemešnou, Vlásenici, Zbelítov a Zvěstonín.⁶⁰

Celková rozloha Jistebnice je asi 57,95 km² a počet obyvatel přesahuje 2 000. Hustota obyvatelstva se uvádí 34 obyvatel / km². Jedná se o trvale přihlášené obyvatele, ostatní zde využívají svá rekreační sídla - chaty a chalupy.

Jistebnice vytváří přirozené centrum celého regionu ve smyslu administrativně-správním, společenském a kulturním. Od 1.1. 2003 se město Tábor stalo v rámci reformy veřejné správy pro Jistebnici obcí s rozšířenou působností. V roce 1996 se stala členem Společenstva obcí Čertovo břemeno, které je dobrovolným svazkem dvanácti obcí, a to sedmi obcí z jižní části Středočeského kraje (Červený Újezd, Heřmaničky, Ješetice, Mezno, Smilkov, Střeziměř a Sedlec - Prčice) a pěti obcí ze severní části Jihočeského kraje (Bálkova Lhota, Borotín, Jistebnice, Nadějkov, Radkov).

Společenství Čertovo břemeno se snaží rozvíjet tento venkovský mikroregion, a to zejména v záležitostech občanské vybavenosti, technické infrastruktury, cestovního ruchu, ale i zaměstnanosti a ochrany životního prostředí. Společenství se snaží o zachování kulturního a přírodního dědictví regionu. V roce 2002 vstoupila obec Jistebnice také do svazku Mikroregion Venkov, jehož úkolem je všestranný rozvoj zájmového území.⁶¹

⁶⁰ ČADILOVÁ, O., TESAŘÍKOVÁ, A. *Jistebnice: město husitského kancionálu*, s. 5

⁶¹ ČADILOVÁ, O., TESAŘÍKOVÁ, A. *Jistebnice: město husitského kancionálu*, s. 6-7

7.2 Historie Jistebnice

První zmínky o Jistebnici jsou z roku 1262, kdy obec patřila Rožmberkům a je poprvé připomínána jako trhová osada. Panství Rožmberků zde skončilo ve druhé polovině patnáctého století. Tehdy byla Jistebnice již sto let městem. Rožmberkové zde postavili tvrz, kde sídlil purkrabí, ale před rokem 1412 již purkrabí v Jistebnici nebyl, pouze úředník podřízený příběnickému.

Roku 1459 koupil Jistebnici rytíř Kozský z Kozího s ostatními vladyky. Mikuláš Kozský zemřel, aniž by nechal zletilého dědice, proto získali vládu nad panstvím poručníci jeho nezletilých dětí Kuneš Bohdanecký z Hodkova a Volf Hanzl z Nové Vsi. Ti však také brzy zemřeli a v roce 1537 byla Jistebnici a poddanské vsi prodána městu Táboru, který ji měl ve svém vlastnictví deset let. V roce 1547 byl majetek Tábora konfiskován a český král Ferdinand I. Habsburský prodal r. 1549 Jistebnici a dvacet dva poddaných vsí Albrechtovi z Gutštejna na Žirovinci, který vše brzy (27. srpna téhož roku) prodal Ladislavu z Lobkovic na Chlumci. Lobkovicové drželi majetek plných 280 let, do roku 1829.

Po 280 letech, kdy Jistebnice byla v držení pánů z Lobkovic ji koupil majitel sousedních Chotovin, Jan Nepomuk Nádherný. Jan Nepomuk byl poslední vrchností na zdejších panstvích, protože 7. září 1948 byl vydán zákon o zrušení poddanství. Tímto ztratily patrimoniální úřady svou funkci a na jejich místo nastoupily úřady okresní.

Roku 1850 byl vydán zákon o obecním zřízení a v Jistebnici proběhla první volba obecních orgánů - zastupitelstva a starosty. V roce 1880 došlo k rozpuštění obecního zastupitelstva z důvodu zjištění velkých nedostatků ve vedení obce a byla na místo něj zřízena zvláštní správní komise, která pracovala až do roku 1886.⁶²

Na konci 19. století vznikaly občanské spolky, mezi nimi byl například sbor dobrovolných hasičů, včelařsko-ovocnický spolek, odbor Ústřední matice školské a další spolky. V roce 1889 byla dokončena nová radnice s novým zařízením. Slavnostní otevření budovy se konalo 11. srpna 1889 a v roce následujícím se konaly volby do obecního zastupitelstva s tím, že dosavadní obsazení funkcí zůstalo stejné.

V první polovině roku 1989 se začaly psát nové dějiny státu a tím i Jistebnice. V obci vzniklo jistebnické Občanské fórum, které se sešlo poprvé na schůzi 8. prosince

⁶² ČADILOVÁ, O., TESAŘÍKOVÁ, A. *Jistebnice: město husitského kancionálu*, s. 20-27

v sokolovně a zúčastnilo se ho 250 lidí, včetně dvou pražských studentů, kteří přivezli autentické informace o situaci 17. listopadu.

V roce 1991 se uskutečnilo sčítání lidu a bytů. V Jistebnici bylo v té době 2 192 obyvatel a z toho 1 071 mužů a 1 121 žen. Počet domů byl 750 a počet bytů 912. S novou dobou vznikly i nové možnosti v oblastech obecního majetku. Do majetku obce přibyly lesy, rybníky a od Okresního bytového podniku v Táboře se převedlo osm bytových domů. Obecní úřad začal od roku 1992 vydávat místní zpravodaj, aby byli občané informováni o informacích týkajících se města. Na popud tábořského okresu navázala Jistebnice partnerství se švýcarským městem Erlach, které funguje doposud.

Nejvýznamnější událostí roku 2010 bylo navrácení statutu města, o který bylo usilováno mnoho let. Dne 17. října 2010 byla velká snaha orgánů Jistebnice zúročena a obec získala status města.⁶³

7.3 Demografický vývoj

V této podkapitole jsem zpracovala vybrané demografické údaje, které se týkají města Jistebnice. Informace souvisí s vývojem počtu obyvatel, věkovou strukturou, vzdělanostní strukturou, bytovou situací, zaměstnaností, kulturou, občanskou vybaveností a rozpočtem města. Tyto údaje ovlivňují volební chování občanů a mají vliv na místní politický systém.

7.3.1 Vývoj počtu obyvatel

Tabulka 2 ukazuje bilanci obyvatelstva města Jistebnice v letech 1989 až 2012. Jsou v ní uvedeny počáteční stavy obyvatelstva vždy k 1. lednu, počet narozených, zemřelých a vystěhovalých obyvatel za každý rok. Dále zahrnuje přirozené přírůstky obyvatel, migrační přírůstky a celkový stav k 31. prosinci.

⁶³ Město Jistebnice. [online]. [cit. 2014-03-21]. Dostupné z WWW:< <http://jistebnice.cz/z-historie-mesta/ds-4726/p1=316>>

Tabulka 1 **Bilance obyvatelstva Jistebnice 1989 - 2012**

Rok	Stav k 1.1	Narození	Zemřelí	Přistěh.	Vystěh.	Přirozený přírůstek	Migrační přírůstek	Stav k 31.12.
1989	2 267	38	36	82	99	2	-17	2 252
1990	2 252	17	30	92	110	-13	-18	2 221
1991	2 192	32	27	38	84	5	-46	2 151
1992	2 151	25	30	43	56	-5	-13	2 133
1993	2 133	28	25	71	67	3	4	2 140
1994	2 140	27	22	34	31	5	3	2 148
1995	2 148	23	35	40	32	-12	8	2 144
1996	2 144	22	27	28	25	-5	3	2 142
1997	2 142	21	23	33	44	-2	-11	2 129
1998	2 129	22	20	37	39	2	-2	2 129
1999	2 129	22	20	30	46	2	-16	2 115
2000	2 115	15	21	33	66	-6	-33	2 076
2001	2 054	20	15	31	45	5	-14	2 045
2002	2 045	20	25	33	46	-5	-13	2 027
2003	2 027	12	34	20	18	-22	2	2 007
2004	2 007	25	24	27	32	1	-5	2 003
2005	2 003	20	17	37	33	3	4	2 010
2006	2 010	17	25	44	39	-8	5	2 007
2007	2 007	21	23	49	48	-2	1	2 006
2008	2 006	26	18	35	32	8	3	2 017
2009	2 017	30	26	41	16	4	2	2 046
2010	2 046	15	36	36	40	-21	-4	2 021
2011	2 009	20	23	51	42	-3	9	2 015
2012	2 015	16	24	53	56	-8	-3	2 004

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Charakteristickým rysem demografického vývoje jednotlivých katastrálních území města Jistebnice je úbytek obyvatel. Se současným vysokým věkovým průměrem obyvatel tato tendence představuje velké ohrožení rozvoje území regionu. Zastavit úbytek obyvatelstva a navýšit zájem o trvalé bydlení na správním území města je reálné pouze za splnění těchto podmínek:

- silná snaha udržet stávající mladé populace v regionu (dle statistik 90 % absolventů středních a vysokých škol odchází, protože nenalézá uplatnění na území města),
- adekvátní nabídka pracovních příležitostí,
- zlepšení technické infrastruktury a občanské vybavenosti.

V tabulce č. 3 je znázorněn vývoj počtu obyvatel v místních částech města Jistebnice za rok 1991, 2001 a dále od roku 2007 až do roku 2013. Jak je vidět v tabulce níže, počet obyvatel od roku 1991 do roku 2013 v obcích více klesal než stoupal. Vliv na úbytek obyvatel v obcích má hlavně nezaměstnanost a technická infrastruktura a zázemí obcí.

Tabulka 2 Vývoj počtu obyvatel v místních částech města Jistebnice

Místní části města Jistebnice	1991	2001	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Alenina Lhota	7	7	4	7	7	7	7	7	7
Božejovice	244	222	213	193	192	191	189	190	199
Cunkov	18	18	15	15	15	14	14	14	13
Drahnětice	64	50	45	46	46	47	47	47	46
Hodkov	19	17	15	15	14	12	12	11	12
Hůrka	70	74	73	71	73	76	77	77	78
Chlum	37	35	34	27	25	25	24	24	22
Javoří	14	14	16	13	13	13	12	12	12
Jezviny	3	1	1	1	0	0	0	0	0
Jistebnice	968	968	965	949	949	965	964	969	967
Křivošín	43	31	41	39	39	38	35	33	35
Makov	106	95	90	83	90	91	93	96	94
Nehonín	20	17	14	15	15	16	16	16	14
Orlov	45	32	32	30	31	32	32	32	34
Ostrý	33	19	9	12	21	23	21	19	17
Ounuz	6	2	6	6	6	6	6	6	7
Padařov	124	126	139	150	153	156	146	147	141
Plechov	16	18	17	16	15	15	15	15	15
Podol	36	28	19	18	18	18	17	17	17
Pohoří	20	17	15	14	14	14	11	11	10
Smrkov	41	48	45	45	43	39	40	39	38
Stružinec	20	11	12	8	8	8	8	8	8
Svoříž	56	44	40	45	46	45	47	47	49
Třemešná	19	13	14	14	13	13	14	16	16
Vlásenice	129	115	94	105	104	104	105	106	107
Zbelítov	23	23	26	26	26	26	26	26	26
Zvěstonín	11	7	11	11	11	11	11	11	12
Celkem	2192	2057	2002	1974	1987	2005	1992	1996	1996

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Úbytek počtu obyvatel od roku 1991 do roku 2012 činí 8,94 %. Ze statistiky vyplývá, že populace bez zabránění odchodu mladých lidí a případných budoucích přistěhovalců dále neporooste. Je spíše možné, že dojde ke stagnaci nebo dalšímu úbytku obyvatel. Trend úbytku počtu obyvatelstva souvisí také s malou zaplněností tříd mateřských a základních škol. (Např. v obci Božejovice byla mateřská školka uzavřena v roce 2004). Po roce 1989 byl počet obyvatel a jeho vývoj nepříznivě ovlivněn rozpadem JZD Jistebnice, uzavřením Kovopodniku (45 zaměstnanců) a koncem vojenské činnosti, která sídlila v areálu zámku. Tyto situace se projeví i v úbytku počtu žáků základní školy v Jistebnici.

7.3.2 Věková struktura

Tabulka 4 ukazuje stav obyvatel ve městě Jistebnice v roce 2008 a jejich věkovou strukturu. Celkový stav obyvatel k 31. 12. 2008 byl 2017, z toho bylo 1 030 žen a 987 mužů. Průměrný věk žijících obyvatel byl 41,6 let. Průměrný věk žijících žen zde byl 43,6 let a průměrný věk žijících mužů byl 39,5 let.

Tabulka 3 Stav obyvatelstva a průměrný věk k 31. 12. 2008

	Celkový stav obyvatel	Stav obyvatel - ženy	Stav obyvatel - muži	Průměrný věk žijících celkem	Průměrný věk žijících - ženy	Průměrný věk žijících - muži
Jistebnice	2017	1 030	987	41,6	43,6	39,5

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na www.csu.cz, upraveno.

7.3.3 Bytová situace

V 90. letech byla výstavba bytů zaměřena hlavně na individuální výstavbu rodinných domů. V období od 1. 1. 1991 až do 30. 4. 2000 se zkolaudovalo celkem padesát jedna bytů, z toho čtyřicet sedm v rodinných domech. Od r. 2007 do r. 2011 se na území města postavilo cca třicet rodinných domů.

V současné době mají občané zájem o výstavbu rodinných domů, ale plochy, které jsou vhodné pro stavby nejsou v důsledku nedostatku financí zainvestovány vhodnou technickou infrastrukturou. Rozvoj v bydlení by v budoucnu mohl vycházet ze zkvalitňování a modernizace současného bytového a domovního fondu. Jednalo by se

zvláště o modernizaci architektonicky zajímavých domů a obytných částí zemědělských areálů, které již nejsou využívány k původním účelům.

Tabulky č. 5 a č. 6. ukazují jaká byla procentuální změna počtu trvale obydlených domů a bytů od roku 1991 do roku 2011.

Tabulka 4 Změna trvale obydlených domů od r. 1991 - 2011

Obec	Počet trvale obydlených domů		
	3.3.1991	26.3.2011	změna v % 1991 = 100 %
Jistebnice	563	541	96,1

Zdroj: Matriční obvod Jistebnice, vlastní zpracování.

Tabulka 5 Změna trvale obydlených bytů od r. 1991 - 2011

Obec	Počet trvale obydlených domů		
	3.3.1991	26.3.2011	změna v %
Jistebnice	713	742	104,2

Zdroj: Matriční obvod Jistebnice, vlastní zpracování.

7.3.4 Zaměstnanost

V současné době se město Jistebnice a celý region potýká s problémem úbytku obyvatelstva v důsledku odchodu mladých lidí za pracovními příležitostmi. Občané nenachází v lokalitě odpovídající zaměstnání a musí pravidelně dojíždět do měst Tábor, Milevsko či Opařany. Obecní zastupitelstvo města Jistebnice se pro snížení nezaměstnanosti snaží vytvářet nové pracovní příležitosti formou veřejně prospěšných prací. Míra nezaměstnanosti na území města Jistebnice k 31.12. 2011 byla 10,5 %.

Tabulka 7 představuje největší zaměstnavatele ve městě Jistebnice v prosinci 2012. Největší firmou v lokalitě je firma FARMTEC a. s., která se zabývá poskytováním komplexních služeb v oblasti investic do zemědělství - především v živočišné výrobě a v obnovitelných zdrojích energie. Další velkou firmou v Jistebnici je firma GS Technik spol. s. r. o., která patří mezi české přední výrobce nerezových zařízení pro gastronomické provozy, bary a restaurace. V Jistebnici patří mezi další hlavní zaměstnavatele Základní škola a Mateřská škola Jistebnice, která zaměstnává třicet tři zaměstnanců. Na Městském

úřadu v Jistebnici je zaměstnáno osmnáct zaměstnanců. Podrobnější výčet zaměstnanců je v následující tabulce.

Tabulka 6 Největší zaměstnavatelé v prosinci 2012

Firma	Počet zaměstnanců 12/2012
FARMTEC a. s.	100
GS Technik spol. s. r. o.	43
Základní škola a Mateřská škola Jistebnice	33
Městský úřad Jistebnice	18

Zdroj: Matriční obvod Jistebnice, vlastní zpracování.

Město Jistebnice má v plánu navýšit místní pracovní příležitosti návrhem využití nevyužívaných, opuštěných areálů a návrhem nových rozvojových ploch pro výrobu a skladování.

7.3.5 Technická infrastruktura

Silniční doprava

Město Jistebnice se nachází mimo trasy nadřazených dopravních sítí. Nejbliže jsou silnice I/19 Plzeň-Mirovice-Milevsko-Tábor-Pelhřimov a severně mezinárodní silnice č. E 55 Praha - Tábor - České Budějovice a rozpracovaná dálnice D3. Po dostavbě dálnice D3 se výrazně zlepší dopravní spojení s hlavním městem a oblast Jistebnicko bude celkově zatráktivněna (nejvíce pro obyvatele Prahy). Technický stav komunikací vykazuje na Jistebnicku řadu dopravních závad. U silnic II. třídy se jedná o nedostatečný šířkový profil a nedostatečný rozhled v průtazích jednotlivými obcemi. Komunikace III. třídy mají rozsáhlejší závady - silně narušený povrch vozovek, špatný rozhled, malé poloměry směrových oblouků. Údržba silnic je orientovaná převážně na opravy krytu vozovek, rozšíření v obloucích a zvýšení kvality dopravního značení. Údržba komunikací

je ekonomicky náročná, o čemž svědčí vysoké finanční částky v obecních rozpočtech. Komunikace v intravilánu obcí se do budoucna doplní alespoň jednostrannými chodníky s dopravním značením přechodů pro lepší bezpečnost chodců.

Železniční doprava

Jižní okrajovou částí území Božejovice, Padařov a Třemešná je vedena železniční trať č. 201 Tábor - Milevsko - Písek se stanicemi Božejovice a Padařov. Na východ od Jistebnice prochází jednokolejná elektrifikovaná železniční trať č. 220 Praha - České Budějovice s nejbližší stanicí Chotoviny. Tato trať patří do tzv. IV. tranzitního koridoru. Postupně je realizována modernizace trati na požadovanou rychlost 160 km/hod. Jistebnice by do budoucna měla zůstat dopravně zklidněnou oblastí bez průchodu a zatěžování novými sítěmi.

Veřejná hromadná doprava

Hromadná doprava na území města Jistebnice je zajišťována zejména autobusovou dopravou. Většina obyvatel (studenti, pracovníci) dojíždí do tábořské aglomerace. Veřejnou dopravu a jízdní řády zpracovává Krajský úřad Jihočeského kraje a jeho organizace.

Cyklistická a pěší doprava

Jistebnicko je známé svými cyklistickými trasami (Greenways Čertovo břemeno). Po celém intravilánu města je velmi rozšířená účelová cyklistika. Cyklistická a pěší doprava se zde rozvíjí a jsou na dobré úrovni.

Technická infrastruktura

Technická infrastruktura města je předpokladem pro nové podnikatelské aktivity, které vytvoří nová pracovní místa. Tabulka 8 ukazuje, jakou má město Jistebnice základní technickou infrastrukturu.

Tabulka 7 **Základní technická infrastruktura**

Město	Kanalizace	ČOV	Vodovod	Plyn
Jistebnice	Ano	Ano	Ano	Ne

Zdroj: Matriční obvod Jistebnice, vlastní zpracování.

Odpadové hospodářství

Město Jistebnice má vypracovaný Plán odpadového hospodářství, který navazuje na Plán odpadového hospodářství Jihočeského kraje. Město má moderní ekologickou skládku tuhého komunálního odpadu, kterou využívají i okolní obce. Na území města dosud nebyl vybudován sběrný dvůr tříděného odpadu ani dvůr pro odkládání nebezpečných složek komunálního odpadu.

Roční provozní náklady městské skládky se pohybují okolo jednoho milionu Kč. Naplnění skládky se předpokládá v roce 2020. Návrhy na rozšíření skládky jsou z důvodů finanční náročnosti neprůchodné.

7.3.6 Občanská vybavenost a kultura

Občanská vybavenost

Občanská vybavenost je závislá na počtu obyvatel daného sídla - každá organizace potřebuje kvalifikovaný personál a určité množství obyvatel, kteří budou využívat služby. Efektivnější je, když určitá zařízení služeb vznikají v sídlech s větším počtem obyvatel. Jedná se o obecný princip vytváření tzv. střediskových funkcí sídel.

Občanská vybavenost je tvořena:

- a) zařízeními, které slouží veřejně prospěšným službám (nekomerčním službám) - úseky školství, kultury, tělovýchovy, zdravotnictví a sociální péče,
- b) zařízeními, které realizují komerční služby - maloobchody, veřejné stravování, ubytování a další služby.

Tabulka 9 ukazuje, jaká je základní občanská vybavenost města Jistebnice. Jak je vidět, město má dobrou základní úroveň občanské vybavenosti.

Tabulka 8 Základní občanská vybavenost města Jistebnice

	Pošta a banka	Základní škola	Mateřská škola	Zdravotnické zařízení	Čerpací stanice pohonných hmot	Bankomat
Jistebnice	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne

Zdroj: Matriční obvod Jistebnice, vlastní zpracování.

Kultura

Kultura se týká životního stylu, tvořivosti a způsobu chování lidí. Tyto hodnoty se vlivem ekonomických změn a změn ve struktuře obyvatelstva zásadně změnily. Kultura úzce souvisí se spolkovou činností. Spolky vytvářejí základnu pro mnohé činnosti různých věkových a zájmových kategorií občanů.

Město Jistebnice podporuje všechna občanská sdružení, která svou činností rozvíjí občanskou společnost.

Občanská sdružení:

- sbory dobrovolných hasičů,
- FC Jistebnice,
- Spolek pro sport všeho druhu,
- Okrašlovací spolek Jistebnice o.s.,
- Občanské sdružení Jistebnická vrchovina,
- Junák - Svaz skautů a skautek ČR.

Všechny výše uvedené faktory ovlivňují politickou situaci ve městě Jistebnice.

7.4 Územní správa a samospráva

Město Jistebnice vzniklo jako územní samosprávná jednotka v souladu s § 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění ke dni 1. 4. 2000 a dle § 4 tohoto zákona vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost, která plyne z těchto vztahů. Jedná se tedy o právnickou osobu, která má plnou právní subjektivitu.

Posláním obce je zajišťovat veřejnou správu na svém území, popřípadě výkon státní správy v územním obvodu dle zákonných podmínek.⁶⁴

Město Jistebnice pečuje o potřeby svých občanů a o rozvoj svého území. Spravuje své záležitosti samostatně v rámci samostatné působnosti. Jistebnice má starostu a jednoho místostarostu. V radě je celkem pět členů a městské zastupitelstvo se skládá z patnácti členů.⁶⁵

⁶⁴ Město Jistebnice [online]. [cit. 2014-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.jistebnice.cz/duvod-a-zpusob-zalozeni/d-1420>>

⁶⁵ Město Jistebnice [online]. [cit. 2014-03-02]. Dostupné z: WWW: <http://www.jistebnice.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=6117&id_u=1633&n=zastupitelstvo-mesta&query=zastupitelstvo>

8. Rozhodující politické subjekty stranického systému v Jistebnici

Na území České republiky se nachází poměrně velký počet malých obcí a tak se svou sídelní strukturou výrazně odlišuje od ostatních států Evropy. Malé obce mají malý sociální prostor, omezené finanční prostředky a provázanou sociální strukturu. Komunální úroveň malých obcí napomáhá participaci obyvatel na veřejných záležitostech obcí. Obyvatelé měst mohou volit díky přímým volbám zastupitelstvo obce a sami mohou být zvoleni do obsazení zastupitelstva. Občané mají právo se účastnit kteréhokoliv veřejného zasedání obecního zastupitelstva.

Jistebnice patří k malým městům a politické strany tak mezi sebou nesvádí tak velký politický boj, jak je tomu na celostátní úrovni. V případě malých měst dochází spíše k vzájemné spolupráci. Politické strany se společně podílejí na rozvíjení města a zlepšování životního prostředí. V minulosti působila v Jistebnici řada politických stran a spolků. Některé zanikly úplně nebo se dostaly na okraj politického dění. Za zmiňovaná období zde působí Česká strana sociálně demokratická (ČSSD), Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM), Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová (KDU-ČSL).

Česká strana sociálně demokratická (ČSSD)

Česká strana sociálně demokratická (ČSSD) je otevřená levicová strana. Rozvíjí se jako společenství, které zakládá svou politiku na humanitně-demokratickém úsilí o to, aby všichni lidé bez rozdílu našli svou lidskou důstojnost ve svobodě. Sociální demokracie se snaží o reformy v nejrůznějších oblastech života, čelí různým rizikům a problémům a současně využívá příležitosti této doby a vyvozuje z nich politické důsledky.

Do roku 2011 byla tato strana nejsilnější v krajských zastupitelstvech, Senátu a Poslanecké sněmovně. V ČSSD lze rozeznat dvě názorová křídla konzervativní. Liberální proud je typický větší citlivostí k ochraně občanských a politických práv, ochraně ŽP, problematice menšin a veřejné kontroly politiků. Konzervativní proud se vyznačuje podporou zaměstnanosti a sociálních práv před

ostatními občanskými a politickými právy. Lhostejné až odmítavé postavení má k ochraně životního prostředí.⁶⁶

Od roku 2006 se strana ČSSD aktivně podílí na všech činnostech a projektech města na základě volebního programu. Prioritním cílem je vytváření nových pracovních míst a podmínek pro drobné podnikání ve městě. Podporují rozvoj výstavby individuálního bydlení. Snaží se zajistit dotace z Evropské unie na zateplení bytových domů a objektů, které patří do majetku města. Podporují oblast kultury, sportu, vzdělání a snaží se zajistit bezpečnost občanů ve městě. Členem strany ČSSD je starosta města Jistebnice Mgr. Vladimír Mašek.

Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM)

Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM) je česká parlamentní komunistická strana. Tato strana působí na celém území České republiky a vznikla po roce 1989 z Komunistické strany Československa (KSČ). Program KSČM vychází z marxistické teorie a ideje mezinárodního komunistického hnutí. Hlavním cílem strany je proměnit politický režim v socialistický. KSČM vidí hlavní problém současného světa v kapitalismu, podporuje prvky přímé demokracie jako referenda. V sociální oblasti usiluje o plnou zaměstnanost, je proti deregulacím a zavedení školného na všech stupních škol. V oblasti hospodářské chce ukončit restituce a privatizace. Strana KSČM usiluje o zvýšení daní dle výše příjmu občanů. V zahraniční politické oblasti kritizuje politiku USA a stavila se proti vstupu do EU a NATO.⁶⁷

Na místní úrovni se strana soustřeďuje na podporu místních obyvatel a fungování města. Zaměřuje se na opatření, která zmírní dopady pokračující ekonomické krize na hospodaření města. Stranu KSČM ve městě Jistebnice zastupuje zástupce starosty Karel Dinda.

Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová (KDU - ČSL)

Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová (KDU - ČSL) patří k nejstarším českým politickým stranám. Je to křesťanskodemokratická politická strana, která vznikla v roce 1919 seskupením několika katolických stran. Hlásí se k ideologii

⁶⁶ Česká strana sociálně demokratická. [online]. [cit. 2014-03-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.cssd.cz/program/hodnoty-cile-a-principy-cssd/>>.

⁶⁷ KSČM. [online]. [cit. 2014-03-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.kscm.cz/nase-strana>>

sociálně tržního hospodářství, ke křesťanským hodnotám a antikomunismu. Její pozice je silnější více na venkově než ve městech. Ke svým prioritám strana řadí podporu rodiny, venkova, malých a středních firem a křesťanské morální hodnoty, svobodu, demokracii a péči o životní prostředí.⁶⁸

⁶⁸ KDU-ČSL. [online]. [cit. 2014-03-23]. Dostupné z WWW:< <http://www.kdu.cz/Dokumenty/Volebni-program-KDU-CSL.aspx>>

9. Volby a volební výsledky v Jistebnici

Komunální volby se konají od vzniku samostatné České republiky každé čtyři roky. Volební výsledky jsou pozorovány od roku 1994 až do roku 2010. V obci Jistebnice se volí v osmi volebních okrscích, ale všechny výpočty jsou uvedené celkem za obec. Volební chování voličů vychází z výpočtů variačního koeficientu a nastiňuje, jaký vliv měla ve volbách podpora volby kandidátek jednotlivých stran a podpora volby jednotlivých kandidátů.

9.1 Volby do zastupitelstva v roce 1994

Volby do zastupitelstva města Jistebnice se konaly ve dnech 18. 11. - 19. 11. 1994. Ve volbách bylo zapsáno celkem 1 625 voličů, ale k volbám jich přišlo pouze 1 236, což odpovídalo 76,06 % z celkového počtu všech voličů. Volby probíhaly v osmi volebních okrscích a celkový počet platných hlasů byl 16 979. Do obecního zastupitelstva bylo voleno patnáct členů. Kandidátní listiny byly sestaveny ze tří politických subjektů - Sdružení nezávislých kandidátů (SNK), Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová (KDU-ČSL) a Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM). Kandidátka SNK navrhovala patnáct kandidátů. Stejný počet kandidátů měla i strana KDU-ČSL a strana KSČM.

Ve volbách do zastupitelstva města Jistebnice v roce 1994 zvítězilo Sdružení nezávislých kandidátů, které získalo osm mandátů. Sdružení nezávislých kandidátů tak výrazně zvítězilo nad ostatními stranami, v přepočtu 53,33 %. Získalo tak nadpoloviční většinu. Na druhém místě se umístila strana KDU-ČSL, která získala čtyři mandáty a v přepočtu měla 26,67 %. Strana KSČM získala ve volbách tři mandáty, v přepočtu 20 %.

Přehled

o volebních výsledcích do zastupitelstva města Jistebnice poskytuje tabulka 10.

Tabulka 9 Volební výsledky do zastupitelstva Jistebnice v roce 1994

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs. ⁶⁹	v %		
Sdružení nezávislých kandidátů	9 323	54,91	15	8
KDU-ČSL	4 267	25,13	15	4
KSČM	3 389	19,96	15	3

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů - Český statistický úřad, <http://www.volby.cz>.

Nejvíce zvolených zastupitelů v roce 1994 bylo ze Sdružení nezávislých kandidátů, a to v přepočtu celkem 53,33 %. Za stranu KDU-ČSL bylo v zastupitelstvu v přepočtu celkem 26,67 % a za stranu KSČM celkem 20 %. Přehled zastupitelů dle volebních stran ukazuje tabulka 11.

Tabulka 10 Zastupitelé dle volební strany v Jistebnici v roce 1994

Kandidátní listina	Počet	
	absolutně	v %
Sdružení nezávislých kandidátů	8	53,33
KDU-ČSL	4	26,67
KSČM	3	20,00

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů - Český statistický úřad, <http://www.volby.cz>.

Průměrný věk zastupitelů v roce 1994 byl 39,4 let. Nejmladší člen zastupitelstva byl Pavel Turnovec - 29 let, který kandidoval za stranu KDU-ČSL a získal 508 hlasů, což je v přepočtu 11,9 %. Nejstarším zastupitelem byl Stanislav Fíla - 50 let, za stranu Nezávislých kandidátů, který získal 497 hlasů, což je v přepočtu 5,33 % a Karel Dinda - 50 let za stranu KSČM, s počtem hlasů 398, což je v přepočtu 11,74 %.

Za všechny strany kandidovaly celkem dvě ženy, obě za stranu KDU-ČSL. Do zastupitelstva se dostala jen Olga Kosová, která získala 358 hlasů, což je v přepočtu 8,38 %.

⁶⁹ Abs. - zkratka vyjadřuje hlasy absolutně

Tabulka 12 ukazuje hodnoty, které byly zjištěny při výpočtu variačních koeficientů příslušných politických stran. Sdružení nezávislých kandidátů mělo nízkou hodnotu variačního koeficientu. Z toho vyplývá, že voliči dávali přednost volbě celé strany před volbou jednotlivých kandidátů. Strany KDU-ČSL a KSČM měly při výpočtu střední hodnoty variačních koeficientů, z toho vyplývá, že voliči dávali částečně přednost volbě jednotlivých kandidátů a částečně volili strany jako celek.

Tabulka 11 Míra personalizace volby v roce 1994

Politická strana	Variabilita v %	Personalizace
Sdružení nezávislých kandidátů	21	Nízká
KDU - ČSL	35	Střední
KSČM	40	Střední

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

V roce 1994 byla v Jistebnici volební účast 76,06 %. Při porovnání s celou Českou republikou byla tato účast o 13,8 % vyšší. V porovnání s Jihočeským krajem byla o 8,92 % vyšší, a ve srovnání s okresem Tábor byla volební účast v Jistebnici o 8,22 % vyšší. Přehled o volební účasti v roce 1994 poskytuje tabulka 13.

Tabulka 12 Volební účast v roce 1994

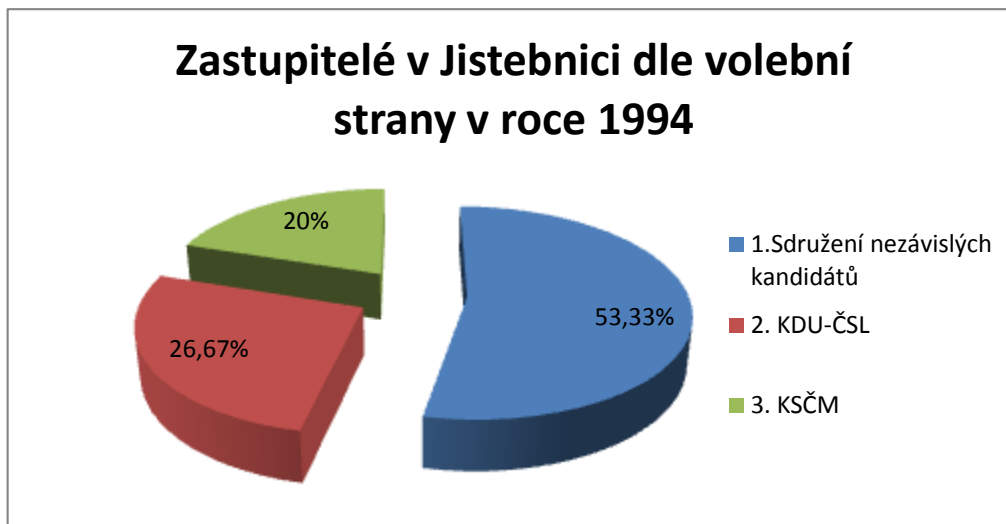
Region	Volební účast v %
ČR	62,26
Jihočeský kraj	67,14
Okres Tábor	67,84
Jistebnice	76,06

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Rozdělení zastupitelstva města Jistebnice podle volebních stran v roce 1994 graficky zobrazuje graf 1. Z něj je patrné, že nejvíce členů v zastupitelstvu bylo za Sdružení nezávislých kandidátů, v přepočtu 53,33 %. Strana KDU-ČSL měla 26,67 % a strana KSČM 20 %.

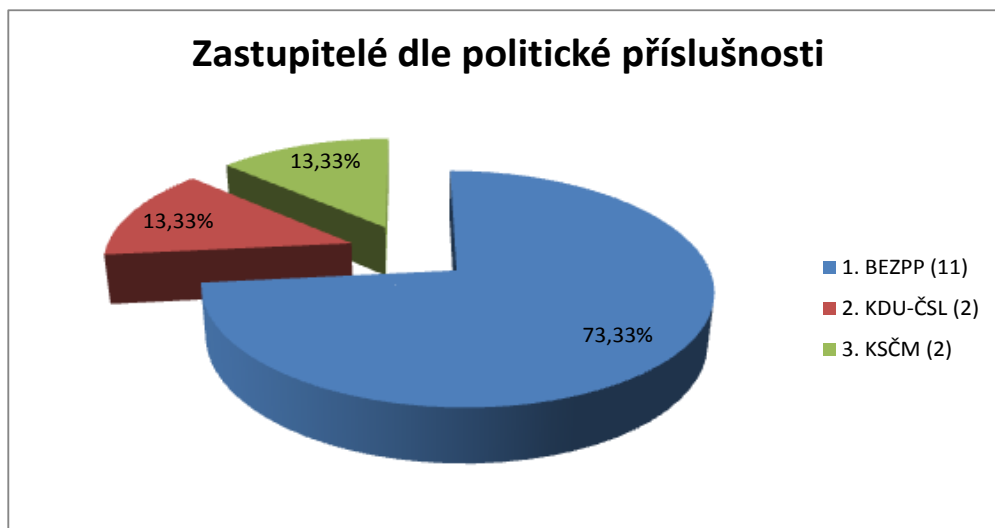
Graf 2 pak ukazuje, jakou politickou příslušnost měli jednotliví zastupitelé. Nejvíce členů, a to 11, bylo bez politické příslušnosti. Za stranu KSČM a KDU-ČSL byli v zastupitelstvu pouze dva členové.

Graf 1 Zastupitelé města dle volební strany v roce 1994

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

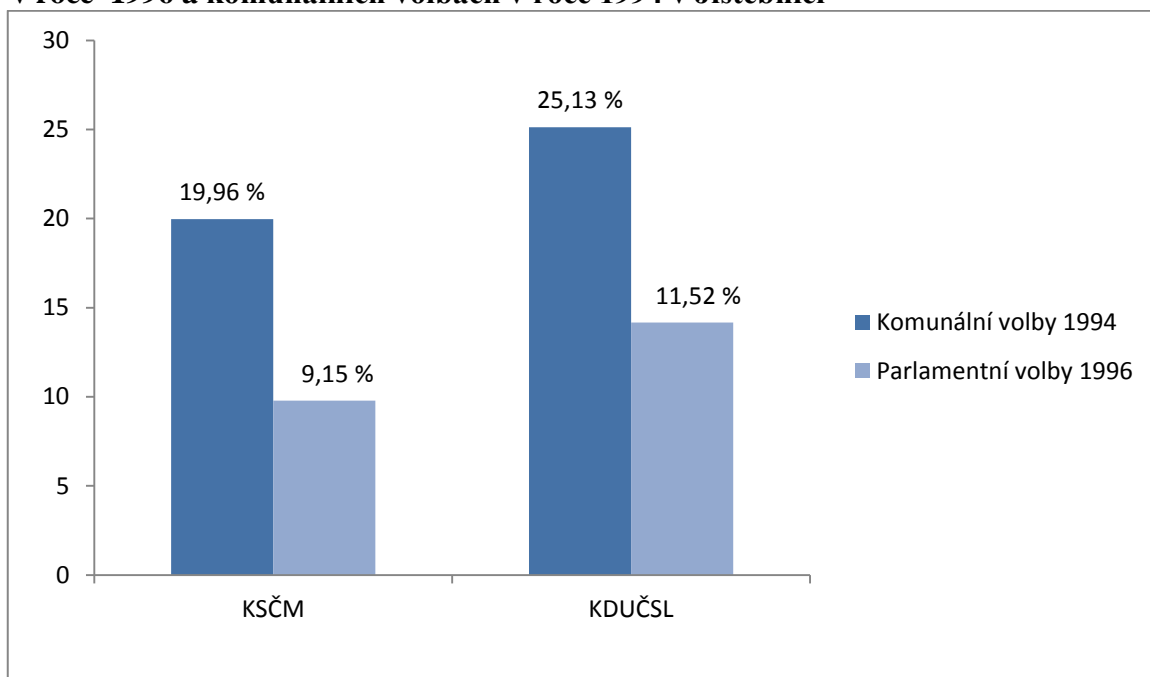
Graf 2 Zastupitelé v Jistebnici dle politické příslušnosti v roce 1994

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Graf 3 poskytuje porovnání výsledků v parlamentních volbách v roce 1996 a v komunálních volbách 1994. Hodnoty jsou velmi rozdílné. Ani u jedné strany nelze hovořit o vyrovnaných volebních výsledcích.

Graf 3 Porovnání volebních zisků parlamentních stran v parlamentních volbách v roce 1996 a komunálních volbách v roce 1994 v Jistebnici

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

9.2 Volby do zastupitelstva v roce 1998

Volby do zastupitelstva města Jistebnice probíhaly ve dnech 13. 11. - 14. 11. 1998. Ve volbách bylo zapsáno celkem 1 639 voličů a účastnilo se jich 1 013, což je 61,81 % z celkového počtu všech voličů. Bylo voleno ve čtyřech volebních okrscích. Celkovým počtem platných hlasů byl 13 926. Do obecního zastupitelstva bylo voleno patnáct členů. Kandidátní listiny byly sestavené ze čtyř politických subjektů. Kandidátka Sdružení nezávislých kandidátů navrhovala patnáct kandidátů, všichni členové byli bez politické příslušnosti. Kandidátka KSČM navrhovala také patnáct kandidátů, ze kterých bylo devět členů KSČM a šest členů bylo bez politické příslušnosti. KDU-ČSL navrhovala také patnáct kandidátů. Mezi nimi bylo deset členů bez politické příslušnosti a pět členů za stranu KDU-ČSL. Sdružení ČSSD mělo patnáct kandidátů, ze kterých bylo čtrnáct členů bez politické příslušnosti a jeden člen ČSSD.

Tabulka 14 ukazuje volební výsledky do zastupitelstva Jistebnice v roce 1998. Sdružení nezávislých kandidátů získalo ve volbách sedm mandátů a zvítězilo výrazně nad ostatními stranami, v přepočtu 43,64 %. Strany KDU-ČSL a KSČM získaly stejný počet mandátů, celkem tři. Strana ČSSD získala ve volbách pouze dva mandáty, v přepočtu 14,41 %.

Tabulka 13 Volební výsledky do zastupitelstva Jistebnice v roce 1998

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Sdružení nezávislých kandidátů	6 077	43,64	15	7
KDU-ČSL	2 598	18,66	15	3
KSČM	3 244	23,29	15	3
ČSSD	2 007	14,41	15	2
Celkem	13 926	-	-	15

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Nejvíce zvolených zastupitelů v roce 1998 bylo ze Sdružení nezávislých kandidátů, a to v přepočtu celkem 46,67 %. Za stranu KDU-ČSL bylo v zastupitelstvu v přepočtu celkem 20 % a za stranu KSČM taktéž. Strana ČSSD získala v zastupitelstvu pouze 13,33 %. Přehled zastupitelů dle volebních stran ukazuje tabulka 15.

Tabulka 14 **Zastupitelé města Jistebnice dle volebních stran v roce 1998**

Kandidátní listina	Počet	
	absolutně	v %
Sdružení nezávislých kandidátů	7	46,67
KDU-ČSL	3	20,00
KSČM	2	20,00
ČSSD	3	13,33

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Průměrný věk zastupitelů v roce 1998 byl 45,73 let. Nejmladším členem zastupitelstva se stal Miloslav Vavřík - 26 let, který kandidoval za stranu KDU-ČSL a získal 372 hlasů, v přepočtu 11,46 %. Nejstarším členem zastupitelstva se stal Mojmir Hillermann - 57 let, který kandidoval za stranu Nezávislých kandidátů a získal celkem 519 hlasů, v přepočtu 8,54 %.

Za všechny kandidátní listiny se voleb účastnilo celkem sedm žen. Za Sdružení nezávislých kandidátů kandidovaly celkem tři ženy. Za stranu ČSSD kandidovaly dvě ženy. Za KSČM a KDU-ČSL kandidovala za každou stranu pouze jedna žena. Do zastupitelstva byla zvolena pouze Olga Kosová - 39 let, která kandidovala za stranu KDU-ČSL a získala 299 hlasů, v přepočtu 9,21 %.

Tabulka 16 zachycuje, jakých hodnot dosahovaly výpočty variačních koeficientů příslušných politických stran. Sdružení nezávislých kandidátů a strana KDU-ČSL měly při výpočtu střední hodnotu variačního koeficientu, voliči tedy volili tuto stranu částečně jako celek a částečně dávali přednost jednotlivým kandidátům. Oproti tomu strany KSČM a ČSSD vykazovaly při výpočtech vysoké hodnoty variačního koeficientu, a z toho vyplývá, že voliči dávali přednost volbě jednotlivých kandidátů před samostatnými stranami.

Tabulka 15 Míra personalizace volby v roce 1998

Politická strana	Variabilita v %	Personalizace
Sdružení nezávislých kandidátů	33	Střední
KDU - ČSL	40	Střední
KSČM	42	Vysoká
Sdružení ČSSD	54	Vysoká

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

V roce 1998 byla v Jistebnici volební účast 61,81 %. Při porovnání s celou Českou republikou byla tato účast o 15,11 % vyšší. V porovnání s Jihočeským krajem byla o 12,03 % vyšší, a ve srovnání s okresem Tábor byla volební účast v Jistebnici o 10,56 % vyšší. Přehled o volební účasti v roce 1998 poskytuje tabulka 17.

Tabulka 16 Volební účast v roce 1998

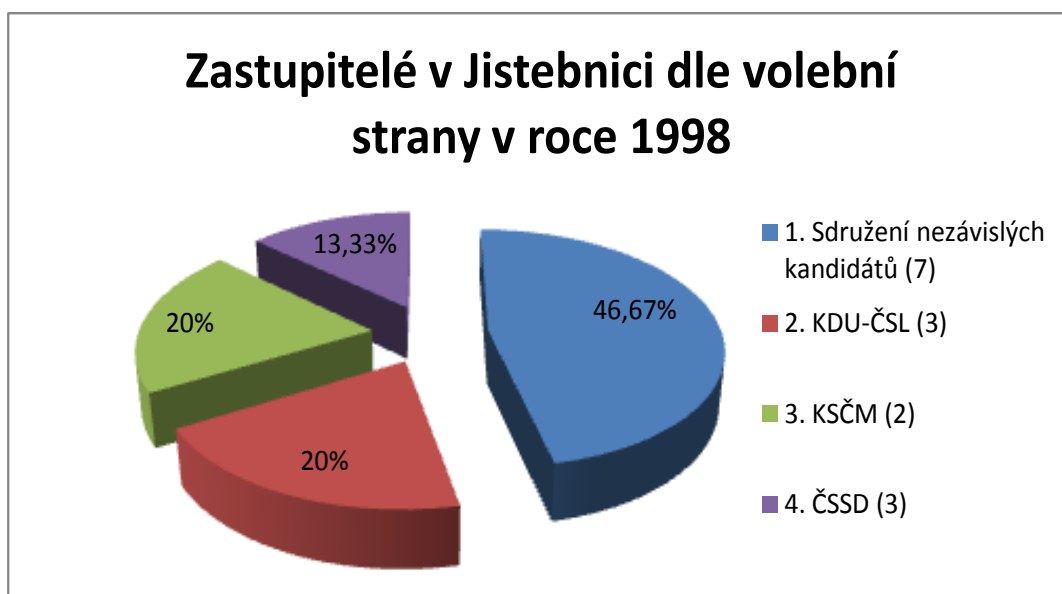
Region	Volební účast v %
ČR	46,72
Jihočeský kraj	49,78
Okres Tábor	51,25
Jistebnice	61,81

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Jak ukazuje graf 4, zastupitelstvo v roce 1998 bylo tvořeno celkem čtyřmi politickými stranami. Nejvíce členů zastupovalo Sdružení nezávislých kandidátů, a to v přepočtu 53,33 %. Strana KDU-ČSL získala 26,67 % a strana KSČM získala 20 %.

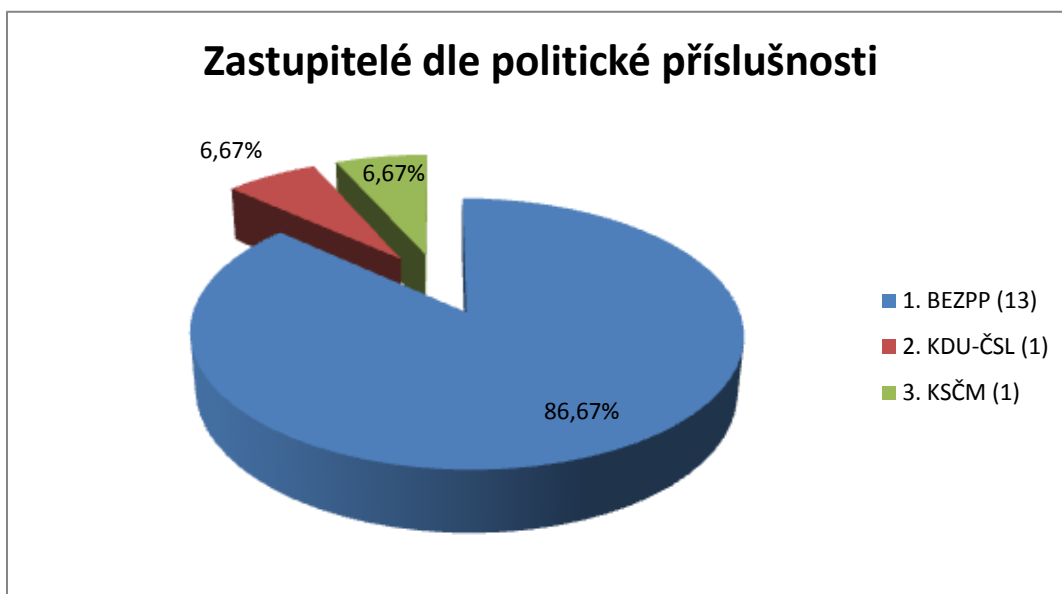
Graf 5 ukazuje, jakou politickou příslušnost měli zvolení členové zastupitelstva. Nejvíce, a to třináct členů zastupitelstva, bylo bez politické příslušnosti, získali 89,97 %. Následovaly strany KDU-ČSL a KSČM, obě obsadily po jednom křesle a získaly 6,67 %.

Graf 4 Zastupitelé města dle volební strany v roce 1998

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

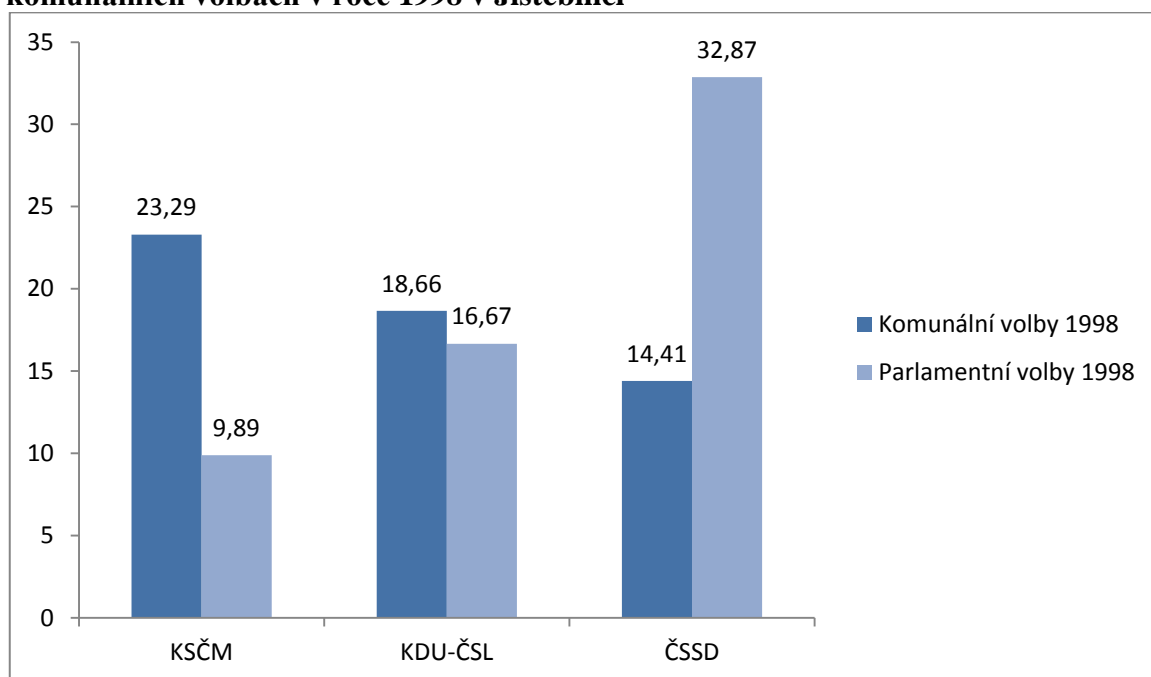
Graf 5 Zastupitelé v Jistebnici dle politické příslušnosti v roce 1998

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Graf 6 poskytuje porovnání výsledků v parlamentních a komunálních volbách v roce 1998. Hodnoty byly velmi rozdílné u stran KSČM a ČSSD. Strana KDU-ČSL měla téměř vyrovnané výsledky.

Graf 6 Porovnání volebních zisků parlamentních stran v parlamentních a komunálních volbách v roce 1998 v Jistebnici

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

9.3 Volby do zastupitelstva v roce 2002

Volby do obecního zastupitelstva v roce 2002 probíhaly od 1. 11. - 2. 11. 2002. Ve volbách bylo zapsáno 1 613 voličů. Volilo se celkem v pěti volebních okrscích s celkově 14 798 platnými hlasy. K volbám přišlo 1 049 voličů, což je v přepočtu 65,03 % z celkového počtu. Bylo voleno patnáct členů zastupitelstva. Kandidátní listina byla sestavena ze šesti politických subjektů. Kandidátka SNK - Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka navrhovala celkem patnáct kandidátů, všichni byli bez politické příslušnosti. Kandidátka ČSSD navrhovala patnáct kandidátů, z toho bylo čtrnáct členů bez politické příslušnosti a jeden člen za stranu ČSSD. Za stranu KSČM kandidovalo celkem patnáct kandidátů, z toho bylo sedm členů za stranu ČSSD a osm členů bez politické příslušnosti.

Za stranu KDU-ČSL kandidovalo také patnáct kandidátů, z toho šest členů KDU-ČSL a devět bez politické příslušnosti. Kandidátka Sdružení nezávislých navrhovala

patnáct kandidátů a všichni byli bez politické příslušnosti. Přehled o volebních výsledcích do zastupitelstva Jistebnice v roce 2002 poskytuje tabulka 18.

Tabulka 17 Volební výsledky do zastupitelstva Jistebnice v roce 2002

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Sdružení nezávislých kandidátů	5 731	38,73	15	6
KDU-ČSL	2 591	17,51	15	3
KSČM	1 554	10,50	15	1
SNK - Sdruž. obč. za rozvoj Jisteb.	3 267	22,08	15	3
ČSSD	1 655	11,18	15	2
Celkem	14 798	-	-	15

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Jak ukazuje tabulka 19, Sdružení nezávislých kandidátů získalo ve volbách šest mandátů a výrazně zvítězilo nad ostatními stranami, v přepočtu 38,73 %, ale nepodařilo se jim získat nadpoloviční většinu. SNK - Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka získalo tři mandáty, v přepočtu 22,07 %. Strana KSČM získala pouze jeden mandát, což je v přepočtu 10,50 %. Strana KDU-ČSL získala tři mandáty, v přepočtu 17,5 % a strana ČSSD získala dva mandáty, v přepočtu 11,18 %.

Tabulka 18 Zastupitelé dle volebních stran v roce 2002

Kandidátní listina	Počet	
	absolutně	v %
Sdružení nezávislých kandidátů	6	38,73
KDU-ČSL	3	17,51
KSČM	1	10,50
ČSSD	2	13,33
SNK - Sdruž. obč. za rozvoj Jisteb.	3	22,08

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Ve volbách roku 2002 byl průměrný věk zastupitelů 45,07 let, což je podstatně vyšší než v roce 1994, kdy byl průměrný věk zastupitelů 39,4 let. Nejmladší členkou zastupitelstva se stala Jana Ryjáčková - 25 let za stranu Sdružení nezávislých, získala 305 hlasů, což je v přepočtu 5,32 %. Oproti volbám v roce 1998 se věk nejmladšího člena posunul pouze o jeden rok. Nejstarším zastupitelem v roce 2002 se stal Karel Dinda - 58 let za stranu KSČM, který získal 242 hlasů, v přepočtu 15,57 % a Stanislav Fíla - 58 let za stranu SNK-ED, který obdržel 342 hlasů, v přepočtu 6,08 %.

Ve volbách roku 2002 za všechny kandidátní listiny kandidovalo celkem sedm žen. Za stranu KSČM kandidovaly celkem dvě ženy. Na kandidátce SNK - Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka byly celkem tři ženy. Za stranu Sdružení nezávislých a za stranu KDU-ČSL kandidovala jedna žena. Do zastupitelstva se ze všech kandidátek dostaly pouze dvě ženy, a to Jana Ryjáčková, za stranu Sdružení nezávislých, která získala 305 hlasů, v přepočtu 5,32 % a Zdeňka Nehonská za stranu Nezávislých kandidátů, která obdržela 314 hlasů, v přepočtu 9,61 %.

Tabulka 20 ukazuje, jaké hodnoty měly výpočty variačních koeficientů příslušných politických stran. Strana SNK - Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka, Sdružení nezávislých kandidátů, strana KDU-ČSL a strana ČSSD měly při výpočtu střední hodnoty variačních koeficientů, dá se tedy předpokládat, že voliči volili tyto strany částečně jako celek a částečně dávali přednost jednotlivým kandidátům. Strana KSČM vykazovala vysokou hodnotu variačního koeficientu, a z toho vyplývá, že voliči volili spíše jednotlivé kandidáty, než stranu jako celek.

Tabulka 19 Míra personalizace volby v roce 2002

Politická strana	Variabilita v %	Personalizace
Sdružení nezávislých kandidátů	40	Střední
KDU - ČSL	40	Střední
KSČM	50	Vysoká
SNK - Sdruž. obč. za rozvoj Jistebnicka	38	Střední
ČSSD	42	Střední

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

V roce 2002 byla v Jistebnici volební účast 65,03 %. Při porovnání s celou Českou republikou byla tato účast o 19,52 % vyšší. V porovnání s Jihočeským krajem byla o 15,06 % vyšší, a ve srovnání s okresem Tábor byla volební účast v Jistebnici o 14,48 % vyšší. Přehled o volební účasti v roce 2002 poskytuje tabulka 21.

Tabulka 20 Volební účast v roce 2002

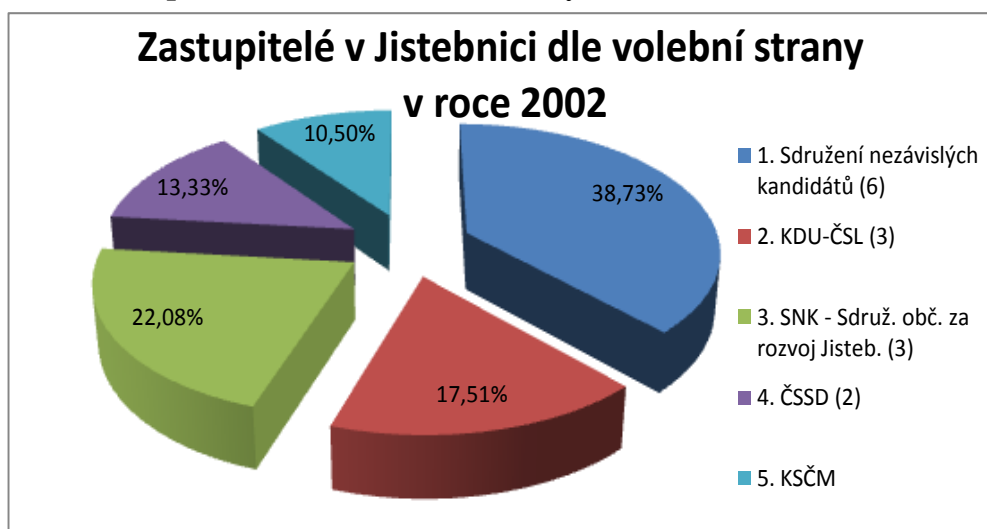
Region	Volební účast v %
ČR	45,51
Jihočeský kraj	49,97
Okres Tábor	50,55
Jistebnice	65,03

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Jak ukazuje graf 7, zastupitelstvo v roce 2002 bylo tvořeno celkem pěti politickými stranami. Nejvíce členů zastupovalo Sdružení nezávislých kandidátů, a to v přepočtu 38,73 %. Strana KDU-ČSL získala 17,51 %, SNK - Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka získalo celkem 22,08 %, strana ČSSD získala 13,33 % a strana KSČM získala 10,50 %.

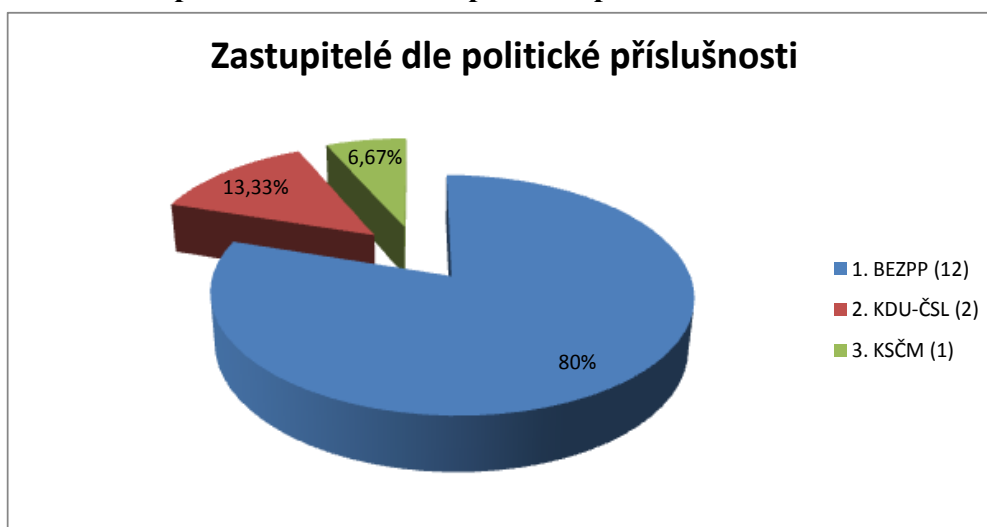
Graf 8 ukazuje, jakou politickou příslušnost měli zvolení členové zastupitelstva. Nejvíce, a to dvanáct členů zastupitelstva, bylo bez politické příslušnosti, v přepočtu 80 %. Následovala strana KDU-ČSL, která obsadila dvě křesla, v přepočtu 13,32 % a strana KSČM obsadila jedno křeslo, v přepočtu 6,67 %.

Graf 7 Zastupitelé města dle volební strany v roce 2002

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

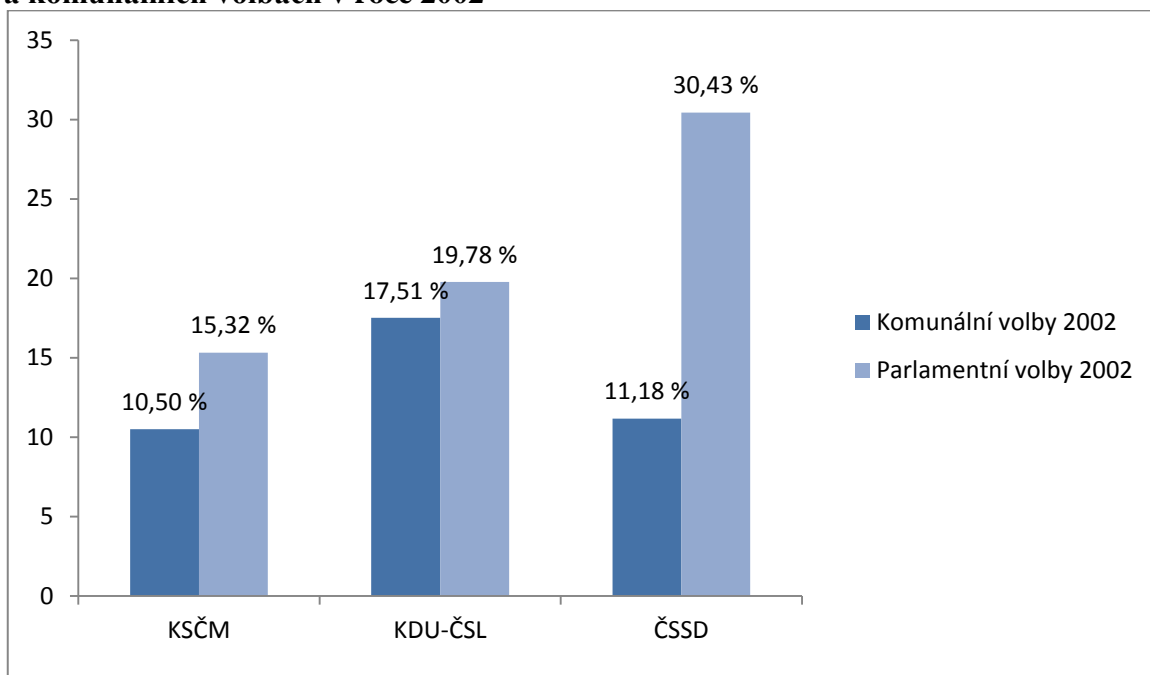
Graf 8 Zastupitelé v Jistebnici dle politické příslušnosti v roce 2002

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno

Graf 9 ukazuje volební výsledky v komunálních volbách a v parlamentních volbách v roce 2002. Jak je vidět, volební výsledky byly rozdílné a největší rozdíl zaznamenala strana ČSSD. Nejblíže se shodným výsledkům blížila strana KDU-ČSL.

Graf 9 Porovnání volebních zisků parlamentních stran v parlamentních a komunálních volbách v roce 2002

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

9.4 Volby do zastupitelstva v roce 2006

Volby do zastupitelstva města Jistebnice v roce 2006 se konaly ve dnech 20. 10. - 21. 10. 2006. Voleb se zúčastnilo celkem 961 voličů, což odpovídalo 59,58 % z celkového počtu voličů. Volilo se celkem v pěti volebních okrscích a bylo odevzdáno 13 095 platných hlasů. Bylo voleno patnáct členů obecního zastupitelstva. Kandidátní listiny vytvořilo celkem pět politických subjektů: Sdružení nezávislých kandidátů, strana ČSSD, strana KSČM, strana KDU-ČSL a SNK - Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka. Za všechny kandidátní listiny celkem kandidovalo sedmdesát pět kandidátů. Za stranu ČSSD kandidovalo celkem patnáct kandidátů, z toho byl jeden člen ČSSD a čtrnáct členů bez politické příslušnosti. Kandidátka KSČM navrhovala patnáct kandidátů, z toho osm členů KSČM a sedm bez politické příslušnosti. Za stranu KDU-ČSL kandidovalo celkem patnáct kandidátů, z toho bylo šest členů KDU-ČSL a devět členů bylo bez politické příslušnosti.

Kandidátky Sdružení nezávislých kandidátů a SNK - Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka navrhovaly obě patnáct kandidátů, z toho byli všichni členové bez politické příslušnosti. Přehled o volebních výsledcích do zastupitelstva Jistebnice v roce 2006 poskytuje tabulka 22.

Tabulka 23 ukazuje, že Sdružení nezávislých kandidátů a strana SNK - Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka získaly ve volbách čtyři mandáty, což je v přepočtu 26,67 %. Žádná strana nezískala nadpoloviční většinu. Strany KDU-ČSL a ČSSD obsadily po třech křeslech, což je v přepočtu 20 %. Strana KSČM získala pouze jeden mandát, v přepočtu 6,67 %.

Tabulka 21 Volební výsledky do zastupitelstva Jistebnice v roce 2006

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Sdružení nezávislých kandidátů	3 732	28,49	15	4
KDU-ČSL	2 343	17,89	15	3
KSČM	1 377	10,51	15	1
SNK - Sdruž. obč. za rozvoj Jisteb.	2 990	22,83	15	4
ČSSD	2 653	20,25	15	3
Celkem	13 095	-	-	15

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Jak ukazuje tabulka 23, Sdružení nezávislých kandidátů a SNK - Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka získala ve volbách čtyři mandáty a zvítězila nad ostatními stranami, v přepočtu 26,67 %. Strana KSČM získala pouze jeden mandát, což bylo v přepočtu 6,67 %. Strany KDU-ČSL a ČSSD získaly tři mandáty, což činilo v přepočtu 20 %.

Tabulka 22 **Zastupitelé dle volebních stran v roce 2006**

Kandidátní listina	Počet	
	absolutně	v %
Sdružení nezávislých kandidátů	4	26,67
KDU-ČSL	3	20,00
KSČM	1	6,67
ČSSD	3	20,00
SNK - Sdruž. obč. za rozvoj Jisteb.	4	26,67

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Za všechny kandidátní listiny byl průměrný věk zvolených zastupitelů v roce 2006 46,13 let. Ve srovnání s průměrným věkem zastupitelů v roce 2002, který byl 45,07 let, se průměrný věk příliš nezvýšil. Nejstarším členem zastupitelstva byl Jan Kotaška - 67 let, který kandidoval za stranu ČSSD a získal 132 hlasů, v přepočtu 4,97 %. V porovnání s nejstarším zastupitelem v roce 2002 se věk zvýšil o devět let. Nejmladší členkou zastupitelstva se stala Bohumila Dikanová, - 27 let, která kandidovala za stranu SNK - Sdruž. obč. za rozvoj. Jistebnicka a získala 286 hlasů, což činí v přepočtu 9,56 %.

Za všechny kandidátní listiny kandidovalo celkem deset žen. Za stranu KSČM a za stranu SNK - Sdruž. obč. za rozvoj. Jistebnicka kandidovaly čtyři ženy. Za Sdružení nezávislých kandidátů a za stranu ČSSD kandidovala pouze jedna žena. Do zastupitelstva se dostala pouze jedna žena a tou byla Bohumila Dikanová - 27 let, která kandidovala za stranu SNK - Sdruž. obč. za rozv. Jistebnicka s celkovým počtem 286 hlasů, v přepočtu 9,56 % a zároveň se stala nejmladší členkou zastupitelstva.

Tabulka 24 ukazuje, jakých hodnot dosahovaly výpočty variačních koeficientů příslušných politických stran. SNK - Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka a Sdružení nezávislých kandidátů měla nízkou hodnotu variačních koeficientů, a z toho vyplývá, že voliči volili strany částečně jako celek a částečně dávali přednost volbě jednotlivých kandidátů. Strany KDU-ČSL, KSČM a ČSSD měly při výpočtech vysoké hodnoty

variačních koeficientů, a lze tedy předpokládat, že voliči volili jednotlivé kandidáty, než strany jako celek.

Tabulka 23 Míra personalizace volby v roce 2006

Politická strana	Variabilita v %	Personalizace
Sdružení nezávislých kandidátů	40	Střední
KDU - ČSL	43	Vysoká
KSČM	60	Vysoká
ČSSD	64	Vysoká
SNK - Sdruž. obč. za rozvoj Jistebnicka	37	Střední

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

V roce 2006 byla v Jistebnici volební účast 59,58 %. Při porovnání s celou Českou republikou byla tato účast o 13,2 % vyšší. V porovnání s Jihočeským krajem byla o 10,43 % vyšší, a ve srovnání s okresem Tábor byla volební účast v Jistebnici o 10 % vyšší. Přehled o volební účasti v roce 2006 poskytuje tabulka 25.

Tabulka 24 Volební účast v roce 2006

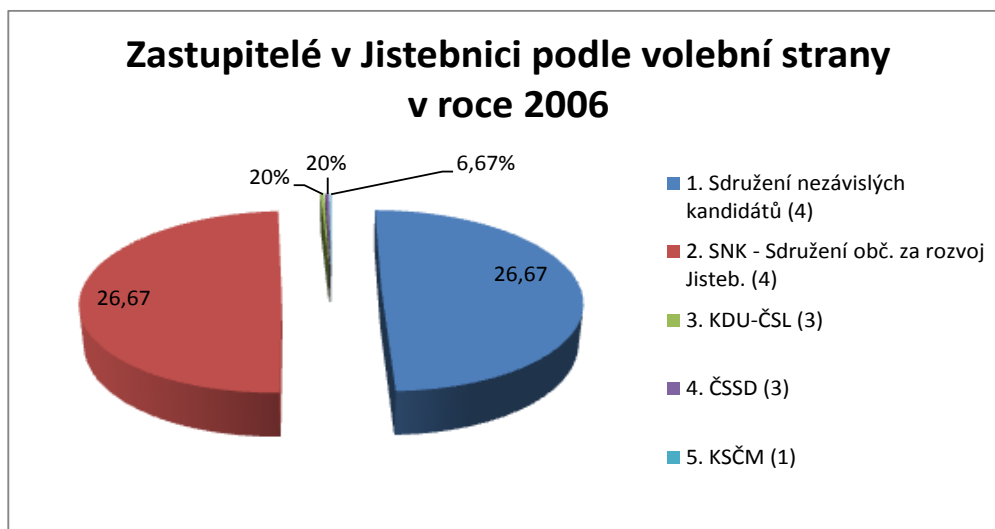
Region	Volební účast v %
ČR	46,38
Jihočeský kraj	49,15
Okres Tábor	49,58
Jistebnice	59,58

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Jak ukazuje graf 10, zastupitelstvo v roce 2006 bylo tvořeno celkem pěti politickými stranami. Nejvíce členů zastupovala Sdružení nezávislých kandidátů a SNK - Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka, a to v přepočtu 26,67 %. Strany KDU-ČSL a ČSSD získaly 20 % a strana KSČM obsadila v zastupitelstvu pouze 6,67 %.

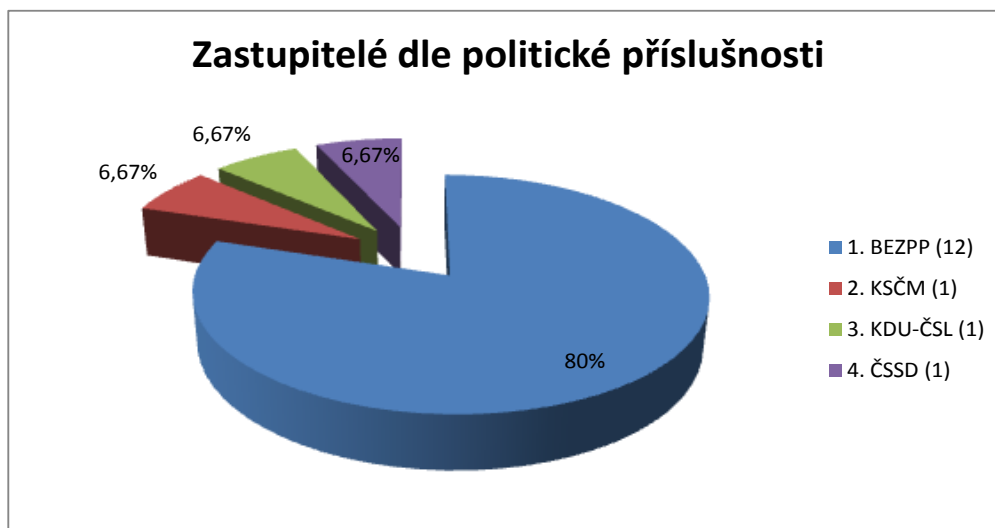
Graf 11 ukazuje, jakou politickou příslušnost měli zvolení členové zastupitelstva. Nejvíce, a to dvanáct členů zastupitelstva, bylo bez politické příslušnosti, v přepočtu 80 %. Ostatní strany obsadily po jednom křeslu, v přepočtu 6,67 %.

Graf 10 Zastupitelé města dle volební strany v roce 2006

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

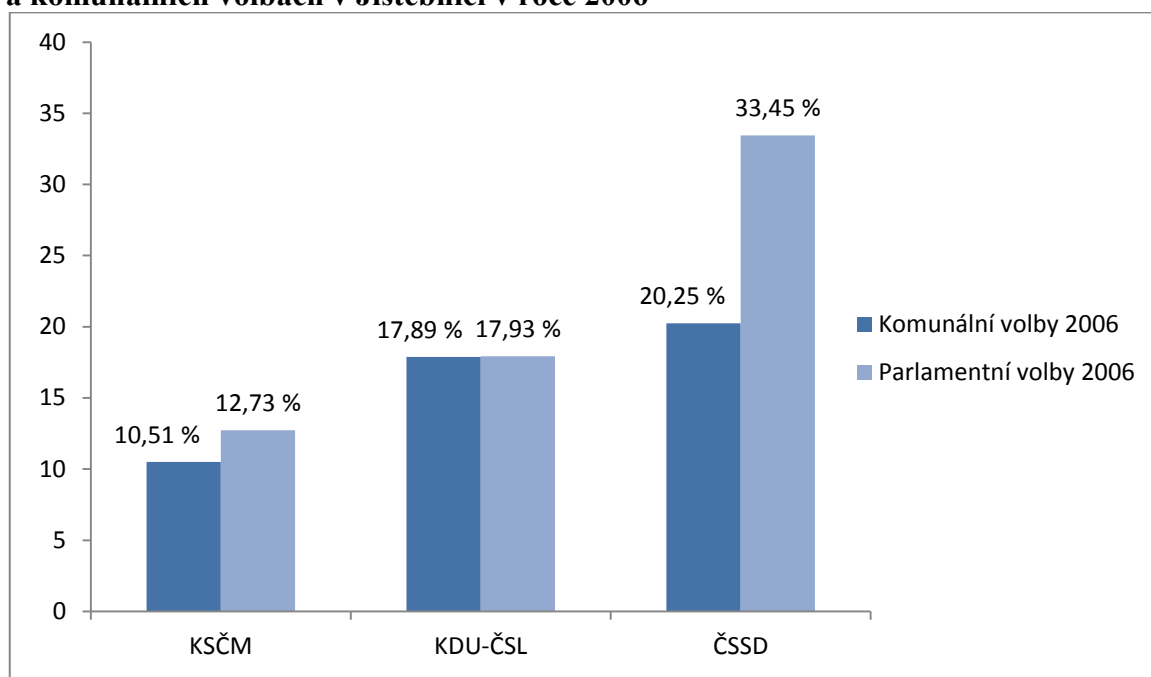
Graf 11 Zastupitelé v Jistebnici dle politické příslušnosti v roce 2006

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Graf 12 znázorňuje volební výsledky v komunálních a parlamentních volbách v roce 2006. Výsledky voleb za stranu KSČM a KDU-ČSL byly téměř shodné. Pouze strana ČSSD zaznamenala velké rozdíly.

Graf 12 Porovnání volebních zisků parlamentních stran v parlamentních a komunálních volbách v Jistebnici v roce 2006

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

9.5 Volby do zastupitelstva v roce 2010

Volby do zastupitelstva Jistebnice probíhaly ve dnech 15. 10. - 16. 10. 2010. V těchto volbách bylo zapsaných celkem 1 638 voličů. Voleb se zúčastnilo celkem 1 111 voličů, což bylo v přepočtu 67,89 % z celkového počtu možných voličů. Volilo se v pěti volebních okrscích s celkovým počtem 15 372 platných hlasů. Bylo voleno patnáct členů zastupitelstva. Kandidátní listiny se skládaly ze šesti politických subjektů. Byly zde strany, které působily v Jistebnici již v minulých volbách: KSČM, Sdružení nezávislých kandidátů, ČSSD, Sdr. obč. za rozvoj Jistebnicka, KDU-ČSL a nová strana 5J. Za stranu ČSSD kandidovalo patnáct kandidátů a všichni členové byli bez politické příslušnosti. Na kandidátce KSČM bylo patnáct členů, mezi nimi bylo sedm členů KSČM a osm členů bylo bez politické příslušnosti. Za stranu KDU-ČSL kandidovalo celkem patnáct kandidátů, z toho bylo pět členů KDU-ČSL a deset členů bez politické příslušnosti. Sdružení nezávislých kandidátů a Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka navrhovalo patnáct

kandidátů, všichni byli bez politické příslušnosti. Nově vzniklá strana 5J navrhovala také patnáct kandidátů bez politické příslušnosti.

Tabulka 26 ukazuje výsledky voleb do zastupitelstva Jistebnice v roce 2010 a následující tabulka 27 znázorňuje výsledky voleb podle volební strany. Strana ČSSD získala ve volbách šest mandátů a v přepočtu získala 40 %, čímž výrazně zvítězila nad ostatními, ale přesto nezískala nadpoloviční většinu. Sdružení nezávislých kandidátů obdrželo čtyři mandáty, v přepočtu 26,67 %. Strana KDU-ČSL získala dva mandáty, v přepočtu 13,33 %. Strany KSČM, Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka a strana 5J obsadily po jednom křesle v přepočtu 6,67 %.

Tabulka 25 Volební výsledky do zastupitelstva Jistebnice v roce 2010

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Sdružení nezávislých kandidátů	3 766	24,49	15	4
KDU-ČSL	2 052	13,34	15	2
KSČM	1 535	9,98	15	1
SNK - Sdruž. obč. za rozvoj Jisteb.	1 548	10,07	15	1
5J	1 495	9,72	15	1
ČSSD	4 976	32,37	15	6

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Tabulka 26 **Zastupitelé dle volební strany v roce 2010**

Kandidátní listina	Počet	
	absolutně	v %
ČSSD	6	40,00
Sdružení nezávislých kandidátů	4	26,67
KDU-ČSL	2	13,33
KSČM	1	6,67
Sdružení občanů za rozvoj Jisteb	1	6,67
5J	1	6,67

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Průměrný věk zastupitelů města Jistebnice za rok 2010 byl 48,87 let. V porovnání s předchozím průměrným věkem v roce 2006, který byl 46,13 let se nepatrně zvýšil a přiblížil se k hranici 50 let. Nejstarším zastupitelem se stal Karel Dinda - 66 let, který kandidoval za stranu KSČM a získal 421 hlasů, v přepočtu 27,42 %. Naopak nejmladším členem zastupitelstva se stal Pavel Šimák - 28 let, který kandidoval za stranu 5J a získal 143 hlasů, v přepočtu 9,56 %. V porovnání s rokem 2006 se věk nejstaršího i nejmladšího člena zastupitelstva posunul o jeden rok výše.

V zastupitelských volbách v roce 2010 bylo celkem devadesát kandidátů a z toho kandidovalo sedmnáct žen. Za stranu KSČM kandidovaly čtyři ženy, strana Sdružení za rozvoj Jistebnicka měla na kandidátce celkem šest žen a za stranu 5J kandidovalo celkem pět žen. Za stranu KDU-ČSL a ČSSD kandidovala jen jedna žena. Do zastupitelstva byla vybrána pouze jedna žena a to Radmila Jelínková - 47 let, která kandidovala za stranu KDU-ČSL a obdržela 205 hlasů, v přepočtu 9,99 %.

Tabulka 28 ukazuje, jakých hodnot dosahovaly výpočty variačních koeficientů příslušných politických stran. Sdružení nezávislých kandidátů, strana KSČM a strana ČSSD měly vysokou hodnotu variačního koeficientu, voliči tedy dávali přednost volbě jednotlivých kandidátů než straně jako celku. Strana KDU-ČSL měla při výpočtech střední hodnotu variačního koeficientu, z toho vyplývá, že voliči volili tuto stranu částečně jako

celek a částečně dávali přednost jednotlivým kandidátům. Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka a strana 5J měly nízké hodnoty variačních koeficientů a z toho vyplývá, že voliči více volili stranu jako celek než jednotlivé kandidáty.

Tabulka 27 Míra personalizace volby v roce 2010

Politická strana	Variabilita v %	Personalizace
Sdružení nezávislých kandidátů	41	Vysoká
KDU - ČSL	37	Střední
KSČM	91	Vysoká
ČSSD	43	Vysoká
Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka	19	Velmi nízká
5J	30	Nízká

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

V roce 2010 byla v Jistebnici volební účast 67,89 %. Při porovnání s celou Českou republikou byla tato účast o 19,39 % vyšší. V porovnání s Jihočeským krajem byla o 14,46 % vyšší, a ve srovnání s okresem Tábor byla volební účast v Jistebnici o 15,12 % vyšší. Přehled o volební účasti v roce 2006 poskytuje tabulka 29.

Tabulka 28 Volební účast v roce 2010

Region	Volební účast v %
ČR	48,5
Jihočeský kraj	51,43
Okres Tábor	52,77
Jistebnice	67,89

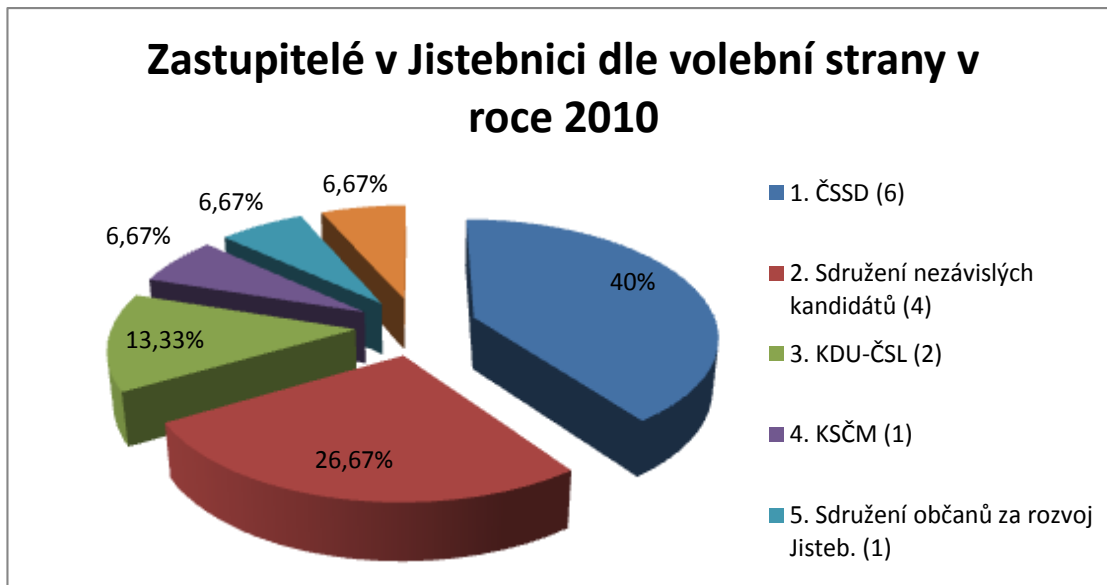
Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Jak ukazuje graf 13, zastupitelstvo v roce 2010 bylo tvořeno celkem šesti politickými subjekty. Nejvíce členů zastupovala strana ČSSD, a to v přepočtu 40 %. Za

Sdružení nezávislých kandidátů bylo v zastupitelstvu celkem 26,67 %. Strana KDU-ČSL obsadila celkem 13,33 % a ostatní strany a sdružení získaly 6,67 %.

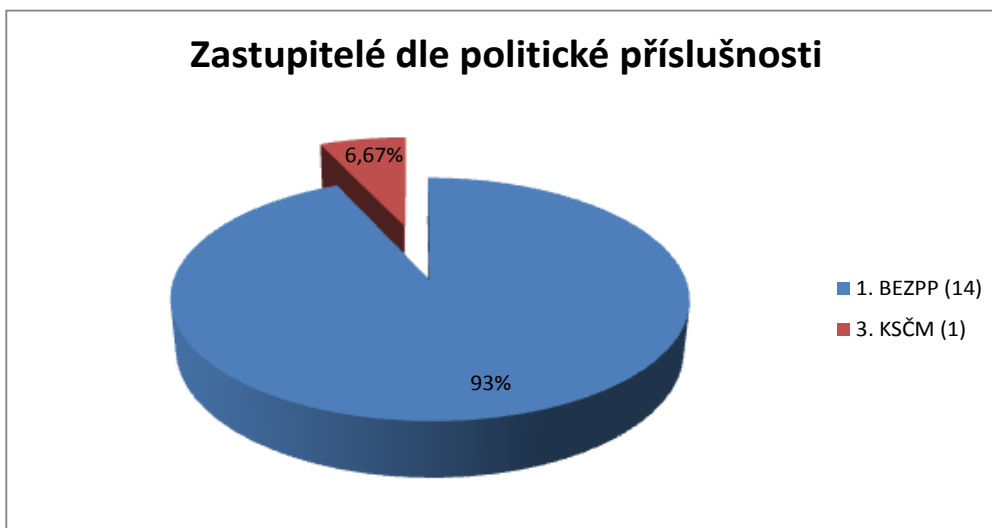
Graf 14 ukazuje, jakou politickou příslušnost měli zvolení členové zastupitelstva. Nejvíce, a to čtrnáct členů zastupitelstva, bylo bez politické příslušnosti, v přepočtu 93 %. Za stranu KSČM byl v zastupitelstvu pouze jeden člen.

Graf 13 Zastupitelé města dle volební strany v roce 2010

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

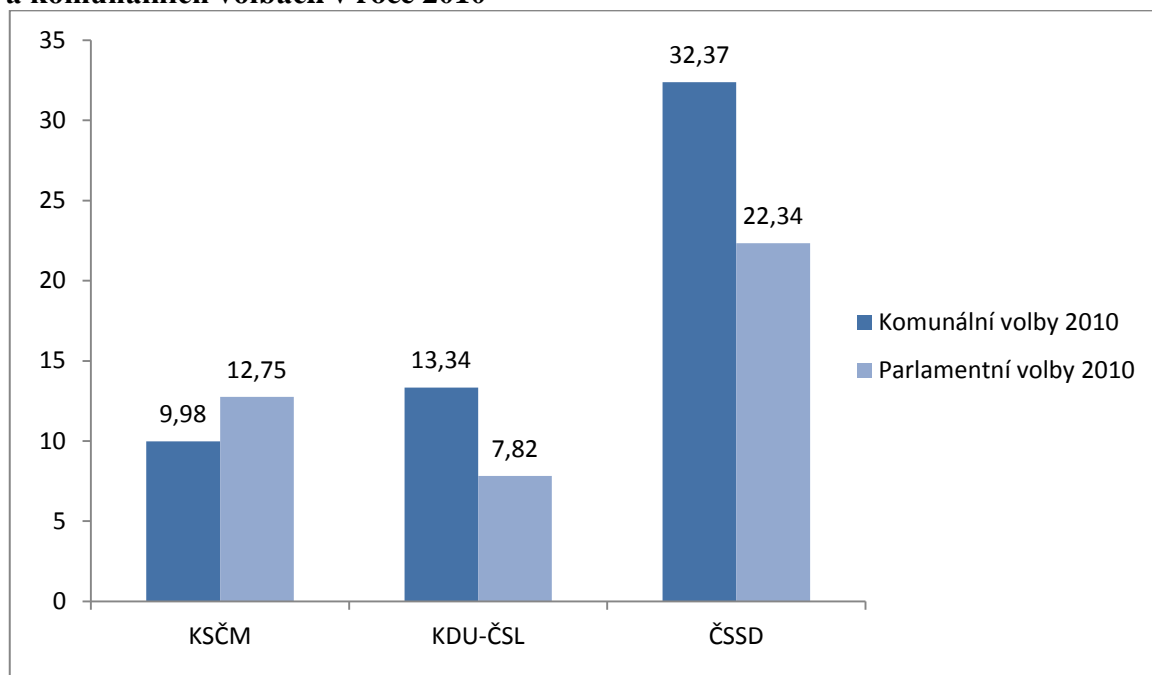
Graf 14 Zastupitelé v Jistebnici dle politické příslušnosti v roce 2010

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Graf 15 znázorňuje výsledky komunálních a parlamentních voleb v roce 2010. Výsledky voleb byly velmi odlišné. Nejvíce se lišila strana ČSSD. Pouze strana KSČM zaznamenala téměř vyrovnaný volební zisk na obou úrovních volebního klání.

Graf 15 Porovnání volebních zisků parlamentních stran v parlamentních volbách a komunálních volbách v roce 2010

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

10 Zhodnocení výsledků a diskuse

10.1 Vývoj stranického systému v Jistebnici

Z výsledků komunálních voleb v roce 1994 vyplývá, jak uplatňují svůj vliv hlavní politické strany, které jsou také stranami parlamentními. Vystupují zde strany KSČM a KDU-ČSL a ČSSD. Dále se jedná o Sdružení nezávislých kandidátů.

Z výsledků komunálních voleb v roce 1998 vyplývá, že hlavní strany KSČM, KDU-ČSL zůstávají a jsou doplněny stranou ČSSD. V roce 2002 působí spolu s hlavními stranami KSČM, KDU-ČSL a ČSSD také nově vzniklé sdružení - SNK Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka. V komunálních volbách roku 2006 zůstávají nadále strany KSČM, KDU-ČSL a ČSSD. Nevznikají žádné nové strany ani jiná sdružení.

Od roku 2010 se struktura politických stran ve městě Jistebnice ustálila na šest politických stran. Jedná se o strany - Komunistickou stranu Čech a Moravy (KSČM), Českou stranu sociálně demokratickou (ČSSD), Křesťanskou a demokratickou stranu lidovou (KDU-ČSL), Sdružení nezávislých kandidátů, Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka a stranu 5J. Tři z těchto politických stran působí i na celostátní úrovni. Jedná se o strany - KSČM, ČSSD a KDU-ČSL. V Jistebnici tyto strany vytváří sdružení s nezávislými kandidáty.

Všechny hlavní strany mají ve městě Jistebnice vedoucí postavení, bude tomu tak až do následujících voleb v roce 2014. Na základě výsledků z předchozích let lze předpokládat, že i v nadcházejícím volebním období budou ve městě dále působit hlavní politické strany KSČM, KDU-ČSL a ČSSD. Je také velká pravděpodobnost, že vzniklá sdružení, která působí v Jistebnici - SNK Sdružení nezávislých kandidátů a 5J budou i v budoucnu působit na komunální úrovni.

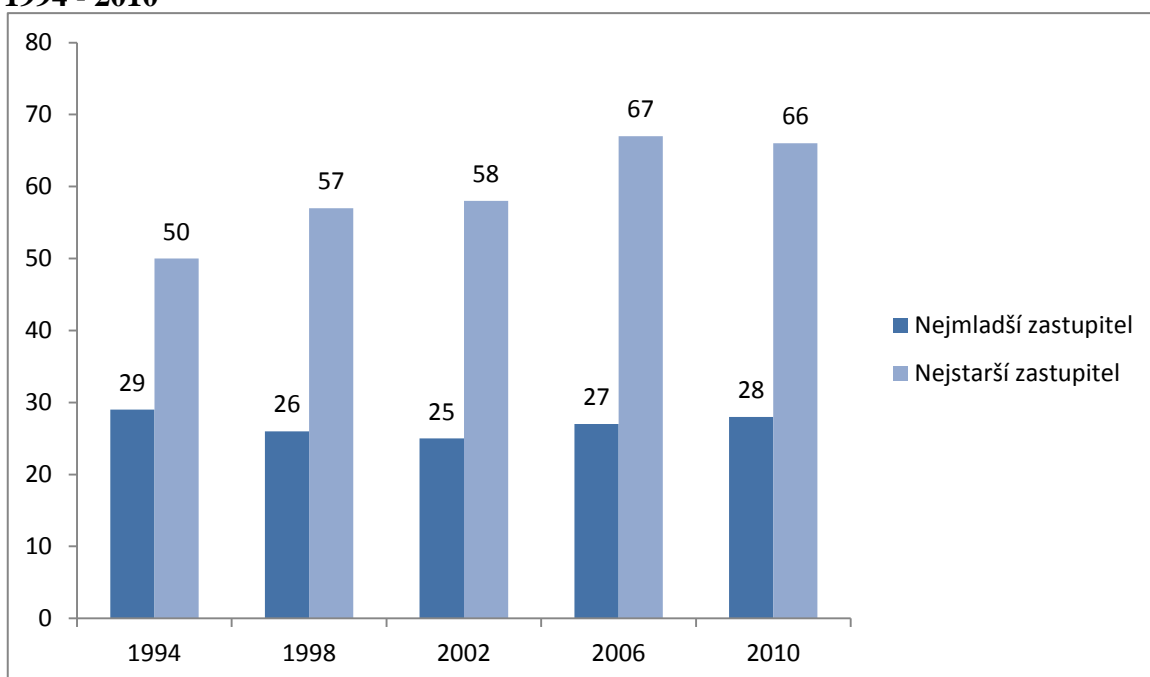
Při porovnání souhrnných výsledků voleb do městského zastupitelstva (Příloha 1 a 2), je zřejmé, že nejstabilnější je Sdružení nezávislých kandidátů (SNK), s průměrnými 5,8 mandáty. Česká strana sociálně demokratická (ČSSD) má průměrně 3,25 mandáty. Křesťanská a lidová strana (KDU-ČSL) získává za sledované období průměrně 3,2 mandáty. Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM) získává za dané období průměrně 1,8 mandáty. V roce 2002 vzniká nové sdružení - Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka,

kteřé ve sledovaném období získává průměrně tři mandáty. Posledním nově vzniklým sdružením je sdružení 5J, které vzniká v roce 2010 a získává jeden mandát.

10.2 Porovnání věkové struktury zastupitelů

Z grafu 16 je zřejmé, že věková hranice nejmladších zastupitelů za sledované období se pohybuje pod hranicí třiceti let. Věková hranice nejstarších zastupitelů se pohybuje kolem šedesáti let.

Graf 16 Přehled nejmladšího a nejstaršího zastupitele v Jistebnici za období voleb 1994 - 2010

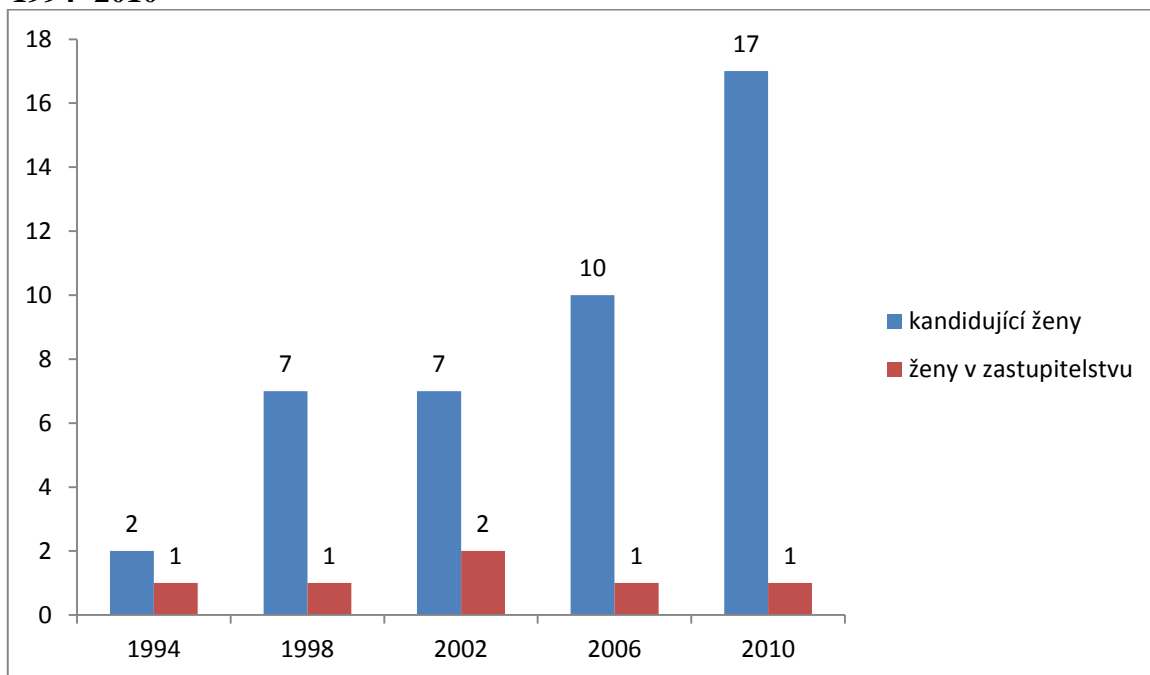

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

10.3 Porovnání přítomnosti žen v zastupitelstvu v období 1994 - 2010

Graf 17 udává přehled o počtu zastoupených žen na kandidátních listinách ve volbách za sledované období. Z grafu vyplývá, že počet žen na kandidátních listinách postupně stoupá. Nejvíce žen je na kandidátkách v roce 2010, ale do zastupitelstva se z tohoto počtu dostává pouze jedna žena. Nejvíce žen v zastupitelstvu bylo v roce 2002, a to celkem dvě ženy z kandidujících sedmi žen.

Graf 17 Porovnání zastoupení žen na kandidátkách a v zastupitelstvu v období 1994 -2010

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

10.4 Souhrn statistických údajů stranického systému v Jistebnici

Hodnoty variačních koeficientů ukazují, o kolik se počet preferenčních hlasů kandidátů na kandidátní listině odchyľuje od průměrné hodnoty na jednoho kandidáta. Pokud se hodnota variačního koeficientu odchyľuje velmi, je pravděpodobné, že voliči dávají přednost volbě jednotlivých kandidátů před stranami jako celky (panašování). Pokud je hodnota variačního koeficientu nízká, lze usuzovat, že voliči dávají přednost straně jako celku před volbou jednotlivých kandidátů (en bloc). Porovnájí-li se variační koeficienty jednotlivých stran, je možné určit, která strana je více volena jako celek, a která formou volby jednotlivých kandidátů.⁷⁰

V roce 1994 vystupovaly na politické scéně v Jistebnici celkem tři strany - Sdružení nezávislých kandidátů (SNK), KDU-ČSL a KSČM. SNK a KDU-ČSL měly nízké hodnoty variačních koeficientů, dá se tedy předpokládat, že voliči volili tyto strany jako celek. Strana KSČM dosahovala vysokých hodnot variačního koeficientu, variabilita činila celkem 40 %, předpokládá se tedy, že voliči preferovali volbu jednotlivých kandidátů..

⁷⁰ ČMEJREK, J. BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, s. 108-111

V roce 1998 přibyla strana ČSSD. Strany ČSSD a KSČM měly vysoké hodnoty variačních koeficientů, dá se tedy předpokládat, že voliči preferovali volbu jednotlivých kandidátů před stranami jako celky. Strana KDU-ČSL vykazovala střední hodnotu variačního koeficientu, z čeho vyplývá, že voliči dávali částečně přednost jednotlivým kandidátům a částečně volili stranu jako celek. Sdružení nezávislých kandidátů mělo nízkou hodnotu variačního koeficientu, lze tedy předpokládat, že voliči dávali přednost volbě celé strany před volbou jednotlivých kandidátů.

V roce 2002 zůstaly na politické scéně stejné subjekty. V tomto roce vzniklo nové sdružení nezávislých kandidátů - SNK - Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka. Nově vzniklé sdružení mělo nízkou hodnotu variačního koeficientu, z čeho vyplývá, že voliči volili stranu spíše jako celek. Sdružení nezávislých kandidátů, strana KDU-ČSL a strana ČSSD vykazovaly střední hodnoty variačních koeficientů, lze tedy předpokládat, že voliči tyto strany volili částečně jako celek a částečně dávali přednost jednotlivým kandidátům. Strana KSČM vykazovala vysoké hodnoty variačního koeficientu a z toho plyne, že voliči volili spíše jednotlivé kandidáty než stranu jako celek.

V roce 2006 na politické scéně působily stejné strany jako v předchozím období. SNK - Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka vykazovalo nízkou hodnotu variačního koeficientu, a z toho plyne, že voliči volili stranu jako celek. Sdružení nezávislých kandidátů mělo střední hodnotu variačního koeficientu a lze tedy předpokládat, že voliči volili stranu částečně jako celek a částečně dávali přednost volbě jednotlivých kandidátů. Strany KDU-ČSL, KSČM a ČSSD měly vysoké hodnoty variačních koeficientů a dá se předpokládat, že voliči volili jednotlivé kandidáty, než strany jako celek.

V roce 2010 působilo v Jistebnici celkem šest politických subjektů. Sdružení nezávislých kandidátů, strana KSČM a strana ČSSD měly vysoké hodnoty variačních koeficientů, voliči tedy dávali přednost volbě jednotlivých kandidátů před stranami jako celky. Strana KDU-ČSL vykazovala středních hodnot variačního koeficientu, dá se tedy předpokládat, že voliči volili stranu částečně jako celek a částečně dávali přednost jednotlivým kandidátům. Sdružení občanů za rozvoj Jistebnicka a sdružení 5J vykazovala nízké hodnoty variačních koeficientů a z toho vyplývá, že voliči více volili stranu jako celek než jednotlivé kandidáty (tabulka 30).

Tabulka 29 **Přehled personalizace volby 1994 - 2010**

Kandidátní strana	1994 (V)⁷¹	1998 (V)	2002 (V)	2006 (V)	2010 (V)
KSČM	40	42	50	60	91
KDU-ČSL	35	40	40	43	37
ČSSD		54	42	64	43
SNK	21	33	40	40	41
Sdruž. obč. za rozv. Jist.	-	-	38	37	19
5J	-	-	-	-	30

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

V tabulce 31 jsou zpracovány základní statistické ukazatele o vývoji stranického systému v Jistebnici za období od roku 1994 - 2010. Tato tabulka je částečně převzata z práce Kubálka a Bubeníčka.⁷² Od roku 1994 se objevují stále nové subjekty. Jejich počet není nijak výrazný. V komunální politice vznikají nová sdružení s nezávislými kandidáty. Z tabulky vyplývá, že počet voličů se za sledované volební období výrazně nezvyšoval ani nesnižoval. Přesto byla v roce 1994 volební účast nejvyšší, dosahovala až 76 %. V dalších letech se snížila a pohybovala se kolem 60 %. Politické strany a sdružení měly své kandidátní listiny doplněny o kandidáty bez politické příslušnosti. Nejvíce kandidátů bez politické příslušnosti bylo na kandidátkách v roce 2010, z čeho vyplývá, že strany neměly obsazeny listiny jen svými členy, ale na kandidátkách jednotlivých stran převládali nestraníci. Nejméně kandidátů bez politické příslušnosti bylo na kandidátkách v roce 1994. Z toho vyplývá, že kandidátní listiny politických stran byly většinou zastoupeny vlastními členy. Zastupitelstvo bylo ve sledovaném období zastoupeno více členy bez politické příslušnosti. Nejvíce nestraníků v zastupitelstvu bylo v roce 2010, kdy jejich počet dosahoval hodnoty 93 % (tabulka 31).

⁷¹ (V) - variační koeficient

⁷² KUBÁLEK, M., BUBENÍČEK, V. *Charakter lokální politiky v suburbánním politickém prostoru* [online]. Acta Politologica, s. 293-294

V celém sledovaném období byla vysoká míra plurality. Všechny kandidující politické strany a sdružení dosahovaly ve volbách alespoň po jednom mandátu.

Míra fragmentace stranického systému určuje jeho fungování a zjišťuje, zda nedochází k jeho destabilizaci. Tato míra se měří za pomoci indexu efektivního počtu stran. Index fragmentace udává celistvost zastupitelstva. Čím více se hodnota indexu přibližuje k jedné, tím více je systém fragmentovaný. Jestliže se zvyšuje míra fragmentace, může to činit problémy při budování nadpoloviční většiny v zastupitelstvu obce, dochází tím k narušení celistvosti zastupitelstva.⁷³

Blondelovo kritérium ukazuje, jakých hodnot dosahují dvě nejsilnější strany ve volbách. Ve volbách 1994 dvě největší strany získaly více jak 80 % hlasů. Ve volbách v roce 1998 a 2002 získaly dvě nejsilnější strany kolem 60 % hlasů. Největší propad byl v roce 2006, kdy počet hlasů dosahoval jen 51 %. Ani v roce 2010 se počet hlasů výrazně nezvýšil (tabulka 31).

Na základě výpočtu velikosti volatility, je možné zjistit, zda je stranický systém ve městě Jistebnice stabilní nebo zda nedochází k jeho destabilizaci. Hodnoty volatility byly zjištěny výpočtem Pedersenova indexu volatility (V) a výpočtem indexu komparativní volatility (Vc). Pedersenův index volatility od roku 1994 postupně stoupal, z čeho vyplývá, že voliči volili více nově vzniklé strany a sdružení (tabulka 29).

⁷³ *Politologický časopis* [online]. [cit. 2014-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.politologickycasopis.cz/userfiles/file/1998/3/1998-3-2-K1%C2%B0ma-Volby,%20fragmentace%20a%20polarizace%20stranick%C4%81ho%20syst%C4%81mu%20a%20politick%E2%80%A0%20nestabilita%20v%20C2%A8esk%C4%81%20republice.pdf>>

Tabulka 30 Základní statistiky Jistebnických komunálních voleb 1994 - 2010

Volební rok	1994	1998	2002	2006	2010
Celkem voličů	1 625	1 639	1 613	1 613	1 638
Volební účast v %	76,06	61,81	65,03	59,58	67,89
Nárůst voličů v %	-	1	2	-	2
Pokles voličů v %	-	-	-	-	-
Počet volebních stran	3	4	5	5	6
-parlamentní strany	2	3	3	3	3
-SNK	1	1	2	2	3
Kandidáti BEZPP v %	53,33	75	81,33	80	86,67
Zastupitelé BEZPP v %	73,33	86,67	80	80	93
Pluralita (i_p)	3	4	5	5	6
Fragmentace (F)	0,59	0,70	0,75	0,78	0,80
Index volatilita (V) - Pedersenův index	-	53,47	56,35	62,04	21,04
Komparativní volatilita (V_c)	-	24,57	20,15	13,65	12,23
Index efektivního počtu stran - mandáty	3,05	3,10	3,55	4,25	4,31
Index efektivního počtu stran - hlasy	2,47	3,33	3,98	4,60	4,72
Hlasy pro dvě největší strany	80,04	66,93	60,79	51,32	56,86

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

10.5 Teorie stranických systémů a její aplikace

Ve sledovaném období došlo ke změnám ve vývoji stranického systému. Při porovnávání se vycházelo z výpočtů fragmentace (F). Sartori tuto metodu uvedl při výzkumu typologie stranických systémů. V roce 1994 byla hodnota indexu fragmentace 0,59. Tato hodnota značí bipartismus. Od roku 2002 se hodnoty indexu fragmentace pohybovaly kolem 0,75 až 0,80 a jednalo se tak o multipartismus.

Dle Sartoriho lze dále stranické systémy členit na základě počtu stran. V roce 1994 působily v komunální politice celkem tři strany a jednalo se tak o formu umírněného pluralismu. V letech 1998 a 2002 vznikly na politické scéně další dva subjekty a počet stran se zvýšil na čtyři a následně pět, stále se jednalo o formu umírněného pluralismu. V roce 2006 zůstal počet stran stejný. Až v roce 2010 se počet politických subjektů zvýšil na šest a systém se změnil z umírněného pluralismu na polarizovaný pluralismus. Sartori uvedl, že polarizovaný pluralismus je spjatý s extrémním pluralismem. Dle Sartoriho má polarizovaný pluralismus celkem osm znaků, dle kterých se posuzuje, zda se opravdu jedná o polarizovaný pluralismus nebo pouze o značně segmentovaný stranický systém. Sartori považuje za hlavní dva rysy - existenci bilaterálních opozic a přítomnost antisystémové strany. Ani jeden z těchto rysů se ve zkoumaném stranickém systému neobjevil. Lze tedy usuzovat, že se jedná o stranický systém umírněného pluralismu. Sartoriho teorie stranických systémů je tedy použitelná na komunální stranický systém města Jistebnice.

10.6 Teorie Jüptnerovy typologie a její aplikace

Na základě Jüptnerovy teorie je město Jistebnice považováno za obec menší střední velikosti. Tato klasifikace je uváděna za celé sledované období, protože se počet obyvatel v Jistebnici pohybuje okolo dvou tisíc (tabulka 2). Dle Jüptnera má v komunální politice být až deset politických stran. Pro tyto obce je dle Jüptnera charakteristické, že politické strany nemají založeny vlastní místní organizace. Na základě vypočtených ukazatelů za sledované období od roku 1994 do roku 2010 se Jüptnerova teorie, která se týká obce s menší střední velikostí a převahy členů s politickou příslušností nepotvrdila. V roce 1994 je v zastupitelstvu celkem 73,33 % členů bez politické příslušnosti. V dalších letech dochází k navýšení až na hodnoty kolem 86 %. V roce 2002 a v roce 2006 dochází

k poklesu členů bez politické příslušnosti na hodnotu 80 %. Tyto hodnoty ukazují, že ani v tomto období nelze hovořit o převaze členů, kteří by měli politickou příslušnost. Členové politických stran v období 2006 až 2010 dosahují pouze hodnoty 6,67 %.

Druhým kritériem dle Jüptnera je existence až deseti politických stran v obcích menší střední velikosti. Ve volbách roku 1994 kandidovaly tři politické subjekty, v roce 1998 čtyři politické strany a sdružení. V roce 2002 kandidovaly čtyři politické subjekty a v roce 2006 se počet kandidujících subjektů zvýšil na pět. V roce 2010 kandidovalo šest politických stran a sdružení. Jüptnerova teorie se tedy nepotvrzuje ani v jednom sledovaném období.

11 Závěr

V současné době je stranický systém ve městě Jistebnice charakteristický vysokou mírou plurality. Ve sledovaném období působí celkem šest politických stran. Od roku 1994, kdy na komunální úrovni působily pouze tři strany se jejich počet zvýšil dvojnásobně. Od roku 1994 působí v komunální politice více místních sdružení s nezávislými kandidáty. Z výsledků vyplývá, že ve sledovaném období nedocházelo k výraznému snižování ani zvyšování počtu voličů.

Nejvyšší volební účast za celé období byla v roce 1994, kdy dosahovala hodnoty až k 76%. V dalších letech se volební účast pohybovala spíše kolem 60 %. Všechny politické strany a sdružení měly na svých kandidátních listinách doplněné kandidáty bez politické příslušnosti. Tento fakt potvrdil teorii, že politické strany nejsou schopny obsadit své kandidátní listiny jen vlastními členy.

Dle Blondelova kritéria, které se zaměřuje na teorii systému součtu procent hlasů pro dvě nejsilnější strany, se ukázalo, že ve volbách v roce 1994 získaly dvě nejsilnější strany více jak 80 %. Od voleb roku 1998 se hodnoty snížily přibližně o patnáct procent, ale ve volbách roku 2010 byl zaznamenán nárůst hlasů na 56 %.

Dle Sartoriho teorie se stranický systém v Jistebnici postupně vyvíjel od bipartismu až k multipartismu. V roce 1994 se podílely na komunální politice celkem tři strany. Jednalo se o formu umírněného pluralismu. Postupně za období od roku 1998 do roku 2002 vznikaly nové politické subjekty a počet stran, které zde působily se zvýšil na čtyři a následně pět, stále se však jednalo o formu umírněného pluralismu. Až v roce 2010 se počet politických subjektů zvýšil na šest. Systém se změnil dle teorie z umírněného pluralismu na polarizovaný pluralismus. I když míra fragmentace byla vysoká, dá se hovořit spíše o značně segmentovaném stranickém systému. Z toho tedy vyplývá, že Sartoriho teorie stranických systémů lze použít na komunální stranický systém města Jistebnice.

Na základě Jüptnerovy teorie je město Jistebnice charakterizováno jako obec s menší střední velikostí. Tato klasifikace byla použita v celém sledovaném období, protože počet obyvatel se výrazně nezměnil. Vypočtené ukazatele nepotvrdily Jüptnerovu teorii. Kritérium o převaze členů s politickou příslušností, ani působení až deseti stran na politické scéně nebylo potvrzeno.

Na závěr lze konstatovat, že ve městě Jistebnice je uplatnitelná Sartoriho teorie stranických systémů. Naproti tomu teorie Jüptnerovy typologie se při výzkumu nepotvrdila. Jak bude vypadat další vývoj stranického systému města Jistebnice se ukáže až v následujícím volebním období v roce 2014.

12 Seznam použitých zdrojů

Tištěné literární zdroje:

BALÍK, Stanislav. *Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností: koalice, voličské vzorce a politické strany na místní úrovni v letech 1994-2006*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2008. 387. s. ISBN 978-80-7325-144-4.

BALÍK, Stanislav, *Komunální politika*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009, 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4.

BALÍK, Stanislav, ed. et. al. *Komunální volby v České republice v roce 2002*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2003. Studie - IIPS; sv. 28. 143 s. ISBN 80-210-3211-1.

BAUMAN, Zygmunt a Tim MAY. *Myslet sociologicky: netradiční uvedení do sociologie*. V tomto překladu přeprac. orig. vyd. 2. Překlad Jana Ogrocká. Praha: Sociologické nakladatelství, 2010, 239 s. Studijní texty (Slon). ISBN 978-807-4190-261.

BUBENÍČEK, Václav. *Lokální modely demokracie v malých obcích ČR*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, Katedra humanitních věd, 2010. 123 s. Vedoucí disertační práce doc. PhDr. Jaroslav Čmejrek, Csc.

CABADA, Ladislav - KUBÁT, Michal. *Úvod do studia politické vědy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-807-3800-765.

ČADILOVÁ, Olga - TESAŘÍKOVÁ, Alexandra. *Jistebnice: město husitského kancionálu*. Praha: Maroli, 162 s. ISBN 978-80-86453-34-7.

ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa Nakladatelství, s. r. o., 2008. 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.

ČMEJREK, Jaroslav - BUBENÍČEK, Václav - ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010, 240 s. ISBN 978-80-247-3061-5.

ČMEJREK, Jaroslav a kol. *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí*. Vyd. 1. Praha: Kernberg Publishing, 2009, 133 s. ISBN 978-80-87168-10-3.

ČMEJREK, Jaroslav a kol. *Moderní společnost a problém politiky*. 2. vyd. Praha: ČZU PEF Praha, 2000. 304 s. ISBN 80-213-0671-8.

ERIKSON, Robert a John H GOLDTHORPE. *The constant flux: a study of class mobility in industrial societies*. New York: Oxford University Press, 1992. ISBN 01-982-7383-5.

FIALA, Vlastimil - ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Evropeizace: sborník příspěvků z konference konané 9. prosince 2002 na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci*. 1. vyd. Editor Břetislav Dančák, Petr Fiala, Vít Hloušek. Olomouc: Moneta-FM, 2003, 212 s. ISBN 80-900-9657-3.

Hendrych, Dušan. *Správní úřad a správní orgán v českém právu*. [Administrative Authority and Administrative Agency in the Czech Law]. Právní forum, 204, roč. 1, č. 5, s. 197-201. ISBN 1214-7966.

HLOUŠEK, Vít - KOPEČEK, Lubomír - ŠEDO, Jakub. *Politické systémy*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2011. 292 s. ISBN 978-80-8747-23-5.

HOLLÄNDER, Pavel. *Základy všeobecné státovědy*. 1. vyd. Praha: Všehrad, 1995. 173 s. ISBN 80-85305-32-1.

CHYTILEK, Roman a kol. *Volební systémy*. 4. vyd. Praha: Portál, 2009. 376 s. ISBN 978-80-7367-548-6.

JÜPTNER, Petr. *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.

KELLER, Jan. *Úvod do sociologie*. 5. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004. ISBN 80-864-2939-3.

KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. 255 s. ISBN 80-7201-665-5.

KLÍMA, Michal. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. 1. vyd. Praha: RADIX, spol. s. r. o., 2003. 276 s. ISBN 80-86031-13-6.

NOVÁK, Miroslav. *Systémy politických stran. Úvod do jejich srovnávacího studia*. 1. vyd. Praha: SOCIOLOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ, 1997. 275 s. ISBN 80-85850-22-2.

PŠEJA, Pavel. *Stranický systém České republiky: politické strany a jejich vývoj 1989-1998*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005, 203 s. Srovnávací politologie, sv. č. 1. ISBN 80-732-5069-1.

SARTORI, Giovanni. *Strany a stranické systémy: schéma pro analýzu*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005. 466 s. ISBN 80-7325-062-4.

SCISKALOVÁ, Marie - GONGOL, Tomáš. *Veřejná správa: distanční studijní opora*. Vyd. 1. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2006. ISBN 80-724-8372-2.

VAJDOVÁ, Zdenka - ČERMÁK, Daniel - ILLNER, Michal. *Autonomie a spolupráce: důsledky ustavení obecního zřízení v roce 1990*. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006, 108 s. Sociologické studie. ISBN 80-733-0086-9.

Elektronické zdroje:

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Databáze demografických údajů za obce ČR* [online]. [cit. 2013-11-11]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Statistické přehledy: Kandidáti dle politické příslušnosti* [online]. [cit. 2013-25-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.volby.cz/>>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Statistické přehledy: Zastupitelé dle politické příslušnosti* [online]. [cit. 2013-30-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.volby.cz/>>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Územní přehledy o volební účasti* [online]. [cit. 2013-30-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.volby.cz/>>.

JISTEBNICE. *Územní plán* [online]. [cit. 2013-10-11]. Dostupné z WWW: <<http://jistebnice.cz/uzemni-plan-mesta-jistebnice/d-110240/p1=60976>>.

KOPŘIVA, Radek. *Analytické možnosti využití preferenčních hlasů při výzkumu volebního chování ve volbách zastupitelstev obcí* [online]. *Acta Politologica*, 2012. Vol. 4, No. 3, s. 315-333. ISSN 1803-8220 [CIT. 2014-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://acpo.fsv.cuni.cz/ACPO-36.html>>.

KUBÁLEK, Michal - BUBENÍČEK, Václav. *Charakter lokální politiky v suburbánním politickém prostoru* [online]. *Acta Politologica*, 2012. Vol. 4, No. 3, s. 284-305. ISSN 1803-8220 [cit. 2014-01-22]. Dostupné z WWW: <<http://acpo.fsv.cuni.cz/ACPO-36.html>>.

Město Jistebnice - oficiální informační systém [online]. [cit. 2014-02-02]. Dostupné z WWW: <<http://jistebnice.cz/spolky/ms-1630/p1=1630>>.

Politický časopis. [online]. [cit. 2014-03-21]. Dostupné z WWW:
<<http://www.politologickycasopis.cz/userfiles/file/1998/3/1998-3-2-Kl%C2%B0ma-Volby,%20fragmentace%20a%20polarizace%20stranick%C4%81ho%20syst%C4%81mu%20a%20politick%C4%81ho%20nestabilita%20v%20C2%A8esk%C4%81%20republice.pdf>>.

ŠEDO, Jakub. *Vybrané problémy kvantitativního výzkumu stranických systémů a jejich možná řešení* [online]. Brno: Evropská volební studia, ISPO FSS MU, 2011. Vol. 6, No. 1, s. 63-74 [cit. 2013-12-12]. Dostupné z WWW: <<http://ispo.fss.muni.cz/evs-6-1>>.

Legislativa

Zákon o obcích (Zákon č. 128/2000 Sb.) Dostupné on-line na:

<http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-%28obecni-zrizeni%29.html> [cit. 2014-02-22].

Zákon o volbách do obecního zastupitelstva (Zákon č. 491/2001 Sb.). Dostupné on-line na

<http://www.mvcr.cz/soubor/zakon-491-2001-pdf-70022.aspx> [cit. 2014-02-22].

13 Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č. 1 - Výsledky voleb do městského zastupitelstva v letech 1994 - 2002

Příloha č. 2 - Výsledky voleb do městského zastupitelstva v letech 2006 - 2010

Příloha č. 3 - Kandidátní listina - volby 1994

Příloha č. 4 - Kandidátní listina - volby 1998

Příloha č. 5 - Kandidátní listina - volby 2002

Příloha č. 6 - Kandidátní listina - volby 2006

Příloha č. 7 - Kandidátní listina - volby 2010

Příloha č. 8 - Seznam položených otázek v semistrukturovaných rozhovorech - záznamový arch

Přílohy

Příloha č. 1 - Výsledky voleb do městského zastupitelstva v letech 1994 - 2002

Výsledky voleb do městského zastupitelstva v letech 1994 - 2002

POLITICKÁ STRANA	Rok 1994		Rok 1998		Rok 2002	
	hlasy v %	mandát y	hlasy v %	mandát y	hlasy v %	mandát y
KDU-ČSL	25,13	4	18,66	3	17,51	3
KSČM	19,96	3	23,29	3	10,50	1
ČSSD	-	-	14,41	2	11,18	2
Sdružení nezávislých kandidátů	54,91	8	43,64	7	38,73	6
Sdružení obč. za rozv. Jistebnicka	-	-	-	-	22,08	3
5J	-	-	-	-	-	-

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Příloha č. 2 - Výsledky voleb do městského zastupitelstva v letech 2006 - 2010

Výsledky voleb do městského zastupitelstva v letech 2006 - 2010

POLITICKÁ STRANA	Rok 2006		Rok 2010	
	hlasy v %	mandáty	hlasy v %	mandáty
KDU-ČSL	17,89	4	13,34	2
KSČM	10,51	1	9,98	1
ČSSD	20,25	3	32,37	6
Sdružení nezávislých kandidátů	28,49	4	24,49	4
Sdružení obč. za rozv. Jistebnicka	22,83	4	10,07	1
5J	-	-	9,72	1

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Příloha č. 3 - Kandidátní listina - volby 1994

Kandidát - KSČM			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs	v %		
11	Benák Zdeněk	65	KSČM	BEZPP	143	4,21	9	
8	Benda Stanislav	53	KSČM	KSČM	253	7,46	2	
6	Děd František	67	KSČM	KSČM	154	4,54	5	
2	Dikan Josef	37	KSČM	KSČM	362	10,6	2	*
1	Dinda Karel	50	KSČM	KSČM	398	11,7	1	*
15	Dušek Ludvík	70	KSČM	KSČM	229	6,75	12	
7	Holakovský Vít	61	KSČM	KSČM	132	3,89	6	
5	Krbec Bohumil	60	KSČM	KSČM	180	5,31	4	
14	Lett Otomar	62	KSČM	KSČM	114	3,36	11	
3	Michalčák Pavel	45	KSČM	BEZPP	250	7,37	3	
9	Němeček Blahoslav	43	KSČM	KSČM	220	6,49	7	
4	Nešetřil Petr	41	KSČM	BEZPP	291	8,58	3	*
10	Novák Antonín	50	KSČM	KSČM	214	6,31	8	
13	Šmejkal Antonín	51	KSČM	KSČM	260	7,67	1	
12	Švestka Vladimír	63	KSČM	KSČM	189	5,57	10	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno

Kandidát - KDU-ČSL			Navrh. strana	Polit. příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
13	Čítek Jaroslav	30	KDU-ČSL	BEZPP	273	6,39	9	
9	Dvořák Antonín	52	KDU-ČSL	KDU-ČSL	217	5,08	6	
11	Dvořák Jaroslav	45	KDU-ČSL	BEZPP	189	4,42	8	
10	Fořt Zdeněk	55	KDU-ČSL	KDU-ČSL	182	4,26	7	
5	Kosová Olga	35	KDU-ČSL	BEZPP	358	8,38	4	*
2	Maděrová Jana	53	KDU-ČSL	KDU-ČSL	269	6,3	2	
4	Mácha Stanislav, Ing	34	KDU-ČSL	BEZPP	296	6,93	3	
3	Mácha Václav, Ing.	35	KDU-ČSL	KDU-ČSL	374	8,76	2	*
14	Plavec Jaroslav	45	KDU-ČSL	KDU-ČSL	249	5,83	10	
8	Souček Jiří	34	KDU-ČSL	KDU-ČSL	373	8,74	3	*
6	Soukup František	61	KDU-ČSL	KDU-ČSL	201	4,71	4	
7	Trubač Vladimír	35	KDU-ČSL	BEZPP	158	3,7	5	
12	Turnovec Pavel	29	KDU-ČSL	BEZPP	508	11,9	1	*
15	Vach František	42	KDU-ČSL	KDU-ČSL	265	6,21	11	
1	Vach Petr	39	KDU-ČSL	KDU-ČSL	355	8,31	1	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Kandidát - Sdružení nezávislých kandidátů			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
11	Benda Stanislav	34	NK	BEZPP	581	6,23	3	
12	Bláhová Václava	42	NK	BEZPP	536	5,74	4	
5	Dolejší Jaroslav	39	NK	BEZPP	761	8,16	3	*
7	Dušek Josef	49	NK	BEZPP	696	7,46	5	*
8	Fíla Stanislav	50	NK	BEZPP	497	5,33	8	*
9	Jelínek Luboš	32	NK	BEZPP	531	5,69	1	
10	Kotaška Jan	55	NK	BEZPP	521	5,58	2	
4	Kubec Miroslav	37	NK	BEZPP	747	8,01	4	*
6	Kubleck Jan	32	NK	BEZPP	623	6,68	7	*
13	Máchal Jiří	45	NK	BEZPP	433	4,64	5	
14	Malý Jiří	38	NK	BEZPP	520	5,57	6	
2	Plocha František Ing.	36	NK	BEZPP	790	8,47	2	*
1	Podzimek Miroslav	47	NK	BEZPP	887	9,5	1	*
3	Popelka Josef	40	NK	BEZPP	682	7,31	6	*
15	Vavřík Miloslav	22	NK	BEZPP	518	5,55	7	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Příloha č. 4 - Kandidátní listina - volby 1998

poř. č.	Kandidát - KSČM		Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
14	Děd František	71	KSČM	KSČM	62	3,08	12	
10	Dinda Ivan	30	KSČM	KSČM	105	5,23	8	
4	Dinda Karel	54	KSČM	KSČM	268	13,35	1	*
8	Kortan Stanislav	44	KSČM	BEZPP	105	5,23	6	
12	Krbec Bohumil	64	KSČM	KSČM	112	5,58	10	
9	Lhotka Bohumil	48	KSČM	BEZPP	82	4,08	7	
5	Michalčák Pavel, Ing.	49	KSČM	BEZPP	125	6,22	4	
1	Němeček Blahoslav	47	KSČM	KSČM	184	9,16	1	
2	Nešetřil Petr	45	KSČM	BEZPP	216	10,76	2	*
15	Novák Antonín	54	KSČM	KSČM	127	6,32	13	
6	Šmejkal Antonín	55	KSČM	KSČM	155	7,72	3	
7	Šmejkal Petr	31	KSČM	BEZPP	113	5,63	5	
11	Šmejkalová Marie	51	KSČM	KSČM	67	3,33	9	
13	Švestka Vladimír, Ing	67	KSČM	KSČM	119	5,92	11	
3	Vejvar Zdeněk	42	KSČM	BEZPP	167	8,32	2	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

poř. č.	Kandidát - KDU-ČSL		Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
9	Čapek Josef	39	KDU-ČSL	BEZPP	149	4,59	6	
11	Čítek Jaroslav	34	KDU-ČSL	BEZPP	210	6,47	8	
3	Dvořák Antonín	56	KDU-ČSL	KDU-ČSL	149	4,59	4	
13	Dvořák Jaroslav	49	KDU-ČSL	BEZPP	152	4,68	10	
10	Koliha Václav	39	KDU-ČSL	BEZPP	124	3,82	7	
2	Kosová Olga	39	KDU-ČSL	BEZPP	299	9,21	3	*
4	Mácha Stanislav, Ing.	38	KDU-ČSL	BEZPP	266	8,19	2	
1	Mácha Václav, Ing.	39	KDU-ČSL	KDU-ČSL	350	10,78	2	*
12	Plavec Jaroslav	49	KDU-ČSL	KDU-ČSL	160	4,93	9	
6	Procházka Alois	49	KDU-ČSL	BEZPP	284	8,75	1	
7	Šimák Vlastimil	44	KDU-ČSL	BEZPP	199	6,13	5	
15	Trubač Vladimír	39	KDU-ČSL	BEZPP	92	2,83	12	
14	Vach František	46	KDU-ČSL	KDU-ČSL	182	5,61	11	
8	Vach Petr	43	KDU-ČSL	KDU-ČSL	256	7,89	3	
5	Vavřík Miloslav	26	KDU-ČSL	BEZPP	372	11,46	1	*

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Kandidát - Sdružení ČSSD, NK			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
8	Bastl Milan	46	NK	BEZPP	172	6,62	6	
4	Bláhová Václava	46	NK	BEZPP	231	8,89	1	
15	Boháček Jiří	30	NK	BEZPP	42	1,61	12	
6	Brabec Milan	34	NK	BEZPP	146	5,61	4	
12	Brurian Jaroslav	29	NK	BEZPP	86	3,31	10	
7	Dytrt Leoš	44	NK	BEZPP	140	5,38	5	
11	Hořčíčková Marie	48	NK	BEZPP	162	6,23	9	
5	Jahoda Karel	41	NK	BEZPP	357	13,74	1	*
9	Jindrák Jaroslav	54	NK	BEZPP	145	5,58	7	
14	Kratochvíl Libor	36	NK	BEZPP	228	8,77	2	
1	Mašek Vladimír, Mgr.	48	NK	BEZPP	258	9,93	3	*
10	Pešek Pavel	21	NK	BEZPP	75	2,88	8	
3	Pešek Petr	22	ČSSD	ČSSD	156	6	3	
13	Šindelářová Hana	29	NK	BEZPP	64	2,46	11	
2	Trpka Pavel	52	NK	BEZPP	336	12,93	2	*

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Kandidát - Sdružení nezávislých kandidátů			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
11	Císařová Hana	55	NK	BEZPP	268	4,41	4	
6	Dolejší Jaroslav	43	NK	BEZPP	516	8,49	5	*
5	Dušek Josef	53	NK	BEZPP	434	7,14	7	*
4	Fíla Stanislav	54	NK	BEZPP	368	6,05	6	*
7	Hillermann Mojmír	57	NK	BEZPP	519	8,54	4	*
10	Jelínek František	47	NK	BEZPP	239	3,93	3	
8	Jelínek Luboš	36	NK	BEZPP	399	6,56	1	
14	Máchal Jiří	49	NK	BEZPP	278	4,57	7	
13	Melichar František	61	NK	BEZPP	217	3,57	6	
15	Nehonská Zdenka	31	NK	BEZPP	423	6,96	8	
9	Pinc František	55	NK	BEZPP	387	6,36	2	
2	Plocha František, Ing.	40	NK	BEZPP	585	9,62	2	*
1	Podzimek Miroslav	51	NK	BEZPP	637	10,4	1	*
3	Popelka Josef	44	NK	BEZPP	540	8,88	3	*
12	Tomeček Jaroslav	34	NK	BEZPP	267	4,39	5	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Příloha č. 5 - Kandidátní listina - volby 2002

Kandidát - ČSSD			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
4	Černý Stanislav, Mgr.	31	ČSSD	BEZPP	108	6,52	5	
10	Dytrt Leoš	48	ČSSD	BEZPP	69	4,16	9	
13	Fara Jan	56	ČSSD	BEZPP	98	5,92	11	
7	Hlaváček Jiří	20	ČSSD	BEZPP	49	2,96	7	
12	Hořčíčková Marie	52	ČSSD	BEZPP	81	4,89	10	
3	Kadoch Jaroslav, Ing.	57	ČSSD	BEZPP	150	9,06	3	
15	Malý Josef	47	ČSSD	BEZPP	103	6,22	13	
1	Mašek Vladimír, Mgr.	52	ČSSD	BEZPP	178	10,75	1	*
14	Pešek Pavel	25	ČSSD	BEZPP	42	2,53	12	
6	Pešek Petr	26	ČSSD	ČSSD	112	6,76	6	
11	Podzimek František, In	54	ČSSD	BEZPP	131	7,91	4	
9	Říha Jaroslav	53	ČSSD	BEZPP	50	3,02	8	
2	Trpka Pavel	56	ČSSD	BEZPP	154	9,3	2	
5	Uhlíř Jaroslav	59	ČSSD	BEZPP	163	9,84	1	
8	Vomáčka Vladimír, Ing	48	ČSSD	BEZPP	167	10,09	2	*

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Kandidát - KSČM			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
4	Bastl Milan	50	KSČM	BEZPP	128	8,23	3	
3	Benda Stanislav	61	KSČM	KSČM	120	7,72	4	
11	Černohorský Jaroslav	62	KSČM	BEZPP	81	5,21	11	
15	Dinda Karel	58	KSČM	KSČM	242	15,57	1	*
6	Lhotka Bohumil	52	KSČM	BEZPP	73	4,69	7	
2	Michalčák Pavel, Ing.	53	KSČM	BEZPP	101	6,49	5	
1	Němeček Blahoslav	51	KSČM	KSČM	155	9,97	1	
12	Němečková Hana	49	KSČM	BEZPP	61	3,92	12	
8	Novák Antonín	58	KSČM	KSČM	142	9,13	2	
9	Štětělík Jiří	52	KSČM	BEZPP	69	4,44	9	
5	Šmejkal Antonín	59	KSČM	KSČM	106	6,82	6	
7	Šmejkal Petr	35	KSČM	BEZPP	76	4,89	8	
13	Šmejkalová Marie	55	KSČM	KSČM	62	3,98	13	
14	Švestka Vladimír, Ing	71	KSČM	KSČM	80	5,14	14	
10	Vrana Zdeněk	53	KSČM	BEZPP	58	9,73	10	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Kandidát - KDU-ČSL			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
5	Čapek Josef	43	KDU-ČSL	BEZPP	127	4,9	4	
9	Čítek Jaroslav	38	KDU-ČSL	BEZPP	182	7,02	7	
7	Fořt Zdeněk	34	KDU-ČSL	BEZPP	110	4,24	5	
11	Klejma František	47	KDU-ČSL	KDU-ČSL	160	6,17	9	
4	Koliha Václav	43	KDU-ČSL	BEZPP	116	4,47	3	
2	Mácha Stanislav, Ing.	42	KDU-ČSL	BEZPP	230	8,87	1	
1	Mácha Václav, Ing.	43	KDU-ČSL	KDU-ČSL	302	11,65	1	*
15	Plavec Jaroslav	53	KDU-ČSL	KDU-ČSL	103	3,97	12	
8	Procházka Alois	53	KDU-ČSL	BEZPP	186	7,17	6	
14	Souček Jiří	42	KDU-ČSL	KDU-ČSL	135	5,21	11	
3	Šimák Vlastimil	48	KDU-ČSL	BEZPP	172	6,63	2	
10	Trubač Vladimír	43	KDU-ČSL	BEZPP	109	4,2	8	
13	Vach František	50	KDU-ČSL	KDU-ČSL	166	6,4	10	
6	Vach Petr	46	KDU-ČSL	KDU-ČSL	253	9,76	2	*
12	Vavřík Miloslav	30	KDU-ČSL	BEZPP	240	9,26	3	*

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Kandidát - Sdružení nezávislých kandidátů			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
8	Dolejší Jaroslav	47	SNK ED	BEZPP	399	6,96	2	
6	Dušek Josef	57	SNK ED	BEZPP	380	6,63	6	*
14	Fara Jiří	50	SNK ED	BEZPP	309	5,39	8	
5	Fíla Stanislav	58	SNK ED	BEZPP	349	6,08	5	*
7	Jelínek Luboš	40	SNK ED	BEZPP	339	5,91	1	
13	Kotaška Jan	63	SNK ED	BEZPP	271	4,72	7	
1	Kublbeck Jan	40	SNK ED	BEZPP	612	10,67	2	*
11	Máchal Jiří	53	SNK ED	BEZPP	281	4,9	5	
10	Malý Jiří	46	SNK ED	BEZPP	330	5,75	4	
15	Novák Karel	27	SNK ED	BEZPP	355	6,19	9	
9	Pinc František	59	SNK ED	BEZPP	304	5,3	3	
2	Plocha František	44	SNK ED	BEZPP	715	12,47	1	*
3	Popelka Josef	48	SNK ED	BEZPP	520	9,07	3	*
4	Ryjáčková Jana	25	SNK ED	BEZPP	305	5,32	4	*
12	Tomeček Jan	38	SNK ED	BEZPP	262	4,57	6	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Kandidát - SNK - Sdruž.za rozvoj. Jisteb.			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
8	Dikanová Bohumila	45	NK	BEZPP	277	8,47	2	
12	Dolejší Miroslav	41	NK	BEZPP	223	6,82	9	
9	Gromovský Michal	37	NK	BEZPP	165	5,05	6	
7	Hlaváčková Magdalena	45	NK	BEZPP	257	7,86	3	
11	Kos Luděk	41	NK	BEZPP	126	3,85	8	
2	Kubec Miroslav	45	NK	BEZPP	381	11,66	1	*
5	Mácha Ondřej	47	NK	BEZPP	290	8,87	3	*
4	Nehonská Zdenka	35	NK	BEZPP	314	9,61	2	*
6	Rybařík Pavel	45	NK	BEZPP	288	8,81	1	
1	Součková Jana	46	NK	BEZPP	181	5,54	5	
13	Stozek Vilém	37	NK	BEZPP	134	4,1	10	
3	Tkadlec Zdeněk	29	NK	BEZPP	249	7,62	4	
15	Vejvar Zdeněk	46	NK	BEZPP	119	3,64	12	
14	Vonásek Martin	38	NK	BEZPP	102	3,12	11	
10	Vostřák Marian	40	NK	BEZPP	161	4,92	7	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Příloha č. 6 - Kandidátní listina - volby 2006

Kandidát - ČSSD			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
8	Černý Stanislav, Mgr.	35	ČSSD	BEZPP	134	5,05	6	
13	Děd František	49	ČSSD	BEZPP	118	4,44	10	
12	Fara Jan	60	ČSSD	BEZPP	121	4,56	9	
11	Hořčíčková Marie	56	ČSSD	BEZPP	108	4,07	8	
15	Jahoda Karel	49	ČSSD	BEZPP	149	5,61	12	
3	Jelínek František	55	ČSSD	BEZPP	119	4,48	1	
7	Kadoch Jaroslav, Ing.	61	ČSSD	BEZPP	121	4,56	5	
2	Kotaška Jan	67	ČSSD	BEZPP	132	4,97	3	*
1	Mašek Vladimír, Mgr.	56	ČSSD	BEZPP	559	21,07	1	*
5	Netolický Jaromír	43	ČSSD	BEZPP	173	6,52	3	
9	Pešek Petr, Mgr.	30	ČSSD	BEZPP	262	9,87	2	*
10	Podzimek František Ing	58	ČSSD	BEZPP	163	6,14	7	
4	Trpka Pavel	60	ČSSD	BEZPP	154	5,8	2	
6	Uhlíř Jaroslav	63	ČSSD	BEZPP	174	6,55	4	
14	Vomáčka Vladimír Ing.	51	ČSSD	BEZPP	166	6,25	11	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Kandidát - KSČM			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
10	Bastl Milan	54	KSČM	BEZPP	111	8,06	3	
7	Benda Stanislav	65	KSČM	KSČM	86	6,24	8	
3	Berchová Marcela	31	KSČM	KSČM	52	3,77	6	
6	Burian Jaroslav	53	KSČM	BEZPP	62	4,5	7	
11	Černohorský Jaroslav	66	KSČM	BEZPP	63	4,57	10	
9	Dikan Jozef	49	KSČM	KSČM	164	11,9	1	
4	Dinda Karel	62	KSČM	KSČM	235	17,06	1	*
2	Helclová Lenka	31	KSČM	KSČM	53	3,84	5	
5	Michalčák Pavel, Ing.	57	KSČM	BEZPP	103	7,48	4	
1	Němeček Blahoslav	55	KSČM	KSČM	134	9,73	2	
13	Němečková Hana	53	KSČM	BEZPP	49	6,38	12	
8	Novák Antonín	62	KSČM	KSČM	86	6,24	9	
14	Šetelík Jiří	56	KSČM	BEZPP	60	4,35	13	
15	Šmejkal Petr	39	KSČM	BEZPP	60	4,35	14	
12	Šmejkalová Marie	59	KSČM	KSČM	59	4,28	11	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Kandidát - KDU-ČSL			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
3	Čapek Josef	47	KDU-ČSL	BEZPP	110	4,69	3	
9	Čítek Jaroslav	42	KDU-ČSL	BEZPP	169	7,21	7	
6	Fořt Zdeněk	38	KDU-ČSL	BEZPP	110	4,69	5	
10	Klejma František	51	KDU-ČSL	KDU-ČSL	167	7,12	8	
4	Koliha Václav	47	KDU-ČSL	BEZPP	107	4,56	4	
2	Mácha Stanislav, Ing.	46	KDU-ČSL	BEZPP	258	11,01	2	*
1	Mácha Václav Ing.	47	KDU-ČSL	KDU-ČSL	305	13,01	1	*
11	Maňák Jiří, Ing.	51	KDU-ČSL	BEZPP	184	7,85	2	
8	Nádvorník Jan	49	KDU-ČSL	BEZPP	146	6,23	6	
14	Plavec Jaroslav	57	KDU-ČSL	KDU-ČSL	72	3,07	11	
5	Procházka Alois	57	KDU-ČSL	BEZPP	206	8,79	3	*
12	Souček Jiří	46	KDU-ČSL	KDU-ČSL	126	5,37	9	
15	Trubač Vladimír	47	KDU-ČSL	BEZPP	61	2,6	12	
13	Vach František	54	KDU-ČSL	KDU-ČSL	116	4,95	10	
7	Vach Petr	50	KDU-ČSL	KDU-ČSL	206	8,79	1	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Kandidát - Sdružení nezávislých kandidátů			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
10	Dolejší Jaroslav	51	NK	BEZPP	278	7,44	1	
8	Fara Jiří	53	NK	BEZPP	221	5,92	6	
3	Kratochvíl Roman	35	NK	BEZPP	281	7,52	4	*
9	Novák Jaroslav	55	NK	BEZPP	232	6,21	7	
15	Novák Karel	52	NK	BEZPP	359	9,61	3	*
13	Novák Vladimír	34	NK	BEZPP	143	3,83	10	
11	Pinc František	63	NK	BEZPP	160	4,28	8	
7	Plocha František	48	NK	BEZPP	430	11,52	1	*
1	Popelka Josef	52	NK	BEZPP	424	11,36	2	*
6	Ryjáčková Jana	29	NK	BEZPP	264	7,07	5	
4	Soldát Antonín	30	NK	BEZPP	162	4,34	3	
2	Švec Václav	40	NK	BEZPP	212	5,68	2	
12	Tomeček Jan	42	NK	BEZPP	164	4,39	9	
14	Tomeček Zdeněk	26	NK	BEZPP	196	5,25	11	
5	Vávrovský Josef	36	NK	BEZPP	206	5,51	4	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Kandidát - SNK - Sdruž. za rozvoj. Jisteb.			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
7	Brtnová Hana	27	NK	BEZPP	122	4,08	5	
12	Dikanová Bohumila	49	NK	BEZPP	194	6,48	3	
10	Gromovský Michal	41	NK	BEZPP	151	5,05	8	
7	Hlaváček Jiří	24	NK	BEZPP	86	5,05	7	
15	Hlaváčková Magda	48	NK	BEZPP	201	2,87	11	
9	Horčíčka Pavel	36	NK	BEZPP	151	6,72	6	
14	Kalavský Peter	38	NK	BEZPP	97	5,05	10	
13	Kubec Miroslav	49	NK	BEZPP	295	3,24	9	
5	Kubů Roma	33	NK	BEZPP	167	9,86	2	*
4	Mácha Ondřej	51	NK	BEZPP	265	5,58	3	
8	Martínek Jaroslav	36	NK	BEZPP	151	8,86	1	
6	Němeček Blahoslav	31	NK	BEZPP	303	5,05	4	
1	Rybařík Pavel	49	NK	BEZPP	245	10,13	1	*
11	Tkadlec Zdeněk	33	NK	BEZPP	276	9,23	4	*
3	Dikanová Bohumila	27	NK	BEZPP	286	9,56	3	*

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Příloha č. 7 - Kandidátní listina - volby 2010

Kandidát - ČSSD			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
11	Antl Radim	32	ČSSD	BEZPP	210	4,22	5	
8	Bastl Jaroslav	55	ČSSD	BEZPP	497	9,98	2	*
9	Benda Stanislav	49	ČSSD	BEZPP	375	7,53	4	*
6	Černý Stanislav	39	ČSSD	BEZPP	275	5,52	2	
12	Děd František	53	ČSSD	BEZPP	224	4,5	6	
5	Hořčíčková Marie	34	ČSSD	BEZPP	335	6,73	1	
15	Jahoda Karel	53	ČSSD	BEZPP	211	4,24	9	
2	Jelínek František	59	ČSSD	BEZPP	332	6,67	5	*
13	Mácha Ondřej	55	ČSSD	BEZPP	355	7,13	7	
14	Marek Jaroslav	63	ČSSD	BEZPP	209	4,2	8	
1	Mašek Vladimír	60	ČSSD	BEZPP	755	15,1	1	*
7	Netolický Jaromír	47	ČSSD	BEZPP	297	5,96	3	
4	Novák Zdeněk	39	ČSSD	BEZPP	399	8,01	3	*
3	Trpka Pavel	64	ČSSD	BEZPP	287	5,76	6	*
10	Vejvar Zdeněk	54	ČSSD	BEZPP	215	4,32	4	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Kandidát - KSČM			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
10	Bastl Milan	58	KSČM	BEZPP	96	6,25	9	
9	Benda Stanislav	69	KSČM	KSČM	118	7,68	3	
13	Bercha Martin	35	KSČM	BEZPP	51	3,32	12	
7	Berchová Marcela	35	KSČM	KSČM	56	3,64	7	
6	Burian Jaroslav	57	KSČM	BEZPP	76	4,75	6	
14	Černohorský Jaroslav	70	KSČM	BEZPP	60	3,9	13	
1	Dinda Karel	66	KSČM	KSČM	421	27,42	1	*
4	Helclová Lenka	35	KSČM	KSČM	54	3,51	4	
15	Lhotka Bohumil	60	KSČM	BEZPP	50	3,25	14	
5	Michalčák Pavel, Ing.	61	KSČM	BEZPP	103	6,71	5	
3	Němeček Blahoslav	59	KSČM	KSČM	121	7,88	2	
12	Němečková Hana	57	KSČM	BEZPP	45	2,93	11	
8	Novák Antonín	66	KSČM	KSČM	110	7,16	8	
2	Straka Zdeněk Ing.	56	KSČM	BEZPP	124	8,07	1	
11	Šmejkalová Marie	63	KSČM	KSČM	53	3,45	10	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Kandidát - KDU-ČSL			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
8	Čítek Jaroslav	46	KDU-ČSL	BEZPP	185	9,01	3	
6	Fořt Zdeněk	42	KDU-ČSL	BEZPP	123	5,99	7	
14	Jelínková Radmila	47	KDU-ČSL	BEZPP	205	9,99	2	*
15	Klejma František	55	KDU-ČSL	KDU-ČSL	108	5,26	13	
5	Koliha Václav	51	KDU-ČSL	BEZPP	80	3,89	6	
1	Mácha Stanislav, Ing.	50	KDU-ČSL	BEZPP	221	10,76	1	*
4	Mácha Václav, Ing.	51	KDU-ČSL	BEZPP	194	9,45	2	
3	Maňák Jiří	23	KDU-ČSL	KDU-ČSL	105	5,11	5	
11	Nádvorník Jan	53	KDU-ČSL	BEZPP	115	5,6	10	
13	Pinc František	67	KDU-ČSL	BEZPP	89	4,33	12	
10	Procházka Alois	61	KDU-ČSL	BEZPP	200	9,74	1	
9	Souček Jiří	50	KDU-ČSL	KDU-ČSL	97	4,72	9	
7	Trubač Vladimír	51	KDU-ČSL	BEZPP	74	3,6	8	
12	Vach František	58	KDU-ČSL	KDU-ČSL	103	5,01	11	
2	Vach Petr	54	KDU-ČSL	KDU-ČSL	153	7,45	4	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Kandidát - Sdružení nezávislých kandidátů			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
10	Dolejší Jaroslav	55	NK	BEZPP	306	8,12	4	*
11	Fara Jiří	34	NK	BEZPP	275	7,3	8	
6	Kafka Milan	47	NK	BEZPP	202	5,36	4	
4	Kratochvíl Marian	38	NK	BEZPP	229	6,08	2	
1	Kratochvíl Roman	39	NK	BEZPP	404	10,7	2	*
9	Novák Jaroslav	59	NK	BEZPP	267	7,08	7	
7	Novák Vladimír	38	NK	BEZPP	193	5,12	5	
15	Plocha František	52	NK	BEZPP	360	9,55	3	
3	Popelka Jiří	33	NK	BEZPP	475	12,6	1	*
5	Soldát Antonín	34	NK	BEZPP	125	3,31	3	
2	Švec Václav, Ing.	44	NK	BEZPP	252	6,69	1	
14	Tomeček Jaroslav	46	NK	BEZPP	117	3,1	11	
12	Tomeček Zdeněk	30	NK	BEZPP	177	4,69	9	
13	Urban Luboš	30	NK	BEZPP	146	3,87	10	
8	Vávrovský Josef	40	NK	BEZPP	238	6,31	6	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Kandidát - Sdružení obč. za rozvoj Jistebnicka			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
10	Bobeš Miloš	67	NK	BEZPP	68	4,39	11	
12	Brtnová Hana	31	NK	BEZPP	104	6,71	13	
8	Dikan Jozef, Ing.	29	NK	BEZPP	107	6,91	9	
13	Dikanová Bohumila	53	NK	BEZPP	122	7,88	3	
5	Gromovský Michal	45	NK	BEZPP	113	7,23	6	
1	Koliha Antonín	58	NK	BEZPP	125	8,07	1	
7	Martínek Jaroslav	40	NK	BEZPP	110	7,1	8	
11	Mrzenová Bohumila	31	NK	BEZPP	109	7,04	12	
9	Němečková Pavla	36	NK	BEZPP	73	4,71	10	
6	Rukavička Jan	35	NK	BEZPP	91	5,87	7	
14	Rybařík Ivan, Mgr.	29	NK	BEZPP	125	8,07	2	
4	Šindelářová Tereza	31	NK	BEZPP	104	6,71	5	
3	Tesařík Petr	32	NK	BEZPP	84	5,42	4	
2	Tkadlec Zdeněk	37	NK	BEZPP	133	8,59	1	*
15	Tomečková Lucie	31	NK	BEZPP	80	5,16	14	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Kandidát - 5J			Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí	Mandát
poř. č.	příjmení, jméno, titul	věk			abs.	v %		
11	Bechyně Pavel	23	NK	BEZPP	124	8,29	4	
9	Dlouhý Miroslav	28	NK	BEZPP	104	6,95	10	
7	Gromovská Iva	20	NK	BEZPP	79	5,28	8	
6	Kortan Stanislav	26	NK	BEZPP	70	4,68	7	
3	Nešetřil Pavel	24	NK	BEZPP	90	6,02	5	
14	Nešetřilová Petra, Mgr.	30	NK	BEZPP	89	5,95	13	
5	Novák Tomáš	30	NK	BEZPP	92	6,15	6	
10	Reicheltovej Zuzana, Bc.	25	NK	BEZPP	126	8,42	3	
13	Rezek Adam	21	NK	BEZPP	65	4,34	12	
2	Rezková Magdalena, Ing.	29	NK	BEZPP	136	9,09	2	
8	Souček Karel	25	NK	BEZPP	85	5,68	9	
4	Šimák Pavel, Mgr.	28	NK	BEZPP	143	9,56	1	*
1	Šobra Jan, Bc.	23	NK	BEZPP	140	9,36	1	
15	Vaňková Kateřina	29	NK	BEZPP	64	4,28	14	
12	Vít Martin	29	NK	BEZPP	88	5,88	11	

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné na webových stránkách www.volby.cz, upraveno.

Příloha č. 8 - Seznam položených otázek v semistrukturovaných rozhovorech -
záznamový arch

Rozhovor se současným starostou města Mgr. Vladimírem Maškem ze dne 20. 1. 2014

Jaké jsou vztahy mezi stranami v Jistebnici? Negativní nebo pozitivní?

Má význam stranický formát nebo na něm nezáleží?

S jakými politickými subjekty byla a je ČSSD ochotna spolupracovat?

Rozhovor s lídrem za 5J J. Š. ze dne 22. 2. 2014

Jaký důvod přiměl lídra 5J vstoupit do politiky a zapojit další občany města?

Bylo 5J navrženo uzavření koalice s jeho účastí?

Jaký ideologický směr je 5J bližší?

Bývá v čele kandidátní listiny adept na funkci starosty?

Rozhovor s kandidátem za 5J J. Š. ze dne 1. 2. 2014

Jaký důvod ho vedl kandidovat ve volbách v roce 2010